

รายงานการวิจัย
การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนครปฐม
Moralties Promoting for Anti-Corruption in Local Administrative
Organization, Nakhon Pathom Province

สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย
การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนครปฐม
Moralties Promoting for Anti-Corruption in Local Administrative
Organization, Nakhon Pathom Province

สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ประจำปีงบประมาณ 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม 2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม 3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยใช้รูปแบบการเก็บข้อมูลวิจัยแบบผสม ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 117 แห่ง จำนวน 6,336 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมของกลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.380$) รองลงมาคือ ด้านการมีจิตสาธารณะ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.368$) และประเด็นที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดได้แก่ ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.385$)

2) ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่า ปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ปัจจุบันยังพบว่า ปัญหาโดยภาพรวมกว้าง ๆ นั้น การส่งเสริมยังต้องการการตระหนักรู้ในความสำคัญอย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ไม่ใช่การส่งเสริมแบบเพียงนามธรรมเพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการกับส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

3) ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการต่อต้านการทุจริตในทุกชนิดขององค์กร มีความสำคัญมากเพราะว่าในทุกองค์กรพบว่า มีแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต (พ.ศ. 2566 – 2570) การกำหนดมาตรฐานและแนวทางที่ชัดเจน หลักธรรมาภิบาลช่วยกำหนดเจตของค่านิยมที่ควรปฏิบัติในองค์กร

คำสำคัญ : การส่งเสริมคุณธรรม, การต่อต้านการทุจริต, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the opinions of officials of local government organizations in Nakhon Pathom Province towards promoting morality 2) to study the problem conditions in promoting morality for anti-corruption in local government organizations in Nakhon Pathom Province 3) to study the guidelines for Promoting morality to combat corruption in local government organizations in Nakhon Pathom Province by using a mixed research data collection method, including quantitative research and qualitative research. The population used in the research consisted of 6,336 officials of 117 local government organizations in Nakhon Pathom Province. The sample size was 377 people. The researcher interviewed executives, local government organization officials, 15 people.

The results of the research showed that:

1) The results of the study of opinions towards moral promotion of the sample group: local administrative organization officials in Nakhon Pathom Province found that overall the average opinion was at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was at a high level: honesty, having a good conscience and being responsible for duties. The opinions were at a high level ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.380$), followed by the aspect of having public consciousness. There were opinions at a high level ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.368$) and the issues with the least opinions were: Aspects of adherence to righteousness, there was a high level of opinion ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.385$).

2) The results of the study of problems in promoting morality for anti-corruption in local administrative organizations in Nakhon Pathom Province found that overall problems in promoting morality for anti-corruption were found that it was still found that promotion still requires a concrete realization of its importance, it was not just an abstract promotion to achieve effective results, the principles of good governance must be integrated with the promotion of morality to combat corruption.

3) The results of the study of guidelines for promoting morality in order to combat corruption in local government organizations in Nakhon Pathom Province found that the principles of good governance was an important basis for fighting corruption in all types of organizations. It was very important because in every organization found that there was an action plan to prevent corruption (2023 - 2027), setting clear standards and guidelines. Good governance principles help define a set of values that should be practiced in an organization.

Keywords: Promotion of virtue, Anti-Corruption, Local Governmen

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม สามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ และ สนับสนุนเป็นอย่างดีจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด ตั้งแต่ เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญการวิจัย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ แม่ชีบุญช่วย ศรีเปรม, ดร. และ ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล ให้คำแนะนำ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การวิจัย งานวิจัยนี้สมบูรณ์

ขอขอบคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ อนุมัติงบประมาณจากเงินรายได้ ปีงบประมาณ 2565 ในการสนับสนุนทุนการวิจัยของกองพัฒนาคุณภาพการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ที่สละเวลามาให้ ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการดำเนินการจนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยและคณะหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ ของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยสืบต่อไป

สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....	12
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน.....	22
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	35
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
2.6 สรุปกรอบแนวความคิด.....	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 การวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ.....	53
3.2 การวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	60
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ.....	81
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	97
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	96
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	10202

บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	10311
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	112
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ทำวิจัย	117
ภาคผนวก ค ผลการหาค่า IOC ของเครื่องมือการวิจัย.....	126
ภาคผนวก ง ใบรับรองจริยธรรมวิจัยในคน	131
ประวัตินักวิจัย	133

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	64
ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง	60
ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลด้านตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง	60
ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลด้านหน่วยงานที่สังกัดของกลุ่มตัวอย่าง.....	61
ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	61
ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลด้านรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลด้านประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม	63
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ	76
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่.....	77
ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม.....	78
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมีจิตสาธารณะ.....	79
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	80
ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ	691
ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	82

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 หลักธรรมาภิบาล.....	13
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล	42
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	43
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างของเทศบาล.....	44
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างของเมืองพัทยา.....	45
ภาพที่ 2.6 โครงสร้างของกรุงเทพมหานคร	46
ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยเป็นปัญหาที่มีมายาวนาน การทุจริตคอร์รัปชันได้กลายมาเป็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นคู่กับสังคมของแต่ละประเทศเป็นระยะเวลานาน มีรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันที่มีความหลากหลาย ทั้งรูปแบบ ลักษณะ วิธีการ และพัฒนาการทุจริตคอร์รัปชันอยู่เสมอ การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้นกับหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การทุจริตคอร์รัปชันเป็นผลทั้งในระดับเล็กไปจนถึงระดับใหญ่ที่ยังคงอยู่คู่กับประเทศไทย (ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, 2555) สาเหตุและปัจจัยของการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันมักเกิดจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต, 2561) แม้ว่ารัฐบาลจะออกนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นพันธกิจหลักก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถทำให้ประชากรในสังคมที่มีความโลภเกิดความกลัวต่อสิ่งที่กระทำได้ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ออกนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยได้บรรจุอยู่ในแผนแม่บทแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งแต่เริ่มต้นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2561-2580 ที่ระบุว่า การดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญของภาครัฐจำเป็นต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การดำเนินงานของภาครัฐจะต้องอาศัยหลักธรรมในการดำเนินงาน นั่นก็คือหลักธรรมาภิบาลในการบริหารประเทศและรวมถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานควรมี เนื่องจากคุณธรรมในการบริหารจัดการงบประมาณในหน่วยงานราชการเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารราชการแผ่นดินซึ่งตั้งอยู่บนงบประมาณ หากผู้บริหารขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการงบประมาณ จะส่งผลให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันและส่งผลกระทบต่อประเทศอย่างมาก ซึ่งหลักธรรมาภิบาลและหลักธรรมต่างๆ เป็นหลักการสำคัญในการบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” (แผนแม่บทแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (21) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 - 2580) ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศ ป ท.) 2560)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาการทุจริตของประเทศไทยโดยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการสำรวจ พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันดัชนีการรับรู้การทุจริต CPI ปี 2564 โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและมีเครือข่ายใน 120 ประเทศทั่วโลก CPI เป็นดัชนีความรับรู้การคอร์รัปชันในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่มีค่าคะแนนตั้งแต่ 0-100 คะแนน โดย 0 คือ ค่าคะแนนที่มีการคอร์รัปชันมากที่สุด และ 100 เป็นค่าคะแนนที่มีการคอร์รัปชันน้อยที่สุด กล่าวคือ ถ้าค่า CPI สูงยิ่งทำให้สะท้อนถึงความโปร่งใสมาก การคอร์รัปชันต่ำ แต่หากกลับกันถ้ามีค่า CPI ต่ำจะสะท้อนว่าประเทศนั้นมีการโปร่งใสน้อย การคอร์รัปชันสูง ในปี 2664 ไทยคะแนน 35 คะแนน อยู่ลำดับที่ 110 ของโลก จากทั้งหมด 180 ประเทศ และประเทศไทย

อยู่อันดับที่ 16 จาก 29 ประเทศ และอันดับที่ 5 จาก 9 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

ในส่วนการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้อำนาจในการปกครองตนเอง คูแล บริหารจัดการการดำเนินงานและการบริการแก่ประชาชนในพื้นที่ของหน่วยงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่ที่กำกับดูแล ซึ่งการให้อำนาจในการบริหารจัดการแก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้บริหารจัดการดูแลและพัฒนาด้านต่างๆ อาจเป็นผลทำให้เกิดช่องว่างขึ้นได้ (สรรพสิทธิ์ ชมภูษ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์, 2564) และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานตามพันธกิจหลักของตนเอง โดยมีการจัดลำดับการจัดสรรงบประมาณแต่ละจังหวัดภายในประเทศไม่เท่ากัน จากงบประมาณรวม 3.1 ล้านล้านบาท ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในปี 2565 จังหวัดนครปฐมได้รับงบประมาณ ในดำเนินการอยู่ลำดับที่ 3 ด้วยงบประมาณจำนวน 29,430,393,800 ล้านบาท ต่อประชากร 0.9 ล้านคน งบประมาณเฉลี่ยต่อราย 0.32 แสนบาทต่อคน (สำนักงบประมาณ, 2565) ซึ่งงบประมาณข้างต้นของจังหวัดนครปฐมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณอยู่ในลำดับที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นจังหวัดที่ได้รับงบประมาณสูงลำดับต้นๆ ของประเทศ โดยจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย จังหวัดนครปฐมแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ 106 ตำบล 930 หมู่บ้าน สำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำนวน 117 แห่ง มีเขตติดต่อทางภาคตะวันออกที่ติดกับพื้นที่ของจังหวัดกรุงเทพมหานคร (จังหวัดนครปฐม, 2565) และผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จังหวัดนครปฐมได้รับผลการประเมินอยู่ในลำดับที่ 19 ได้คะแนนเฉลี่ย 91.19 ซึ่งถือว่าอยู่ในลำดับต้นของประเทศ และผลการประเมินรายหน่วยงานภายในจังหวัดนครปฐม องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตูมได้คะแนนเฉลี่ย 99.72 ถือเป็นอันดับ 1 ของจังหวัดนครปฐม สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2565)

จากเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม อันรวมถึงสภาพปัญหา แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตด้วยการนำหลักคุณธรรมมาปรับใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพื่อศึกษาแนวทางและรูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมต่อไป

1.2 ปัญหาการวิจัย

2.1 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมมีความแตกต่างกันอย่างไร

2.2 สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมเป็นอย่างไร

2.3 แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมมีแนวทางในการสร้างอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม

1.3.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1.3.3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่ต่างกัน มีผลต่อการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัย ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ได้แก่ หลักธรรมาภิบาล หลักคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชัน และการปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 117 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม, 2560)

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 6,336 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม, 2560) จาก 117 แห่ง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973)

1.5.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะใช้เวลาในการดำเนินการ 1 ปี คือ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2565 จนถึง เดือนตุลาคม 2566

1.6. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 การส่งเสริม หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งช่วยเหลือและสนับสนุนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

1.6.2 คุณธรรม หมายถึง ความดีความงามของลักษณะนิสัยที่ได้กระทำมาจนเกิดความเคยชิน หรือสภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งกาย วาจา และใจของแต่ละบุคคลซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย

1.6.3 การทุจริต หมายถึง การใช้อำนาจในทางมิชอบ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายรูปแบบ เช่น การดิดสินบนเจ้าหน้าที่ ผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวาง เป็นต้น

1.6.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานปกครองที่ปฏิบัติงานในส่วนของท้องถิ่น ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเป็นผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น โดยมีอำนาจอิสระในการบริหารตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้

1.6.4 เจ้าหน้าที่ หมายถึง ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม

1.6.5 การยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ หมายถึง ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ ประกอบด้วย ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.6.6 การซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ หมายถึง ประพฤติปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสำนึกที่ดี และการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.6.7 การยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม หมายถึง ประพฤติปฏิบัติด้วยความถูกต้องและชอบธรรม

1.6.8 การมีจิตสาธารณะ หมายถึง ประพฤติปฏิบัติโดยการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

1.6.9 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

1.6.10 การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมเท่าเทียม และไม่เลือกปฏิบัติ

1.6.11 การดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ได้ทราบความคิดเห็นและสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1.7.2 ได้แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยได้แบ่งเนื้อหา ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรม และ จริยธรรม เป็นคำที่มักจะถูกกล่าวไว้คู่กันเนื่องจากทั้ง 2 คำนี้มีความหมายและเกี่ยวข้องกับการกระทำ พฤติกรรม ความประพฤติของบุคคลที่ดี สะอาด บริสุทธิ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดคุณค่าของความเป็นมนุษย์ รวมทั้งเป็นแนวทางหรือ หลักประพฤติปฏิบัติของบุคคลเพื่อให้สังคมอยู่อย่างสงบสุข ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน “คุณธรรม จริยธรรม” จึงจัดได้ว่า เป็นมาตรฐานที่พึงประสงค์ของสังคม มาตรฐานของคุณธรรม จริยธรรมบางอย่างยังได้ถูกกำหนดปรับใช้เป็นกฎ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสงบร่มเย็น ทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

2.1.1 ความหมายคุณธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความหมายคุณธรรม ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก โดยมีความหมายหรือคำนิยามจากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ผู้วิจัยเสนอแนวคิด ดังนี้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2552) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมะที่เป็นความดีซึ่งคนควรมีประจำตน ธรรมะซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มวลมนุษย์ ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน กุลบุตรกุลธิดาของเรา จึงกำหนดให้มีความรู้คู่คุณธรรม หรือให้คุณธรรมนำความรู้ คนมีความรู้หากไม่มีคุณธรรม อาจใช้ความรู้นั้นสร้างสิ่งที่ไม่สนองความต้องการของตน และเนื่องจากขาดคุณธรรม สิ่งที่ทำนั้นจึงอาจทำลายผู้อื่นหรือทำลายชาติได้ คุณธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้เจริญแนบแน่นแก่คนในสังคมก่อนความรู้อื่น ๆ ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์และปลูกฝังต่อเนื่องเรื่อยไปอย่าให้ขาดตอน เช่น คนที่มีคุณธรรม คุณธรรมก็จะควบคุมให้ประพฤติตนแต่ในทางที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2552) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่าเป็นการกระทำดี หรือเป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็น

ที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจงาม ความเกรงใจ ความยุติธรรมความรักเด็กและเพื่อนมนุษย์ และความเห็นอกเห็นใจคนอื่น เป็นต้น

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คุณธรรมคือสภาพคุณงามความดี หรือหมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี และเป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีที่มีความสงบเย็นภายใน

ราชกิจจานุเบกษา (2550) ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ได้นิยามความหมายของคุณธรรม คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดี มีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2557) กล่าวว่า คำว่า “คุณธรรม” ประกอบด้วยคำสองคำ คือ คำว่า “คุณ” แปลว่า ประโยชน์และคำว่า “ธรรม” โดยทั้งคุณธรรมและจริยธรรม จะมีคำว่า “ธรรม” ซึ่งเป็นคำร่วม คำว่า “ธรรม”

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อสำแดงความประพฤติออกมาแล้ว สังคมตัดสินออกมาว่าเป็นจริยะที่ดี จริ่ง งาม ถ้าใจเราคิดดี คิดจริงและคิดงาม และประพฤติออกมาดี จริ่ง งาม แสดงว่าคน ๆ นั้น มีคุณธรรม แต่ถ้าใจคิดชั่ว คิดไม่จริง (เท็จ) คิดไม่งาม ก็จะไม่มีความประพฤติชั่ว เท็จ และไม่งาม ซึ่งเราก็จะเรียกว่าคนไม่มีคุณธรรม ดังนั้น สังคมจึงต้องสร้างเครื่องตัดสินว่า อะไรคือดี จริ่ง งาม คุณธรรมคือธรรมที่เป็นคุณหรือสภาพคุณงามความดี เริ่มตั้งแต่ความนึกคิด ความปรารถนา ความตั้งใจ คนที่มีคุณธรรมเมื่อคิดดีแล้ว ย่อมแสดงพฤติกรรมคือคำพูดและการกระทำที่ปรากฏออกมาแล้ว สังคมตัดสินว่า ดี จริ่งและงาม คนที่ไม่มีคุณธรรม เมื่อคิดชั่วแล้ว ย่อมแสดงพฤติกรรมคือคำพูดและการกระทำที่ปรากฏออกมาแล้ว สังคมตัดสินว่า เลว เท็จ อัปลักษณ์

จินตนา บุญบังการ (2558) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่ดีหรือคุณสมบัตินั้นเป็นธรรมของบุคคล อันอาจเกิดจากการสั่งสอนของบิดา มารดา ครูอาจารย์ หรือเกิดจากขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถ่ายทอดต่อกันมา

เกษม วัฒนชัย (2560) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง ธรรมะแห่งความดีหรือคุณงามความดีนั่นเอง โดยคุณธรรมหมายถึงสิ่งที่กำกับจิตใจของคนให้คนประพฤติ (คือ การพูด และการกระทำ) ไปในทางที่สังคมตัดสินได้ว่าวางอยู่บนความดี ความจริง และความงาม ซึ่งเป็นองค์ประกอบทั้งสามของคุณธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพหรือคุณลักษณะของคุณงามความดี ซึ่งอยู่ในจิตสำนึกของบุคคล เป็นแรงกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงามของสังคม อีกนัยหนึ่งคือ สามารถเห็นได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทางกาย วาจา และจิตใจ เมื่อบุคคลใดประพฤติปฏิบัติตนโดยยึดหลักคุณธรรมแล้ว ย่อมเกิดคุณค่าแก่บุคคลนั้น ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลทั่วไป

กรมการศาสนา (2562) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาปให้ความดีเป็นเครื่องกระตุ้นเสริมสร้างแรงผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน และเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดี ความถูกต้อง ในการแสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ ของแต่ละบุคคลที่จนเป็นนิสัยและกลายมาเป็นอุปนิสัยอันดีงาม คุณธรรม เป็นแนวทางที่ชี้แจงถึงคุณค่าและมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่ดีและถูกต้องตามความเป็นมารยาทและจริยธรรมของสังคม เป็นพื้นฐานที่เน้นคุณค่าทางจริยธรรมและการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย คุณธรรมมักเกี่ยวข้องกับ ความซื่อสัตย์ ความศรัทธา ความเท่าเทียม และความเป็นธรรมต่อกัน

2.1.2 ความหมายจริยธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความหมายจริยธรรม ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก โดยมีความหมายหรือคำนิยามจากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ผู้วิจัยเสนอแนวคิด ดังนี้

ราชกิจจานุเบกษา (2550) ได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในสังคมไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ได้นิยามความหมายของจริยธรรม จริยธรรม หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยงดงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง จริยธรรม คือ ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม หรือหมายถึง สิ่งที่พึงประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่ดีงามต้องประสงค์ของสังคมเป็นหลักหรือกรอบที่ทุกคนกำหนดไว้ เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักสามัคคี เกิดความอบอุ่นมั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศีลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น

ยนต์ ชุ่มจิต (2558) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติ ปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม มีคุณค่าแก่การนำไปดำเนินชีวิต หรือหลักในการดำเนินชีวิตอย่างประเสริฐ

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ได้ให้ความหมายของคำว่า "จริยธรรม" ไว้ว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือศีลธรรม

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกการกระทำที่ถูกต้อง ออกจากการกระทำที่ผิด

เกษม วัฒนชัย (2560) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง เครื่องกำหนดความประพฤติ (คำพูดและการกระทำ สมาชิกร่วมกันบัญญัติขึ้น เพื่อให้สมาชิกปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์แห่งจริยธรรม ก็เพื่อคงศักดิ์ศรีของมวลสมาชิก และเพื่อความปกติสุขของส่วนรวม

พรรณอร อุชุกภาพ (2561) ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ได้แก่ ศีลธรรม และกฎศีลธรรม จริยธรรม หมายถึง กฎเกณฑ์แห่งความประพฤติหรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ

กรมการศาสนา (2562) ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม หมายถึง กรอบหรือแนวทางอันดีงามที่พึงปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้สำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยดังงาม ความสงบร่มเย็นเป็นสุข ความรักสามัคคี ความอบอุ่น มั่นคง และปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

World Bank Report. Sub-Sahara African : From Crisis to Sustainable Growth. (1989) อ้างใน สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2562) ช่วงเวลาเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา “จริยธรรม” ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนองค์กร ได้ถูกกระตุ้นความสำคัญจำเป็นในฐานะฟันเฟืองเสริมเพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรเป็นไปด้วยความชอบธรรม อันจะยังประโยชน์ให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจไปพร้อมกับสังคมด้วยความสุจริตโปร่งใส ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาที่แท้จริงอย่างยั่งยืน หลักการดังกล่าวนี้เป็นที่รู้จักกันในหลากหลายชื่อขึ้นอยู่กับรายละเอียดและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ หากเป็นจริยธรรมในภาครัฐมักเรียกว่า “หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)” ส่วนในภาคเอกชนมักเรียกว่า “หลักบรรษัทภิบาล (Good Corporate Governance)”

สรุปได้ว่า จริยธรรม เป็นหลักการและค่านิยมที่เกี่ยวกับความถูกต้องและความชอบธรรมในการกระทำของมนุษย์ เน้นที่จะทำความดีและปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยคุณลักษณะ เช่น ความซื่อสัตย์ ความศรัทธา ความเท่าเทียม และความเป็นธรรมต่อกัน ซึ่งจริยธรรมมักเป็นแนวทางในการพึ่งตนเองและสังคมในที่สุด

2.1.3 ความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม

รัตนกร วงศ์ศรี และคณะ (2550) กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมว่า ทำให้เกิดค่านิยมที่เหมาะสมส่งผลสู่การนำไปปฏิบัติที่ถูกต้อง ตลอดจนจนทำให้เกิดความสุขความพอใจให้กับตนเองและทำให้เกิดสันติสุขต่อสังคม ซึ่งคุณธรรมสามารถที่จะปลูกฝังกันได้ เมื่อบุคคลเกิดคุณธรรมอย่างหนึ่งก็จะส่งผลให้เกิดคุณธรรมด้านอื่น ๆ ตามมา

พระมหานัฐพล ดอนตะโก (2551) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการเกิดจริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม ตลอดจนความสุขความพอใจ คุณธรรมสร้างคนดีและความดี เป็นปัจจัยส่งเสริมวินัยของคน เช่นเดียวกับที่ธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมศีลในทางศาสนา วินัยเป็นมาตรการบังคับ ภายนอกไม่มีอำนาจบังคับภายในจิตใจ ส่วนคุณธรรมเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นภายในจิตใจจึงจำเป็นต้องสร้างคุณธรรมใหม่ในจิตใจข้าราชการโดยเหมาะสมแก่การเป็นข้าราชการ การบริหารราชการและการส่งเสริมวินัยข้าราชการ

ปราณี ปริญญาภิ (2551) ได้สรุปว่า จริยธรรมช่วยปูพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีให้กับเด็ก นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางให้เด็กเลือกปฏิบัติได้ถูกต้อง จริยธรรมมีความสำคัญสำหรับเด็กปฐมวัยในการปูพื้นฐานลักษณะอันดีงามให้กับเด็ก ควรให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นนิสัย พัฒนาเด็กมี 3 ด้าน คือ

1) ด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) ได้แก่ การเกิดความรู้ ความเข้าใจว่าสิ่งใดดี สิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรทำสิ่งใดควรยกเว้น

2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ได้แก่ การเกิดความรู้สึกโน้มน้าวเชิงทางอารมณ์ที่สะท้อนออกมาในลักษณะทางการชอบ-ไม่ชอบ อย่างเห็นความสำคัญ เต็มใจรับค่านิยมเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย

3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้แก่ ความสามารถที่จะลงมือปฏิบัติด้วยกายหรือวาจา ในลักษณะนิสัยทางจริยธรรม

ฉันทนา โรจน์บูรณาวงศ์ (2552) กล่าวว่า คุณธรรมและจริยธรรมมีความสำคัญยิ่งทั้งในแง่ส่วนตนและส่วนรวม เพราะหากคนในสังคมขาดคุณธรรมจริยธรรมแล้วจะส่งผลเสียหายอย่างยิ่งแก่สังคม คุณธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล คือ ทำให้บุคคลมีศักดิ์ศรีได้รับการยอมรับได้รับความสำเร็จ และมีความปลอดภัยในการดำรงชีวิต มีความสำคัญต่อส่วนรวม คือ ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า และจริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคง และความสงบสุขของปัจเจกชน สังคม และประเทศชาติ

ทิพย์ หาสาสน์ศรี (2553) ได้สรุปความสำคัญของคุณธรรม คือ สภาพคุณงาม ความดีที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติของบุคคล เป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่ง ส่งเสริมให้บุคคลที่ปฏิบัติอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ณัฐ จันทรหนูหงส์ (2554) ได้สรุปว่า ในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ควรตระหนัก และให้ความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมให้กับนักเรียนโดยควรปลูกฝังด้านจริยธรรมเพื่อให้เขาเหล่านั้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งจะประพฤติปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง มีความยุติธรรม มีความเสียสละ มีเหตุผล มีความรักชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ มีเมตตา กรุณา มีความสามัคคี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณลักษณะคุณธรรมจริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่ารู้จักรักษา ส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ทินพันธ์ นาคะตะ (2557) อธิบายว่า จริยธรรม หรือ ปรัชญา ศีลธรรม กับหลักศีลธรรม เป็นเสมือนสิ่งเดียวกัน จริยธรรมกับศีลธรรม ณ ที่นี้จึงเป็นคำที่ใช้แทนกันได้ เราจึงพูดถึงปัญหาการตัดสินใจ การประมวล การโต้แย้ง ประสพการณ์ ความตระหนักรู้ และทัศนคติต่าง ๆ ในทางศีลธรรม เช่นเดียวกับในทางจริยธรรม

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ได้ให้ความหมายของคำว่า "คุณธรรมจริยธรรม" หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อแสดงออกเป็นความประพฤติแล้ว สังคมตัดสินได้ว่าเป็นจริยธรรมที่ดี ถ้าใจเราคิดดี คิดจริงและคิดงาม และประพฤติออกมาดี จริงงาม แสดงว่า คน ๆ นั้น มีคุณธรรม แต่ถ้าใจคิดชั่ว คิดไม่จริง คิดไม่งาม ก็จะไม่มีความประพฤติชั่วแท้และไม่งาม ซึ่งเราก็จะเรียกว่าคนไม่มีคุณธรรม

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (2565) กล่าวถึงองค์กรคุณธรรมซึ่งเป็นองค์กรที่สำคัญต่อการสร้างคุณธรรม และจำแนกระดับขององค์กรคุณธรรมออกเป็น 3 ระดับ คือ องค์กรส่งเสริมคุณธรรม องค์กรคุณธรรม และองค์กรคุณธรรมต้นแบบ ดังนี้

องค์กรส่งเสริมคุณธรรม คือ องค์กรที่แสดงเจตนารมณ์ในการพัฒนาเป็นองค์กรคุณธรรม โดยการกำหนดเป้าหมายพัฒนาคุณธรรม มีแผนการดำเนินการพัฒนา การจัดกลไกผู้รับผิดชอบ โดยสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม ซึ่งผลการดำเนินงานอาจเกิดขึ้นบางส่วนแต่ผลการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมเชิงพฤติกรรมของคน หรือปัญหาเชิงคุณธรรมที่ลดลง อาจยังไม่เห็นผลชัดเจน

องค์กรคุณธรรม หมายถึง องค์กรส่งเสริมคุณธรรมที่มีกระบวนการพัฒนาองค์กรคุณธรรมที่ได้มาตรฐานขององค์กรส่งเสริมคุณธรรมและมีการจัดระบบภายในองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาองค์กรคุณธรรมและมีการบริหารจัดการให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของคนในองค์กร และส่งผลกระทบต่อให้การทำหน้าที่เพิ่มขึ้น ปัญหาเชิงคุณธรรมลดลง และมีแนวโน้มการเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนได้

องค์กรคุณธรรมต้นแบบ คือ องค์กรคุณธรรมที่ได้ดำเนินการประสบความสำเร็จทั้งในกระบวนการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนที่สะท้อนการมีคุณธรรม คนมีความสุข องค์กรมีคุณภาพและคุณธรรมเชิงประจักษ์ มีองค์ความรู้สามารถถ่ายทอดและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่สนใจให้ได้

ประวิณ ญ นคร (2555) ได้บรรยาย เรื่องปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมโดยกล่าวว่า คุณธรรม (Virtue) และจริยธรรม (Merit) หมายถึง ความดีงาม โดยคุณธรรมเป็นความดีงามทางจิตภาพ หรือคุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวคน เป็นความดีงามในจิตใจ ซึ่งทำให้เคยชินในการประพฤติดี เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้คนไม่ทุจริต ส่วนจริยธรรมเป็นความดีงามทางกายภาพ หรือคุณลักษณะที่ปรากฏภายนอก เช่น มีความรู้ดี มีความสามารถดี มีทักษะดี มีคุณลักษณะอื่นที่เหมาะสม อย่งไรก็ดี คนมีคุณธรรม เป็นคนมีความดีงามในจิตใจ ย่อมทำให้เคยชินในการประพฤติดี ซึ่งจะส่งผลให้มีจริยธรรม ดังนั้น คุณธรรมจึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้มีจริยธรรม กล่าวคือ เมื่อมีความดีงามในจิตใจ ก็ทำให้เคยชินในการประพฤติดี การประพฤติดีก็คือการมีจริยธรรม การพัฒนาให้ข้าราชการมีจริยธรรมจึงควรพัฒนาให้ข้าราชการมีคุณธรรมก่อนแล้วข้าราชการจะมีจริยธรรมไปเอง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมเป็นแนวทางที่สำคัญในการพึ่งตนเองและในสังคม เข้าใจความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองสิ่งจะช่วยให้เรามีการพึ่งตนเองที่ดีและชีวิตสังคมที่สมดุล ได้ดังนี้ ความสำคัญของคุณธรรม มาตรฐานในการกระทำ คุณธรรมช่วยกำหนดมาตรฐานของการกระทำที่ถูกต้องและเหมาะสมในทุกสถานการณ์ เช่น ความเท่าเทียม ความซื่อสัตย์ และความเป็นธรรมต่อกัน เป็นต้น สร้างความเชื่อมั่น การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับตัวเองและผู้อื่นว่าเราเป็นคนที่ดีที่และน่าเชื่อถือ ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและจริยธรรม การกระทำที่ถูกต้อง จริยธรรมเป็นหลักฐานที่ชี้ให้คุณธรรมสามารถแปลงเป็นการกระทำ

ที่ถูกต้องได้ เช่น การปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางสังคม การปรับตัวในสังคม จริยธรรมช่วยสร้างการเคารพและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสง่างาม

ดังนั้น คุณธรรมและจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันอย่างสมเหตุสมผล โดยที่คุณธรรมเป็นพื้นฐานและจริยธรรมเป็นการปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากคุณธรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของการทุจริตคอร์รัปชัน ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก โดยมีความหมายหรือคำนิยามจากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ผู้วิจัยเสนอแนวคิดของสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2545) ดังนี้

สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2545) คณะผู้วิจัย นำโดยหัวหน้า โครงการ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า เสนอแนวคิดของ “การปกครอง” “การบริหารจัดการ” หรือ governance ว่าไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นสิ่งที่มาพร้อมกับการมีอารยธรรมของมนุษย์ ดังนั้น จึงอาจให้ความหมายของ “การปกครอง” หรือ “การบริหารจัดการ” ว่าเป็นกระบวนการของการตัดสินใจและกระบวนการที่มีการนำผลของการตัดสินใจไปปฏิบัติ คำว่า การปกครองหรือการบริหารจัดการอาจถูกใช้ไปในหลายสถานะ เช่น ในเรื่องของการปกครองหรือการบริหารงานเอกชน การปกครองหรือการบริหารงานในระดับนานาชาติ ระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม มีคนจำนวนมากที่ไม่เข้าใจเรื่องของธรรมาภิบาลแม้กระทั่งคำจำกัดความของธรรมาภิบาล ซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด คำว่า governance เป็นเรื่องของการอภิบาล เป็นวิธีการใช้อำนาจ ขณะที่ good governance เป็นการรวมคำของธรรมและอภิบาล เป็นธรรมาภิบาล เป็นวิธีการที่ดีในการอำนาจเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร โดยหลักธรรมาภิบาลสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในภาคต่าง ๆ อาทิ ภาครัฐ ธุรกิจ ประชาสังคม ปังเจกชน และองค์กรระหว่างประเทศ โดยมีเป้าหมายการใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยวิธีการที่จะสร้างให้เกิดมีธรรมาภิบาลขึ้นมาได้ คือ การมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ โดยอาจมีหลักการอื่นเข้าร่วมด้วยแล้วแต่ผู้นำไปใช้ โดยสภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลอาจประกอบไปด้วยกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ประมวลจริยธรรม ประมวลการปฏิบัติที่เป็นเลิศและวัฒนธรรม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2545) ซึ่งล้วนเอื้อหรือไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการที่ดีธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงาน แต่เป็นหลักการการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดคือ ความเป็นธรรมความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) ธรรมาภิบาลประกอบไปด้วยหลักการสำคัญหลายประการ แล้วแต่วัตถุประสงค์ขององค์กรที่นำมาใช้หลักการที่มีผู้นำไปใช้เสมอคือ การมีส่วนร่วมของประชาชน การมุ่งฉันทามติ การมีสำนึกรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตอบสนอง ประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ความเท่าเทียมกันและการคำนึงถึงคนทุกกลุ่มหรือพหุภาคีและการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม แต่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นได้ระบุไว้ 6 หลักการดังกล่าวมาแล้วและกลายเป็นหลักการสำคัญที่มีการนำมาใช้ในประเทศไทยอย่างกว้างขวางอยู่ในปัจจุบันนี้ แต่ก็มีคำถามว่าหลักการต่าง ๆ นี้หมายถึง

อะไร แล้วจะทราบได้อย่างไรว่ามีธรรมาภิบาลแล้วหรือยัง มีมากหรือน้อย ต้องปรับปรุงอะไรอีกบ้าง คำตอบที่อาจเป็นไปได้ก็คือการจัดทำตัวชี้วัดเพื่อผู้ใช้จะได้เข้าใจและนำไปใช้ตรวจสอบตนเองและผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นได้หลักการต่าง ๆ ที่อธิบายการมีธรรมาภิบาลและการนำไปประยุกต์ใช้ ธรรมาภิบาลอาจประกอบไปด้วยหลักการต่าง ๆ มากมายแล้วแต่ผู้ที่จะนำเรื่องของธรรมาภิบาลไปใช้ และจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากันและในบริบทของประเทศ บริบทของหน่วยงาน หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศไทย เนื่องจากมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ให้ความสำคัญกับหลักการ สำคัญ 6 หลักการดังกล่าว จึงขอ นำเสนอรายละเอียดของการพัฒนาดัชนีวัดธรรมาภิบาลบนพื้นฐานของหลักการทั้ง 6 หลักการของ สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า (2545) ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.1 หลักธรรมาภิบาล

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมธรรมาภิบาลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล สำนักงาน ป.ป.ช.

2.2.1 ด้านหลักนิติธรรม Rule of Laws (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) ได้แก่ หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของ “หลักนิติธรรม ” ประกอบด้วย 7 หลักการ คือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง ความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษาหลัก “ไม่มีความผิด และไม่โทษโดยไม่มีกฎหมาย” และ หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

1) หลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นรากฐานสำคัญของหลักนิติธรรม เพราะหลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นหลักการที่แสดงถึงการอยู่ร่วมกันของการแบ่งแยกอำนาจ การถ่วงดุลอำนาจ

2) หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักนิติธรรมเกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและสิทธิความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการที่กล่าวถึงข้างต้นถือเป็นรากฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ซึ่งเป็นหลักการสำคัญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3) หลักความถูกต้องตามกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายบริหาร การใช้กฎหมายโดยฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายบริหารที่จำกัดสิทธิของประชาชนเป็นผลจากกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากตัวแทนของประชาชน ฝ่ายตุลาการจะต้องไม่พิจารณาและตัดสินเรื่องใดแตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมาย ฝ่ายตุลาการมีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ฝ่ายตุลาการมีหน้าที่ใช้ดุลพินิจโดยไม่บงการ

4) หลักความถูกต้องตามกฎหมายในเนื้อหา เป็นหลักการที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหารที่บัญญัติกฎหมายรองกำหนดเกณฑ์ทางกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักความแน่นอนทางกฎหมาย หลักการห้ามกฎหมายมีผลย้อนหลัง และหลักการสมเหตุสมผล

5) หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสามารถปฏิบัติหน้าที่ตุลาการได้โดยปราศจากการแทรกแซง ผู้พิพากษาผูกพันเฉพาะตามกฎหมายเท่านั้น และตัดสินคดีโดยอาศัยมโนธรรมของตน โดยยึดหลักความเป็นอิสระ 3 ประการ คือ ความเป็นอิสระจากคู่ความ ความเป็นอิสระจากรัฐ และความเป็นอิสระจากสังคม

6) หลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษหากไม่มีกฎหมาย” เมื่อไม่มีบทบัญญัติทางกฎหมายที่กำหนดความผิด บุคคลใดก็ไม่ต้องรับผิด

7) หลักอำนาจสูงสุดของรัฐธรรมนูญ หมายความว่า รัฐธรรมนูญได้รับการยอมรับให้เป็นกฎหมายสูงสุดในระบบกฎหมายของรัฐนั้น และหากกฎหมายลำดับรองขัดแย้งหรือขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ กฎหมายนั้นก็จะมีผลใช้บังคับ

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม (Rule of Laws) หลักนิติธรรม หมายถึง หลักการปกครองที่บุคคล สถาบัน และหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นสาธารณะหรือเอกชน รวมไปถึงรัฐ มีความรับผิดชอบต่อกฎหมายที่ได้มีการประกาศอย่างเป็นทางการทั่วไป มีการบังคับใช้อย่างเสมอภาคและสอดคล้องกับธรรมเนียมและมาตรฐานของสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ หลักนิติธรรม มุ่งเน้นไปที่การปกครองภายใต้กฎหมาย ไม่ใช่การปกครองตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2.2.2 ด้านหลักคุณธรรม Ethics (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 อย่าง คือ หน่วยงานปลอดการทุจริต หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย และหน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ องค์ประกอบของคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากคอร์รัปชัน หรือมีคอร์รัปชันน้อยลง สำหรับพิษภัยของคอร์รัปชันได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อน และเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางลบต่อคุณธรรมของการบริหารจัดการ คุณธรรมจึงควรพิจารณาจากองค์ประกอบดังนี้

1) องค์ประกอบด้านคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์อันปราศจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างโจ่งแจ้งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายน้อยลง

2) องค์ประกอบด้านคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์อันปราศจากการปฏิบัติที่น้อยกว่าหรือไม่ดีเท่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนั้นน้อยลง

3) องค์ประกอบด้านคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์อันปราศจากการปฏิบัติที่มากกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

4) องค์ประกอบด้านคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์อันปราศจากการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

สรุปได้ว่า คุณธรรม เป็นคุณสมบัติที่ดั่งใจของจิตใจ สะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม หลักคุณธรรม เป็นแนวทางหรือมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติที่ช่วยให้บุคคลตัดสินใจและกระทำสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์

2.2.3 ด้านความโปร่งใส Transparency (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) ประกอบไปด้วยหลักการย่อย 4 หลักการ คือ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล

1) ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง มีองค์ประกอบดังนี้

1.1) มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น

1.2) โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน

1.3) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน

1.4) มีเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการสรรหามาด้วยระบบคุณธรรม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมต่อตำแหน่ง

1.5) มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่

1.6) มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง

2) ความโปร่งใสด้านให้คุณ มีองค์ประกอบดังนี้

2.1) มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ

2.2) มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

2.3) มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์

2.4) มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย

3) ความโปร่งใสด้านการให้โทษ มีองค์ประกอบดังนี้

3.1) มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

3.2) มีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม

3.3) มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด

3.4) มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ

3.5) หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง

3.6) มีการปรามผู้ส่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต

3.7) มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว

4) ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย มีองค์ประกอบดังนี้

4.1) ประชาชนได้เข้ามารับรู้การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ

4.2) ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

4.3) ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่าง ๆ มากขึ้น

4.4) มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอก เข้ามาร่วมตรวจสอบ

สรุปได้ว่า ด้านความโปร่งใส (Transparency) ความโปร่งใส เป็นการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสาร และการดำเนินการต่างๆ ให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึง ตรวจสอบ และวิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเสรี

2.2.4 ด้านการมีส่วนร่วม Participation (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) เป็นกระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อชีวิตของตน รวมถึงใช้มุมมองดังกล่าวในการพิจารณากำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐบาล การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด หมายถึง เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ แบ่งปันข้อมูลระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและส่งเสริมความสามัคคีในสังคม ระดับการให้ข้อมูลเป็น ระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการสื่อสารที่ง่ายที่สุดระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชน เพื่อให้ ประชาชนทราบถึงการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังให้โอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าวสาร การจัดนิทรรศการ และ หนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

หลักการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 หลักการ คือ

1) ระดับข้อมูลเป็นระดับต่ำสุด และเป็นช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับสาธารณชนที่ง่ายที่สุด เพื่อแจ้งข้อมูลแก่สาธารณชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดกว้างให้มีการแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในทุกรูปแบบ เช่น การแถลงข่าว การแจกแจงข่าวสาร การจัดนิทรรศการ และหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

2) ระดับความคิดเห็นของประชาชนสูงกว่าระดับ 1 คือ ผู้วางแผนโครงการเชิญชวน สาธารณชนให้แสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลและจุดประเมนข้อดีข้อเสียที่ชัดเจนขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการบรรยายให้สาธารณชน ทราบเกี่ยวกับโครงการต่างๆ และการขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง รวมถึงการปรึกษาหารือร่วมกัน เป็นต้น

3) ระดับการวางแผนและการตัดสินใจร่วมกัน สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจ การวางแผน และเตรียมการโครงการ และการเตรียมการเพื่อผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการ ระดับนี้มักใช้ในกรณี ที่มีเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งสูง เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินพุตตุลาการเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอม เป็นต้น

4) ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจแก่สาธารณะ เป็นระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด เป็นระดับที่ผู้จัดการโครงการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่

จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของสาธารณะ และพัฒนาทักษะหรือศักยภาพในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การมีส่วนร่วมของสาธารณะจะสามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วม เป็นการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสเข้ามาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ กิจกรรมต่างๆ และร่วมติดตามและประเมินผล ในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

2.2.5 ด้านสำนักวิจัยและพัฒนา (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า, 2545) ไม่เพียงแต่หมายถึงความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยในแง่มุมมองของการปฏิบัติถือว่า สำนักวิจัยและพัฒนาเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออกเพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าได้ยอมรับในภาระกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ มีองค์ประกอบดังนี้

1) การมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ สิ่งสำคัญอันดับแรกของระบบความรับผิดชอบต่อ นั่นคือ องค์กรจะต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานเพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้ชัดเจน ว่าต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร และต้องการเห็นผลลัพธ์เมื่อใด

2) ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน จากเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทุกคนต้องทราบและเข้าใจว่า ต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร เงื่อนไขและเวลาที่ต้องการให้เห็นผลลัพธ์ ทุกคนมีโอกาสเป็นเจ้าของโครงการสร้างวัฒนธรรมนี้ร่วมกัน เพื่อประสานงานให้คนทำงานร่วมกันเพื่อผลิตผลโดยรวมขององค์กร

3) การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ความสำเร็จในการสร้างวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบต่อขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยงานในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจภายในองค์กร ผู้บริหารให้การสนับสนุน แนะนำในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนประสานงานและทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร

4) การจัดการพฤติกรรมที่ไม่สนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงถือเป็นเรื่องปกติ และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงมักมีการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ หน่วยงานจะต้องมีมาตรการในการจัดการกับพฤติกรรมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้ทุกคนยอมรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

5) การมีแผนสำรอง องค์กรประกอบสำคัญขององค์กรที่มีวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบต่อต้องมีแผนฟื้นฟูที่สามารถสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรทราบและเข้าใจแผนและนโยบายขององค์กร และที่สำคัญจะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างครบถ้วนและถูกต้องและเปิดเผย

6) การติดตามและประเมินผลการทำงาน องค์กรจะต้องติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อตรวจสอบว่างานนั้นเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดหรือไม่ งานที่พบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดจะต้องได้รับการแก้ไขทันที งานที่เป็นไปตามมาตรฐานจะต้องได้รับการยอมรับและยกย่องในองค์กร

สรุปได้ว่า ด้านสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) สำนึกรับผิดชอบ เป็นความรู้สึก ตระหนักรู้และยอมรับในหน้าที่และภาระหน้าที่ของตน พร้อมทั้งจะตอบคำถามหรืออธิบายผลการกระทำของตน รวมทั้งความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ

2.2.6 ด้านความคุ้มค่า Value for Money (สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า , 2545) หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารการจัดการและการใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาล ได้แก่

- 1) การประหยัด ประกอบด้วย
 - 1.1) การทำงานและผลตอบแทนเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างเหมาะสม
 - 1.2) การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
 - 1.3) การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน
 - 1.4) การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน
 - 1.5) การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ได้แก่
 - 2.1) มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2) มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
 - 2.3) มีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน
- 3) ความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่
 - 3.1) การมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
 - 3.2) การมีการเน้นผลงานด้านบริการ
 - 3.3) การมีการประเมินผลการทำงาน
 - 3.4) ผู้บริหารระดับสูงมีสถานะผู้นำ

เมื่อมีหลักการที่เป็นแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลแล้ว หน่วยงานที่ต้องการใช้หลักการ บริหารแนวใหม่ที่มุ่งสร้างธรรมาภิบาลสามารถประยุกต์ใช้ได้และวัดระดับการมีธรรมาภิบาลของ หน่วยงานตนได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ตลอดจนรวบรวมข้อมูล ที่มีอยู่แล้วในหน่วยงาน ภาพข้างล่างนี้เป็นตัวอย่างของการนำหลักการข้างต้นไปสร้างตัวชี้วัดและ นำไปทดสอบจริงในหน่วยงาน และสามารถแสดงผลให้เข้าใจได้ง่าย ทำให้ผู้บริหารสามารถนำไป ปรับปรุงแก้ไขการทำงานของหน่วยงานให้มีธรรมาภิบาลมากขึ้นได้

สรุปได้ว่า ด้านความคุ้มค่า (Value for Money) ความคุ้มค่า เป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ ที่ได้จากการดำเนินงานกับทรัพยากรที่ใช้ไป เพื่อประเมินว่าการใช้วิธีการนั้น ๆ คุ้มค่าหรือไม่

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วม ของประชาชน ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า เพื่อนำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

2.2.7 การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้อง ชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิความ โปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์การภายนอก เป็นต้น

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) ที่เหมาะสม สำหรับนำมาปรับใช้ในภาครัฐมี 10 องค์ประกอบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) ดังนี้

1) หลักประสิทธิผล คือ ผลการดำเนินงานภาครัฐที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของแผนงานภาครัฐตามงบประมาณที่ได้รับ โดยสามารถเทียบเคียงได้กับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ มีภารกิจใกล้เคียงกัน และมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อ ประชาชน การดำเนินงานภาครัฐต้องมีทิศทางและวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน มีกระบวนการและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน มีการติดตาม ประเมินผล พัฒนาและปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบ

2) หลักประสิทธิภาพ คือ การบริหารราชการตามแนวทางธรรมาภิบาลที่ดี มีการ ออกแบบกระบวนการทำงานด้วยเทคนิคและเครื่องมือบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้องค์กร สามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาขีด ความสามารถในการปฏิบัติงานภาครัฐตามภารกิจให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

3) หลักการตอบสนอง คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในกรอบเวลาที่ กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของ ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายและแตกต่างกัน

4) หลักความรับผิดชอบ คือ การแสดงความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่และ ผลลัพธ์ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด ความรับผิดชอบดังกล่าวควรอยู่ในระดับที่สอดคล้องกับความ คาดหวังของประชาชน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อปัญหาของประชาชน

5) หลักความโปร่งใส คือ กระบวนการเปิดเผย ชี้แจงเมื่อมีข้อสงสัย และเข้าถึงข้อมูล ได้อย่างเสรี ซึ่งไม่มีกฎหมายห้ามไว้ ประชาชนสามารถทราบทุกขั้นตอนของกิจกรรมหรือกระบวนการ และสามารถตรวจสอบได้

6) หลักการมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วน เสียทุกฝ่ายมีโอกาสเข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอประเด็น สำคัญหรือประเด็นที่เกี่ยวข้อง คิดหาแนวทาง แก้ไขปัญหา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีส่วนร่วม ในกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7) หลักการกระจายอำนาจ คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และ ภารกิจจากหน่วยงานรัฐบาลกลางไปยังหน่วยงานบริหารอื่น (หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น) และภาคส่วน

สาธารณะเพื่อดำเนินการแทนหน่วยงานเหล่านี้เป็นอย่างดีเป็นอิสระอย่างเหมาะสม รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและดำเนินการให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และการเพิ่มผลผลิตเพื่อประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานรัฐที่ดี

8) หลักนิติธรรม คือ การใช้อำนาจภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างเป็นธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) หลักการแห่งความเสมอภาคคือการได้รับการปฏิบัติและให้บริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพร่างกายหรือสุขภาพ สถานะส่วนบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม ฯลฯ

10) หลักการแห่งฉันทามติคือการหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการในการขอความเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับผลประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งจะต้องไม่มีข้อโต้แย้งที่ไม่ชัดเจนในประเด็นสำคัญ การบรรลุฉันทามติไม่ได้หมายความถึงการเห็นพ้องต้องกันเป็นเอกฉันท์เสมอไป

2.2.7.1 มิติของรัฐ (ประธาน สุวรรณมงคล, 2558)

1) ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในภาครัฐมีเป้าหมายอยู่ที่การยึดประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติ ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพในการบริหารภาครัฐอย่างจริงจังมากขึ้น โดยมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็ว และประหยัดทั้งเวลาและงบประมาณมีความคุ้มค่ามากขึ้นซึ่งวัดได้จากความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ

2) ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐให้ความสำคัญกับผลสำเร็จหรือผลงานมากกว่าการทำเสร็จ เหมือนเช่นที่ผ่านมาในอดีตการให้ความสำคัญกับผลสำเร็จหรือผลงานทำให้มีความคุ้มค่ามากขึ้นโดยมีการประเมินผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีตัวชี้วัด (key performance indicator, KPI) ที่ถูกกำหนดไว้ก่อนการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจของประชาชนนับเป็นตัวประเมินผลที่สำคัญ

3) ช่วยให้ระบบการบริหารภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้มากขึ้น โดยมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบของภาครัฐให้รัดกุมและเปิดเผยต่อสาธารณะให้รับรู้กันทั่วไป เช่น การมีกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ การมีกฎหมายเกี่ยวกับการห้ามฮั้วประมูลงานของภาครัฐ เป็นต้น รวมถึงมีองค์กรอิสระในการกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของภาครัฐ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

4) ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีความตระหนักถึงความ สำคัญรับผิด (accountability) ต่อประชาชนและองค์กรมากขึ้น ซึ่งความสำนึกรับผิดชอบมีส่วนทำให้การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐมีการระมัดระวัง การกระทำที่มีผลต่อสาธารณะหรือประชาชนมากขึ้น และหากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นก็ต้องพร้อมที่จะรับผลของการกระทำนั้นโดยไม่หลบเลี่ยงหรือโยนความผิดให้บุคคลอื่นหรือนิ่งเฉย

5) ช่วยทำให้ระบบราชการเป็นระบบเปิด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางมีส่วนร่วมในการบริหารภาครัฐอย่างหลากหลายและเป็นรูปธรรมมากขึ้น การนำแนวคิดธรรมาภิบาลมาใช้ ทำให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ และให้สิทธิแก่ประชาชนในการยื่นขอข้อมูลข่าวสารจาก หน่วยงานภาครัฐได้ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารหรือ เว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นต้น และประชาชนยังมีช่องทางในการร้องเรียน การเสนอความคิดเห็นผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ของรัฐอีกด้วย

6) ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐยึดกฎหมายเป็นหลัก ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า การใช้ดุลพินิจหรือตามอำเภอใจ โดยมีการวาง มาตรฐานการปฏิบัติงานในแต่ละภารกิจหรือแต่ละงานไว้ชัดเจนทำให้การใช้ กฎหมายเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนอาจลดลงไป

7) ทำให้ระบบบริหารภาครัฐเป็นตัวขับเคลื่อนนโยบาย รัฐบาลและยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพมากขึ้นส่งผลให้ประเทศมีขีดความสามารถในการ แข่งขันมาก ขึ้นโดยมีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

8) ทำให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐตระหนักถึงความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรมในการ ปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้ให้บริการ ประชาชนมิใช่เจ้านายของประชาชนหรือผู้มีสถานภาพที่ เหนือกว่า ประชาชน

2.2.7.2 มิติภาคประชาชน (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558)

1) ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐได้มากขึ้นเนื่องจากระบบ ราชการได้เปิดกว้างมากขึ้นอันเป็นผลมาจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของ ทางราชการ

2) ทำให้ประชาชนมีความตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของ พลเมืองมากขึ้นหลังจากได้รับ ข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐและแหล่งอื่น ๆ มากขึ้น และเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารภาครัฐอย่างเป็น รูปธรรม

3) ทำให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็วมากขึ้นอันเป็น ผลมาจากการปรับรื้อ กฎหมาย กฎระเบียบต่าง (deregulation) ทำให้มีการ ลดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการลงไป มาก และภาครัฐได้ตอบสนอง ความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดประชาชนเป็น ศูนย์กลางเช่น การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการให้บริการประชาชน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ตลอดเวลา

4) ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของระบบ บริหารภาครัฐโดยเฉพาะ ประเด็นการคอร์รัปชัน การใช้อำนาจไม่เป็นธรรม เนื่องจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความ ตระหนักมากขึ้นรวมถึงมี การใช้สิทธิพลเมืองในการเรียกร้อง ร้องเรียนและฟ้องร้องต่อศาลในกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ

2.2.7.3 ภาคธุรกิจเอกชน (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558)

3.1 ทำให้การบริหารกิจการธุรกิจได้รับความสะดวกรวดเร็วมากขึ้นส่งผลให้การ แข่งขันเชิงธุรกิจดำเนินไปได้ด้วยดี

3.2 ทำให้ต้นทุนทางธุรกิจเป็นไปตามต้นทุนที่แท้จริงเนื่องจากภาครัฐมีความโปร่งใสในการดำเนินงานมากขึ้น มีการเรียกรับผลประโยชน์น้อยลง

3.3 ทำให้ประเทศชาติสามารถแข่งขันทางธุรกิจในเวทีการค้าโลกได้อย่างไม่เสียเปรียบโดยมีการบริหารภาครัฐเป็นตัวสนับสนุนเอื้ออำนวยเคียงคู่กับภาคธุรกิจเอกชนสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา ต้องเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญร่วมกันดำเนินการอย่างบูรณาการ ในการกล่อมเกล้าเด็กและเยาวชนไทยให้เป็น“คนดี”ของสังคมเพื่อผลิตคนที่ดีเข้าสู่ระบบบริหารงานภาครัฐและสังคมโดยรวม (ปธาน สุวรรณมงคล, 2558)

จากการศึกษาสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ หลักการบริหารจัดการที่เน้นความโปร่งใส ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักธรรมาภิบาลแบ่งออกเป็นหลายประเด็นสำคัญ ได้แก่ หลักความโปร่งใส (Transparency) การเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนและครบถ้วน เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชนอย่างรวดเร็วและเหมาะสม หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อการกระทำและการตัดสินใจของตน หลักความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness): การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด หลักนิติธรรม (Rule of Law) การปฏิบัติตามกฎหมายและหลักการนิติธรรมอย่างเคร่งครัด หลักความเที่ยงธรรมและเสมอภาค (Equity and Inclusiveness) การปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ดังนั้น การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์กรหรือการบริหารประเทศจะช่วยให้การดำเนินงานมีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคมโดยรวม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นคู่กับสังคมของแต่ละประเทศเป็นเวลานาน เกิดได้ในหลากหลายรูปแบบ หลากหลายลักษณะ วิธีการป้องกันและแก้ไข ความรู้ความเข้าใจของแต่ละประเทศก็ต่างกันออกไป มีผลทำให้การกระทำบางอย่างไม่จัดว่าเป็นการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ล้วนแต่เกิดจากปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ขับเคลื่อนโดยผู้มีอำนาจเป็นสำคัญ (กฤษณ์ วงศ์วิเศษธร, 2561)

2.3.1 ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน

ความหมายของการทุจริตคอร์รัปชัน ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก โดยมีความหมายหรือคำนิยามจากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2550) ให้ความหมายเกี่ยวกับการคอร์รัปชันไว้ว่า “ฉ้อราษฎร์” เป็นการโกงเงินราษฎร์ “บังหลวง” คือ การโกงเงินหลวง ส่วนความหมายของ “การทุจริตคอร์รัปชัน” ไม่มีความหมายตายตัว หากแต่ขึ้นอยู่กับผู้กำหนดความหมายว่า ต้องการสื่อว่าการทุจริตคอร์รัปชันในความหมายใด ซึ่งมักสอดคล้องกับผู้ที่ต้องการศึกษาในประเทศไทยเอง กฎหมายไทยมิได้ใช้คำว่า “คอร์รัปชัน” หากใช้คำว่า “การทุจริตต่อหน้าที่” ซึ่งเป็นเรื่องของการใช้ตำแหน่งหน้าที่ หรือทำให้

เข้าใจผิดว่ามีตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ หากผลประโยชน์อันมิควรได้ ทั้งยังมีค่าที่แสดงถึงการทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการอยู่แล้ว อันได้แก่ คำว่า “ฉ้อราษฎร์บังหลวง” ซึ่งนักวิชาการหลายท่านก็มีความเห็นว่าทั้งสอง คือ สิ่งเดียวกัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายคำว่า “ทุจริต” ไว้ว่า คำว่า “ทุจริต” หากเป็นคำนาม หมายถึง ความประพฤติชั่ว ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางกาย เรียกว่า กายทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางวาจา เรียกว่า วาจาทุจริต ถ้าเป็นความประพฤติชั่วทางใจ เรียกว่า มโนทุจริต หากเป็นคำกริยา หมายถึง โกง เช่น ทุจริตในการสอบ คดโกง ฉ้อโกง เช่น ทุจริตต่อหน้าที่ และหากเป็นคำวิเศษณ์ หมายถึง ไม่ซื่อตรง เช่น คนทุจริต เป็นต้น ส่วนคำที่ใกล้เคียงกันในภาษาไทย คือ คำว่า “ฉ้อราษฎร์บังหลวง” หมายถึง “การที่เจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่เก็บกินจากราษฎรแล้วไม่ส่งให้หลวงหรือเบียดบังเงินหลวง”

มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์ และคณะ (2554) ให้ความหมายของคำว่า “การทุจริต” หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่หรืออิทธิพลทางการเมืองในทางที่มีขอบ ไม่ไว้ในลักษณะใด ๆ ในการแสวงหาประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์อันมิควรได้ เพื่อตนเองหรือพวกพ้อง ทั้งนี้ไม่ว่าประโยชน์นั้นจะเป็นตัวเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด และไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะผิดกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ (2555) กล่าวว่า คำว่า “คอร์รัปชัน” และ “ฉ้อราษฎร์บังหลวง” มีความหมายที่ครอบคลุมคำว่าคำว่า “ทุจริต” โดย คอร์รัปชัน และ ฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้น กินความถึงพฤติกรรมที่ไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ ซึ่งครอบคลุมการกระทำที่ผิดตามข้อบัญญัติของกฎหมายรวมทั้งผิดหรือไม่เหมาะสมกับศีลธรรมของสังคม เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ ทรัพย์สิน เงินทอง ตลอดจนประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองและหรือพวกพ้อง โดยนักวิชาการหลายท่านเห็นพ้องกันว่าทั้งสองคำนี้มีความหมายเดียวกัน อีกทั้งยังมีความหมายไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับว่าต้องการสื่อไปในความหมายใดและหากเงื่อนไขหรือบริบทของสังคมเปลี่ยนไป ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปด้วย ส่วนคำว่าทุจริตนั้น คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติกรอย่างใดในตำแหน่งหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ดังกล่าวนั้น โดยมีขอบด้วยกฎหมาย หรือใช้สิทธิความเป็นเจ้าหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ (2555) ให้นิยามว่า “การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารท้องถิ่น 2) สภาท้องถิ่น 3) ข้าราชการท้องถิ่น 4) เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น 5) ลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) ภาคประชาชนที่ได้รับการแต่งตั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้โอกาสที่ตนมีเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่น จากการดำเนินการในการจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานบุคคล และการออกใบอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ 1) ภาคประชาชน 2) ภาคธุรกิจ 3) ภาคองค์กรพัฒนาเอกชน 4) ภาคสื่อมวลชน ที่ได้กระทำการใด ๆ หรือละเว้นการกระทำการใด ๆ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการใน

การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารงานบุคคล และการออกใบอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม

อุดม รัฐอมฤต และคณะ (2555) กล่าวว่า “การทุจริตคอร์รัปชัน” (Corruption) หมายถึง การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย หรือการฉ้อโกง รวมทั้งการ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่การกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น และการผูกขาดอำนาจหรือรวมอำนาจไว้ที่แหล่งเดียว มีการใช้ดุลนิยของผู้มีอำนาจเป็นสำคัญ ทำให้ขาดความสมดุลระหว่างการใช้ลพินิจกับความรับผิดชอบและการตรวจสอบได้ มีโอกาสที่จะเกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงการที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการโดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์ (2556) ให้ความหมายคำว่า “คอร์รัปชัน” (Corruption) ว่า มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า Corruptio เป็นคำที่รู้จักกันดีมานานแล้ว แต่การให้คำนิยามมีหลากหลาย ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ ในมุมมองของพฤติกรรมศาสตร์นั้น “การทุจริตคอร์รัปชัน” อาจจัดเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง และในบางกรณีอาจถูกมองในความหมายที่แคบและต่างจากการโกง ยักยอก ริดไถ และการชู้ โดยมองว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นการกระทำของคนสองฝ่ายที่หาประโยชน์ร่วมกันจากฝ่ายที่สาม เช่น การติดสินบน

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (2557) คำว่า “คอร์รัปชัน” มักใช้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเงินผลประโยชน์จำนวนมาก ๆ เช่น เเปอร์เซ็นต์จากสัญญาซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ สัญญาก่อสร้าง สัมปทาน และเป็นคำที่มักใช้กับรัฐมนตรีและนักการเมือง คอร์รัปชันมีความหมายคล้ายกับสินบน แต่มีความรุนแรงกว่าและปกติจะไม่ใช้บ่อย ๆ คำนี้ไม่ใช้กับการจ่ายเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ แก่เจ้าหน้าที่ หรือความประพฤติไม่ถูกต้อง เช่น ทำงานไม่เต็มเวลา การเล่นเส้นสาย หรือการซื้อตำแหน่ง

จากการนิยามความหมาย สรุปได้ว่า ทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์หรือไม่ถูกต้องทางกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินการทางธุรกิจหรือการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามหลักการทางจริยธรรมหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งการทุจริตคอร์รัปชันสามารถเกิดขึ้นในหลายลักษณะ เช่น การทุจริตทางการเงิน ได้แก่ การประกอบธุรกิจโดยใช้เอกสารปลอมหรือการประมาณราคาเพื่อเอื้อประโยชน์ตนเอง การทุจริตทางกฎหมาย เช่น การละเมิดสัญญาหรือการกระทำที่เป็นการฉ้อฉลในการซื้อขายการทุจริตทางจริยธรรม ได้แก่ การใช้ความอิจฉาหรือการทำลายชื่อเสียงของบุคคลอื่นเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง อันมีผลกระทบต่อสังคมและองค์กรเนื่องจากสามารถทำให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สิน ศักดิ์ศรี และความเชื่อมั่นของประชาชน

2.3.2 สาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชัน

ธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ (2566) ได้อธิบายสาเหตุของการทุจริตในรัฐวิสาหกิจไทยมาจากสาเหตุหลัก 3 สาเหตุ คือ

- 1) ทางด้านการเมืองสามารถสรุปสาเหตุทางด้านการเมืองที่ทำให้เกิดการทุจริตในรัฐวิสาหกิจไทยหลักๆ ได้แก่การแสวงหาอำนาจที่เรียกกันว่าการฮั้ว อำนาจผูกขาดทางงบประมาณ การใช้อำนาจทางการเมืองมาคุกคามฝ่ายบริหารของรัฐวิสาหกิจ กฎระเบียบไม่แน่นอนหนารวมไปถึงการกำกับดูแลไม่เข้มงวดและการฉ้อฉลในการกำหนดนโยบาย

2) ทางด้านเศรษฐกิจสามารถสรุปสาเหตุทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้เกิดการทุจริตในรัฐวิสาหกิจไทย ได้แก่ ความไม่รู้จักพอของนักการเมืองเจ้าหน้าที่รัฐวิสาหกิจรับสินบนและเจ้าหน้าที่มีค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อเกินไป เป็นต้น

3) ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม สาเหตุหลัก ได้แก่ คนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมและเงินตรามากกว่าจริยธรรม และมีความซื่อสัตย์น้อยลง มีความโลภเข้าครอบงำมากขึ้น

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2551) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันว่าเกิดจากตัณหา คือ ความทะเยอทะยานอยาก ความดิ้นรน ความปรารถนา ความเส่นหาอาลัย โดยแบ่งตัณหาได้ 3 ประเภท คือ

1) กามตัณหา หมายถึง ความทะเยอทะยานอยากในกาม ความอยากได้กามคุณ คือ สิ่งสนองความต้องการทางประสาททั้งห้า โดยทั่วไปได้แก่ ความอยากในกามคุณ 5 (รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ) ที่ชวนให้รักชั้ให้ใคร่ พาใจให้กำหนดยินดี

2) ภวตัณหา หมายถึง ความทะเยอทะยานอยากในภพ ความอยากในภาวะของตัวตนที่จะได้จะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง อยากรคงอยู่ตลอดไป

3) วิภวตัณหา หมายถึง ความทะเยอทะยานอยากในวิภพ ความอยากในการพรากพ้นไปแห่งตัวตน จากความเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งอันไม่ปรารถนา อยากรทำลาย อยากรให้ดับสูญ

พระมหาสมเจต สมจารี (หลวงกัน) (2559) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ถึงสาเหตุของการคอร์รัปชันผ่านกรอบแนวคิดของนักปรัชญาชาวตะวันตกสมัยใหม่ 3 ท่าน ได้แก่ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) นิโคโล มาเคียเวลลี (Niccolò Machiavelli) และฌอง ฌากส์ รูซโซ (Jean Jacques Rousseau) จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดของนักปรัชญาทั้ง 3 ท่าน สรุปได้ ดังนี้

โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) (1996) เชื่อว่า มนุษย์เป็นสัตว์เห็นแก่ตัวและชั่วร้าย เขาได้นำเสนอความคิดว่า มนุษย์เป็นเพียงวัตถุที่ ประกอบด้วยเนื้อหนัง ความรู้สึก และความต้องการที่หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด ความลำบาก และความต้องการความสุขสบาย ก่อนหน้าที่มนุษย์จะมาอยู่รวมกันจนเป็นสังคมการเมือง มนุษย์มีอิสระและเสรีภาพที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองปรารถนา ดังนั้น มนุษย์ในสภาวะตามธรรมชาติจึงไม่ต่างอะไรจากสัตว์ หรือพูดอีกนัยอยู่ในสภาวะสงคราม (State of War) แต่ละคนล้วนคำนึงถึงและพร้อมที่จะทำการใด ๆ เพื่อยื้อแย่งทรัพยากรมาตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงคนอื่นเลย แต่สภาวะแบบนี้ไม่ได้เอื้อประโยชน์ให้กับมนุษย์เลย ในทางตรงข้ามกลับผลักดันให้มนุษย์อยู่ในสภาวะที่ตรงข้ามกับสิ่งที่ตนเองต้องการ (Thomas Hobbes, 1996, p. 113) สภาวะเช่นนี้ส่งผลให้มีความวุ่นวายเกิดขึ้น มนุษย์จึงตกลงกันที่จะหาคนกลางมาทำหน้าที่ปกครองเพื่อให้เกิดสังคมการเมืองที่คนทั้งหลายใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข โดยแต่ละคนทำสัญญาประชาคมเสียสละอำนาจอธิปไตยของตนให้แก่ฝ่ายปกครอง แต่ทั้งนี้ประชาชนยังมีสิทธิเลือกการปกครองที่สอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่า ทุกคนจะต้องเชื่อฟังผู้ปกครองซึ่งจะเป็นผู้ออกกฎหมายมาบังคับใช้กับประชาชนต่อไปอย่างเด็ดขาด และเมื่อมอบอำนาจอำนาจอธิปไตยให้กับรัฐบาลแล้วไม่อาจเรียกกลับคืนได้ (Thomas Hobbes, 1996, p. 221)

นิโคโล มาเคียเวลลี (Niccolò Machiavelli) (อ้างใน สมบัติ จันทร์วงศ์, 2542, น. 240) เชื่อว่า ธรรมชาติของมนุษย์เป็นสัตว์ที่เห็นแก่ตัวมีความก้าวร้าว และชอบเสาะหาสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเอง

ปรารถนาอยู่เรื่อยไป อีกทั้งพยายามที่จะหลีกเลี่ยงอันตรายขณะเดียวกันก็ยังมีควมโลภในผลกำไร จึงทำให้สภาพการดำเนินชีวิตอยู่ในภาวะของการดิ้นรนและแข่งขันกันเองอยู่เป็นนิจ นอกจากนี้มนุษย์ยังมีความปรารถนาที่จะแสวงสิ่งที่ตนมีอยู่ให้เพิ่มมากขึ้นและทะเยอทะยานตลอดเวลา เพราะมนุษย์ถูกสร้างมาโดยธรรมชาติที่ให้อำนาจคิดเสมอว่าไม่มีสิ่งใดที่ไม่อาจแสวงหาได้ มนุษย์แต่ละคนเชื่อว่า จะมีเพียงแค่ธรรมชาติที่มีลักษณะอันชั่วร้าย แต่ยังคงเต็มเปี่ยมไปด้วยความเห็นแก่ตัว ความต้องการด้วยวัตถุและทรัพย์สิน โดยไม่มีความคิดที่จะมีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ มนุษย์จึงเต็มไปดด้วยกิเลส ตัณหาในอันที่จะแสวงหาสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความปรารถนา และความพึงพอใจของตนเองโดยไม่มีที่สิ้นสุด และเมื่อได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการแล้วกลับไม่พอใจเพียงแค่นั้น แต่ยังคงต้องการสิ่งอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้แล้วมนุษย์ยังคงมีความหวาดกลัวต่อภัยอันตรายและความไม่มั่นคงของการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้ มนุษย์จึงมีแนวโน้มที่จะใช้วิธีการใด ๆ ก็ตามไม่ว่าจะเป็นความรุนแรง ความโหดร้ายหรือความอ่อนโยน เพื่อสร้างความมั่นใจต่อความปลอดภัยสำหรับตนเอง

พระมหาสมเด็จ สมจारी (หลวงกัน) (2559) ได้อธิบายว่า ฌอง ฌากส์ รูซโซ (Jean Jacques Rousseau) มีความคิดเห็นตรงกันข้ามกับ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) และนิโคโล มาเคียเวลลี (Niccolò Machiavelli) เพราะนักปรัชญาทั้งสองท่านนี้เชื่อว่า “มนุษย์เกิดมาเลวตั้งแต่กำเนิด” แต่สำหรับ ฌอง ฌากส์ รูซโซ (Jean Jacques Rousseau) กลับเชื่อว่า สภาพดั้งเดิมของมนุษย์เกิดมาด้วยธรรมชาติที่ดี แต่ที่มนุษย์ทำชั่วก็เพราะสังคมอยู่ในสภาพที่ขาดระเบียบวินัย มีความโหดร้ายทารุณ มีการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน คนที่แข็งแรงอาจจะแย่งทรัพย์สินจากคนที่อ่อนแอ ดังที่ว่า ฌอง ฌากส์ รูซโซ (Jean Jacques Rousseau) ได้เขียนไว้ว่า “แม้ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับเสรีภาพ แต่ก็ไม่อาจเจริญชีวิตอย่างมีเสรีภาพได้เพราะตกอยู่ในภาวะของความกลัวอยู่ตลอดเวลา พวกเขาจะสามารถเจริญชีวิตอย่างมีเสรีภาพได้ก็ต่อเมื่อสังคมได้รับการบริหารจัดการเพื่อให้ปัจเจกชนทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎหมาย” (John Christman, 2002, p. 48) ดังนั้น มนุษย์สละเสรีภาพตามธรรมชาติของตนแล้วทำการตกลงกันเพื่อก่อให้เกิดเสรีภาพของพลเมือง ซึ่งเสรีภาพของพลเมืองก็ขึ้นอยู่กับเจตจำนงสากล (Jean Jacques Rousseau, 1992, p. 203) โดยการสละเสรีภาพตามธรรมชาติดังกล่าว เป็นการทำให้พร้อมกันในสังคม ไม่ใช่ทำให้เฉพาะเจาะจงกับใครคนใดคนหนึ่ง จึงไม่มีการได้เปรียบหรือเสียเปรียบกันระหว่างสองฝ่าย ดังนั้น เสรีภาพในสังคมปัจจุบัน ความหมายของว่า ฌอง ฌากส์ รูซโซ (Jean Jacques Rousseau) จึงหมายถึงการปกครองตนเอง (self-governing) โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในสังคมในการแสวงหาข้อยุติให้กับการขัดแย้งเชิงผลประโยชน์ (John Christman, 2002, p. 48)

ประเสริฐ พงศ์สิริวัฒน์ (2560) ได้อธิบายว่าสาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันเกิดจากสาเหตุหลัก ๆ 5 ประการ ดังนี้

- 1) การขาดคุณธรรม ได้แก่ความซื่อสัตย์สุจริต ความละอายบาป และเกรงกลัวบาป
- 2) การขาดอุดมการณ์และอุดมคติผู้ที่ไม่มีอุดมการณ์หรืออุดมคติที่จะทำทุกอย่างเพื่อให้ตนได้รับประโยชน์ว่าการกระทำนั้นจะผิดและไม่ถูกต้องตามศีลธรรม
- 3) มีค่านิยมที่ผิด ในปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนไปจากเดิม ก่อนนี้เราเคยยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต แต่ในปัจจุบันเรากลับยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีคนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง

4) การใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม บุคคลใดที่มีอำนาจและมีความโลภเห็นแก่เงิน ก็ย่อมจะทุจริตคอร์รัปชันได้

5) มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย การมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ทำให้ต้องเป็นหนี้สิน เมื่อไม่สามารถจะหาเงินมาใช้หนี้ได้ก็จะใช้วิธีการทุจริตคอร์รัปชัน

ชัยพฤกษ์ พูนสวัสดิ์ (2560) ได้ระบุถึงสาเหตุการทุจริตคอร์รัปชัน โดยจำแนกบุคคลออกเป็น 4 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มที่เกิดจากพฤติกรรมความโลภ กลุ่มที่เกิดจากการมีโอกาหรือระบบการทำงาน มีช่องว่าง กลุ่มที่เกิดจากการขาดจริยธรรม และกลุ่มที่เกิดจากแรงจูงใจและความคุ้มค่าในการเสี่ยง ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เกิดจากพฤติกรรมความโลภ เป็นสาเหตุที่มาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ที่มาจากความโลภ ความไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด ทั้งทางด้านการเมือง การบริหาร และด้านกฎหมาย มีการใช้อำนาจรัฐ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับกลุ่มบุคคลเพียงบางกลุ่ม ขาดหลักยึดด้านคุณธรรม การขาดบรรทัดฐานของความเป็นบุคคลสาธารณะที่ต้องยึดหลักความเป็นกลางและความเป็นธรรมเป็นที่ตั้ง

กลุ่มที่ 2 เกิดจากการมีโอกาหรือระบบการทำงานมีช่องว่าง เป็นสาเหตุที่มาจากระบบการทำงานที่มีช่องว่างให้ทุจริตหรือการที่ขาดระบบการควบคุม การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้โดยง่าย

กลุ่มที่ 3 เกิดจากการขาดจริยธรรม เป็นสาเหตุที่มาจากขาดจริยธรรมส่วนบุคคล เนื่องจากขาดการปลูกฝังตั้งแต่เด็กและการมีค่านิยมความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง โดยเห็นว่าความร่ำรวยเป็นสิ่งที่ดีงาม สังคมยอมรับนับหน้าถือตา ทำให้เกิดรากเหง้าของการแสวงหาโอกาสที่ทำให้ร่ำรวยขึ้นทุกวิถีทาง โดยไม่คำนึงถึงวิธีการที่ได้มาว่าถูกต้องหรือไม่

กลุ่มที่ 4 เกิดจากแรงจูงใจและความคุ้มค่าในการเสี่ยง เป็นสาเหตุที่เกิดจากการทุจริตแล้วได้รับผลประโยชน์มาก เมื่อเทียบกับความเสี่ยง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายปราบปรามหรือการลงโทษทางสังคมขาดประสิทธิภาพ เกิดช่องว่างของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง การผูกขาดผลประโยชน์ทางธุรกิจกับการดำเนินงานของภาครัฐ ค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการ การขาดจริยธรรมคุณธรรม เอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดประโยชน์ส่วนรวม ค่านิยมยกย่องคนที่มีเงิน ทักษะที่ว่าทุจริตเป็นเรื่องปกติและความไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

สรุปได้ว่า สาเหตุของการทุจริตคอร์รัปชัน ในระดับแรกเกิดจากความคิด ความต้องการของตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นต้นเหตุ ความโลภ ความต้องการ โดยการขาดซึ่งคุณธรรม ขาดความเข้าใจและตระหนักถึงโทษทางสังคม โทษทางกฎหมาย และสิ่งที่จะตามมา

2.3.3 รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน

วิทยากร เขียงกุล (2549) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และมีการแบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น 8 รูปแบบ ดังนี้

1) การยักยอก (Embezzlement) ซึ่งสามารถเป็นไปได้ ทั้งการแอบเอางบประมาณ หรือทรัพย์สินของรัฐมาเป็นของตนเอง

2) การที่เจ้าหน้าที่รัฐเรียกรับเงินจากภาคธุรกิจ (Extortion) หรือการที่ภาคธุรกิจให้สินบนหรือผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐ ภายหลังเสร็จสิ้นภาระงานนั้น ๆ หรืองานประสบความสำเร็จ รวมทั้งการที่เจ้าหน้าที่ตัดสินใจให้ทำหรือไม่ให้ทำอะไรบางประการ ซึ่งทำให้ผู้ให้สินบนได้รับประโยชน์เหนือคู่แข่ง

3) การเลือกจ้างบุคคล หรือการแต่งตั้งญาติพี่น้อง หรือพวกพ้องของตน (Nepotism)

4) การทำสัญญาจ้างเหมา หรือการให้สัมปทาน เฉพาะกลุ่มนายทุน หรือพวกพ้องที่ให้การสนับสนุนตน (Cronyism)

5) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐที่เป็นความลับ เพื่อซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ (Insider Trading) เช่น กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐรู้ข้อมูลล่วงหน้าว่า รัฐบาลประกาศลดค่าเงิน และนำข้อมูลเหล่านี้ไปบอกให้แก่ักธุรกิจ หรือนักลงทุน เพื่อดำเนินการซื้อขายเพื่อกำไร

6) การฟอกเงิน (Money Laundering) เป็นการโยกย้าย ถ่ายเทเงินในบัญชีที่ได้จากการทุจริตคอร์รัปชัน ฉ้อฉล หรือมีที่มาโดยผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม (การพนัน การค้าของเถื่อน การเป็นนายหน้าค้าแรงงาน ฯลฯ) เข้าไปหมุนเวียนในธนาคาร เพื่อหลบเลี่ยงแหล่งที่มาอันไม่ถูกต้อง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

7) การใช้อำนาจหรือใช้ตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เอื้อประโยชน์ต่อบริษัทของตนเองและพวกพ้อง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest)

8) การเอื้อประโยชน์ (Trading Influence) เช่น การที่บริษัทให้ทำสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์แก่ตัวเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การให้ตำแหน่งในบริษัทเมื่อเจ้าหน้าที่

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2553) กล่าวว่า การคอร์รัปชันที่เกิดโดยทั่วไปอาศัยปัจจัยหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคมของประเทศนั้น ๆ ระบบการเมืองการปกครอง โอกาสที่จะเข้าถึงข้อมูลที่น่าไปสู่การคอร์รัปชัน สามารถแบ่งรูปแบบการทุจริตได้ ดังนี้

1) การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ (Grand corruption) หมายถึง การคอร์รัปชันที่โดยทั่วไปแล้วมีขนาดของวงเงินจำนวนมาก

2) การคอร์รัปชันขนาดย่อย (petty corruption) หมายถึง การคอร์รัปชันในวงเงินจำนวนน้อย

3) การคอร์รัปชันในเชิงของการบริหารหรือปฏิบัติการ (administrative corruption) หมายถึง การคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจากลักษณะของการปฏิบัติ การบังคับใช้ระเบียบ การปฏิบัติงานอื่น ๆ

4) การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย (policy corruption) หมายถึง การคอร์รัปชันที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงโครงสร้าง ทั้งด้านนโยบาย การดำเนินการ หรือการบริหารงาน โดยการใช้ข้อกำหนดของกฎหมายรองรับ

สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ (2555) กล่าวถึงลักษณะการคอร์รัปชันที่พบได้ในระบบรัฐบาลส่วนท้องถิ่นดังนี้

1) ลินบน เป็นการเสนอบางสิ่งให้ซึ่งมักเสนอในรูปของเงิน แต่ก็อาจอยู่ในรูปของทรัพย์สินหรือบริการก็ได้ การเสนอดังกล่าวก็เพื่อจะได้รับผลประโยชน์ที่ไม่เป็นธรรม ผลประโยชน์เช่นว่าอาจเป็น

2) กรรโชก เป็นการชู้หรือทำความเสียหายแก่บุคคล ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินการกระทำบริการ หรือทรัพย์สินอื่นอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งการริดเอาทรัพย์สินเป็นรูปแบบหนึ่งของกรรโชกด้วยเช่นกัน

3) ยักยอก คือ การเอาไปหรือยึดอย่างผิดกฎหมายซึ่งเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้เป็นเจ้าของมอบไว้ในครอบครองของอีกบุคคลหนึ่ง ในภาษาการเมืองเรียกว่า graft ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้เงินของรัฐอย่างไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตน

4) การเกื้อกูลญาติมิตร เป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นญาติเมื่อมีการเลื่อนชั้น เสนองาน ขึ้นเงินเดือน และประโยชน์อื่น สิ่งนี้มีพื้นฐานจากความคิดที่เชื่อว่าบุคคลต้องเคารพและให้ความช่วยเหลือครอบครัวในทุกสถานการณ์ รวมถึงในทางการเมืองและธุรกิจ ความคิดนี้เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่รัฐมอบสิทธิพิเศษและตำแหน่งแก่ญาติโดยไม่คำนึงถึงความสามารถ

5. ระบบอุปถัมภ์ ประกอบด้วยการที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้สมัครให้ประโยชน์ เข้าทำสัญญา หรือแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง แลกเปลี่ยนกับการสนับสนุนทางการเมือง หลายครั้งที่ระบบอุปถัมภ์ถูกใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งการสนับสนุนและคะแนนเสียงในการเลือกตั้งหรือการออกกฎหมาย ระบบอุปถัมภ์ไม่สนใจกฎเกณฑ์ของรัฐบาลส่วนท้องถิ่นและใช้ช่องทางส่วนบุคคลแทนช่องทางอันเป็นทางการเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์

สรุปได้ว่า รูปแบบการทุจริตคอร์รัปชัน เกิดได้ในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการในการยักยอก การติดสินบน การรู้เห็นเป็นใจ การเอื้อประโยชน์ การเอื้อเฉพาะกลุ่ม ระบบอุปถัมภ์ โดยไม่คำนึงถึงสิ่งที่จะตามมา การดำเนินการต่างๆ ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน

2.3.4 ผลกระทบของการทุจริตคอร์รัปชัน

ปัญหาการทุจริตในภาครัฐยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและดำรงอยู่ในสังคม ปัญหาดังกล่าวได้นำความเสื่อมมาสู่ประเทศชาติเป็นภัยร้ายต่อการบริหารราชการแผ่นดินและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและการเมือง ยิ่งไปกว่านั้น ปัญหาดังกล่าวก็อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่น ในการลงทุน ส่งผลให้รัฐอาจต้องสูญเสียโอกาสในการบริหารประเทศ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าปัญหาการทุจริตในภาครัฐเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาประเทศอย่างร้ายแรง โดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อหลายด้าน ซึ่งได้สรุปสาระสำคัญของผลกระทบไว้ (สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ, 2561) ดังต่อไปนี้

1) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การทุจริตในภาครัฐนำไปสู่ความไร้ซึ่งประสิทธิภาพและความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการจัดสรรเงินทุนการผลิต การบริโภคและรายได้ต่าง ๆ มักจะไม่ได้ถูกนำไปใช้ในภาคการลงทุนหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง แต่เงินเหล่านี้กลับถูกนำไปใช้เพื่อการบริโภคอย่างฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การใช้จ่ายเงินในลักษณะนี้อาจเรียกได้ว่า

เป็นการบ่อนทำลายระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง เนื่องจากการจัดสรรเงินของประเทศอย่างไม่มีประสิทธิภาพและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เกิดการทุจริตในภาครัฐที่รุนแรงมาก ๆ อาจส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศเสียหายและเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาความยากจนของประชาชนในประเทศ

2) ผลกระทบต่อสังคม การทุจริตคอร์รัปชันทำให้สังคมไม่เจริญเติบโตและพัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากมีการจัดสรรการใช้งบประมาณและทรัพยากรในโครงการต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรอย่างไม่เหมาะสม นอกจากนี้หากพิจารณาในเรื่องของความช่วยเหลือจากต่างประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ต่างประเทศหรือองค์กรจากต่างประเทศไม่กล้าหรือลังเลใจที่จะให้ความช่วยเหลือ เนื่องจากเกรงว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศนั้นจะนำเงินช่วยเหลือไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งจะทำให้การช่วยเหลือนั้นสูญเปล่าและไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้

3) ผลกระทบต่อการบริหารงานภาครัฐ การบริหารงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การทุจริตคอร์รัปชันทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนขาดความศรัทธาไม่เคารพกฎหมาย และถืออำนาจและเงินเป็นใหญ่

4) ผลกระทบต่อทางการเมือง การทุจริตคอร์รัปชันทำให้ประเทศไม่เจริญก้าวหน้าและไม่มีเสถียรภาพ การทุจริตเลือกตั้งทำให้ได้นักการเมืองที่ไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเข้ามาบริหารประเทศและมีโอกาสที่จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อถอนทุนคืนจากการซื้อเสียง และในบางกรณีนักการเมืองที่ทุจริตคอร์รัปชันอาจสนับสนุนให้มีการประกาศใช้กฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อผลประโยชน์ของตนเองหรือของพวกพ้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารและการปกครองประเทศ โดยรวมจะเห็นได้ว่าการทุจริตส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก

สรุปได้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันมีผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นในหลายด้านต่อสังคม โดยเกิดผลกระทบจะเกิดขึ้นในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในประเทศหรือระหว่างประเทศ ทั้งที่เป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในทางการเมือง

2.3.5 การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

การแก้ปัญหาคอร์รัปชันต้องคำนึงถึงโครงสร้าง ระบบ และตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในทุกฝ่าย เริ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นระดับผู้ปฏิบัติงานให้บริการโดยตรงต่อประชาชนขึ้นไปถึงผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนอนักการเมืองที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแลและตรวจสอบการบริหารราชการและท้ายที่สุดคือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำการทุจริตคอร์รัปชัน (ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, อังโน ปิยะวรรณ ปานโต, 2558) ได้เสนอแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังต่อไปนี้

1) การกำหนดโทษให้หนักกระหว่างผู้ให้และผู้รับ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดบทลงโทษหรือการเพิ่มโทษให้หนักขึ้นทั้งสองฝ่าย เช่น ในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คอร์รัปชันต้องรับโทษเพิ่มขึ้นให้มากกว่าปกติจากความผิดทั่วไป ในขณะที่บริษัทภาคเอกชนจะมีการถูกปรับและมีโทษทางอาญา ควรมีการจัดทำเป็นบัญชีดำที่ไม่สามารถรับการจัดสรรผลประโยชน์จากภาครัฐอีกต่อไป

2) การสร้างเครือข่ายในการต่อต้านการคอร์รัปชัน ซึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องคอร์รัปชันในสังคมไทยนั้นควรเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ดังนั้น จึงควรมีการเปิดโอกาสในการสร้างกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อจัดปัญหาการคอร์รัปชันแห่งชาติขึ้น เช่น มีการทำงานประสานความร่วมมือกันในการเฝ้าตรวจสอบการทำงานของหน่วยราชการต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา และอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับกระทรวง ทบวง กรม จนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3) หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรของรัฐนั้น จะต้องมีความโปร่งใสในการทำงานในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล หรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หน่วยงานราชการต้องเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการปกปิดข้อมูลจากเดิมที่เคยผิดทุกอย่างเว้นเรื่องที่มีเหตุผลเพียงพอในการเปิดเผย โดยหันมาใช้หลักที่ว่าข้อมูลทุกอย่างเปิดเผยได้หมด และหากมีข้อมูลใดที่ไม่เปิดเผยจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนการปกปิดที่เพียงพอ

4) การสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง จะเห็นว่าการคอร์รัปชันเป็นปัญหาระดับค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนั้น ในการแก้ไขการคอร์รัปชันนั้น จะต้องจัดการแก้ไขในระดับค่านิยมโดยการสร้างค่านิยมของคนไทยในเรื่องของการเห็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการช่วยเหลือพวกพ้องในการทำผิดกฎหมาย หรือ การสร้างความสำเร็จในชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และมีความเพียรมากกว่าในการได้ทรัพย์สินมาจากการฉ้อราษฎร์หรือคดโกง

5) เชิดชูบุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์และทำความดี ทั้งนี้ แบบอย่างการกระทำนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและย่อมมีความหมายมากยิ่งขึ้นกว่าคำพูด ดังนั้น สังคมไทยจะต้องร่วมกันเชิดชูบุคคลต้นแบบซึ่งไม่เพียงเชิดชูรูปแบบหรือตามพิธีการเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลต้นแบบในเรื่องของความซื่อสัตย์และความดีงาม

6) การจัดตั้งหน่วยข่าวที่รับแจ้งเบาะแส โดยเฉพาะภาคประชาชนควรร่วมกันจัดตั้งระบบแจ้งงานข่าวที่เกี่ยวกับระบบราชการ ให้เป็นศูนย์กลางของงานข่าวที่มีข้อมูลแม่นยำ และเชื่อถือได้ เช่น มีการประสานกับเครือข่ายต่าง ๆ ในการรับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำผิดของหน่วยงานราชการ และเปิดเป็นสายตรงเพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการคอร์รัปชันหรือส่งข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งจะทำให้หน่วยงานของรัฐที่ถูกพาดพิงต้องระมัดระวังในการใช้อำนาจหน้าที่

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่สังคมโลกต้องเผชิญ โดยเฉพาะประเทศไทยที่กีดกร่อนภาพลักษณ์ของประเทศให้เสียหาย และเป็นสนิมที่ทำร้ายสังคมอย่างฝังรากลึกไว้อย่างมาก จนทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่นิยมชมชอบยอมรับผู้ที่กระทำผิดจนร่ำรวยบนเส้นทางไปสู่อบายมุขจนหลงลืมคุณธรรมประจำใจ และลืมแนวคิดพุทธจริยธรรมอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะทิริ โอดตปปะชรวาสาธรรม และทิส 6 อันเป็นแนวคิดสำคัญที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยได้ ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติควรนำหลักพุทธจริยธรรมต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นหลักการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีและการอยู่ร่วมกันด้วยดีของสังคม มาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาคอร์รัปชันนี้ให้สิ้นซากต่อไป ถ้าไม่ทำเช่นว่า ก็จะได้ชื่อว่าใกล้เกลือกินด่าง (วัชรมน จันรอง และคณะ, 2564) สถานการณ์ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในสังคมโลกโดยเฉพาะประเทศไทยที่กัดกินภาพลักษณ์ของประเทศให้เสียหายและเป็นสนิมที่ทำร้ายสังคมอย่างฝังรากลึกไว้อย่างมาก จนทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่มีค่านิยมยอมรับผู้ที่กระทำผิด

จนร่ำรวยบนเส้นทางไปสู่อบายมุขจนหลงลืมคุณธรรมประจำใจและลืมคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยสิ้นเชิง โดยเฉพาะหลักหิริและโอตตปปะ หลักสุจริตธรรมอันเป็นยอดคำสอนที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยโดยเน้นไปที่ไว้ 8 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 ท่าทีและวิสัยทัศน์ของผู้นำเชิงพุทธ ประการที่ 2 การใช้จารีต ขนบธรรมเนียมมากกว่ากฎหมาย ประการที่ 3 การปลูกฝังค่านิยมอุดมการณ์เชิงพุทธให้กับข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน ประการที่ 4 ความจริงจังในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม ประการที่ 5 การสนับสนุนกลไกแห่งธรรมจักรทางสังคม ประการที่ 6 การกระจายรายได้ไปสู่กิจกรรมประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ประการที่ 7 การพัฒนาจิตใจของข้าราชการประจำและนักการเมืองทุกระดับให้ได้มาตรฐาน ประการที่ 8 การจัดตั้งหน่วยงานวัดระดับคุณธรรมจริยธรรม เพราะฉะนั้น การวางรากฐานภาคีรัฐควรมุ่งเน้นไปที่ภาคข้าราชการประจำและภาคข้าราชการฝ่ายการเมืองให้มีพฤติกรรมทางกาย ทางวาจา และทางใจ โดยเฉพาะทางจิตใจที่เป็นขับเคลื่อนให้เกิดความโลภและปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่มีหลักหิริโอตตปปะและหลักสุจริตธรรมมาพร้อมกับความรับผิดชอบและพยายามเสนอมุมมองให้มนุษย์ปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคมไม่พยายามสร้างความเดือดร้อนที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น (พระครูโกวิทอรธวาที, 2560)

สรุปได้ว่า การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน มีการดำเนินการแก้ไขได้ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนด การบังคับใช้กฎหมาย บทลงโทษสำหรับผู้กระทำการทุจริตทุกรูปแบบ การสร้างสังคมที่มีการปลูกฝังค่านิยม แนวทางที่ถูกต้องต่อสังคม การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงผลักดันทางใจ เช่น การยกย่องบุคคลตัวอย่างที่ประพฤติตนอย่างถูกต้อง บุคคลตัวอย่างที่ดีต่อสังคม ปลูกฝังการเรียนการสอน พัฒนากิจกรรมต่างๆ ของประชาชนในสังคมโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปรับใช้

2.3.6 การสร้างจิตสำนึกด้วยคุณธรรมและจริยธรรมต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560) มาตรา 76(3) ได้กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว” จากที่มาดังกล่าว รัฐบาลจึงเสนอกฎหมายโดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้มี “พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562” ซึ่งกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 ประการ ได้แก่

- 1) ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่
- 3) กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม
- 4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
- 5) มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- 6) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
- 7) ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้เป็นหลักสำคัญในการจัดทำประมวลจริยธรรมของหน่วยงานของรัฐที่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับสภาพคุณงามความดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยึดถือสำหรับการปฏิบัติงาน การตัดสินใจความถูกต้อง การปฏิบัติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ตลอดจนการต่างตนในการกระทำความดีและละเว้นความชั่ว”

เดชชาติ ตริทรัพย์ (2561) ได้กล่าวถึง แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการไทย ไว้ 10 ข้อ ดังนี้

1) ควรส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความรับผิดชอบ โดยให้ยึดถือระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ มติ ครม. หรือวิชาชีพ

2) ไม่ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรภาครัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบและนำอุปกรณ์เครื่องใช้ของราชการไปใช้เป็นทรัพย์สินส่วนตัว

3) ควรส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร และประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมหรือโครงการให้ประชาชนทราบทุกขั้นตอนพร้อมกับการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและจริงจัง

4) ควรส่งเสริมการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน แผนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พร้อมกับมอบหน้าที่ให้ชัดเจนแล้วแจ้งให้ประชาชนทราบ โดยผู้บังคับบัญชาต้องติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

5) ควรส่งเสริมให้มีการบริหารด้วยความรวดเร็ว ด้วยระบบ One Stop Service อย่างเสมอภาค มีอัธยาศัยไมตรีและตรงต่อเวลา

6) ควรส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อลดขั้นตอนในการทำงานพร้อมกับการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานและความคุ้มค่า

7) ควรส่งเสริมให้มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและเมื่อได้ปฏิบัติหน้าที่ได้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ควรให้รางวัลแก่เจ้าหน้าที่คนนั้น ๆ

8) ควรส่งเสริมให้มีการประเมินผลโครงการทั้งก่อนและหลังเป็นระยะ ๆ จากคณะกรรมการที่มาจากชุมชน

9) ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรภาครัฐได้พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ ด้วยการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและการให้โอกาสไปศึกษาดูงานที่หลากหลาย

10) ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพพร้อมกับการตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ

ธศรัชชาพัฒน์ ยุกตานนท์ (2562) ได้อธิบายว่า การแก้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันสามารถจัดการได้โดยอาศัยหลักธรรม คือ มรรคมีองค์ 8 การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันสำหรับข้าราชการจะต้องมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ามาปรับใช้ในการทำงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จึงต้องนำหลักธรรมมรรคมีองค์ 8 เข้ามาปรับใช้ ซึ่งจะนำมาใช้อยู่ 5 องค์ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน ได้แก่

1) ความดำริชอบ ได้แก่ ดำริในการไม่เบียดเบียนผู้อื่น หมายความว่า การจะคิดอ่านหรือทำอะไร ทั้งหมดที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะและการดำเนินชีวิตของตน จะต้องไม่เบียดเบียนหรือสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น ข้าราชการจะต้องมีความคิดดีคิดชอบ มองประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก มีความรับผิดชอบ และคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสำคัญ ไม่กระทำการใด ๆ อันจะนำมาซึ่งความขัดแย้ง และผลกระทบเชิงลบต่อสังคมและสาธารณะชน

2) เจรจาชอบ ได้แก่ การไม่ประพฤติชั่วทางวาจาอันได้แก่ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้คนอื่นแตกร้าวกัน ไม่พูดคำหยาบคาย ไม่พูดเพื่อเจ้อ การเจรจาปราศรัยเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับข้าราชการ การพูดจาโดยใช้คำพูดที่ส่อเสียด ยุยงให้เขาแตกร้าวกันหยาบคายไม่เป็นอริยะต่อกัน จะทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงและเกิดรอยร้าวลึกยากเกินกว่าจะแก้ไข

3) กระทำชอบ ได้แก่ กายสุจริต ทำการงานชอบ โดยประกอบการทำงานที่ไม่ผิดประเพณีไม่ผิด กฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม และเว้นจากการทุจริต 3 อย่าง ได้แก่ การเบียดเบียนฆ่าสัตว์ตัดชีวิต การลักขโมย และฉ้อฉลคดโกง แก่ล้างทำลายผู้อื่น การประพฤติผิดในกาม สิ่งเหล่านี้จะเกี่ยวเนื่องกับการทำงานที่ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ฉ้อฉล คดโกง ไม่แก่ล้างทำลายผู้อื่นซึ่งข้าราชการจะต้องกระทำการใด ๆ ด้วยความชอบทำ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน ยึดหลักของกฎหมายและประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนเป็นหลักใหญ่

4) พยายามชอบ ได้แก่ มีความเพียรชอบ 4 ประการ ได้แก่ เพียรระวังมิให้บาปหรือความชั่วเกิดขึ้น เพียรละบาปหรือความชั่วที่เกิดขึ้นแล้ว เพียรทำกุศลหรือความดีให้เกิดขึ้นเพียรรักษากุศลหรือความดีที่เกิด ขึ้นแล้วให้คงอยู่ การเพียรระวังมิให้บาปหรือความชั่วเกิดขึ้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน หมายความว่า หากข้าราชการป้องกันตนหรือจิตใจของตนมิให้ประพฤติปฏิบัติชั่วได้แล้วนั้น ก็จะไม่นำพาให้เกิดการกระทำผิดใด ๆ ได้ การละเว้นไม่กระทำการใดที่เป็นบาป ก็จะช่วยส่งเสริมให้ข้าราชการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อสังคมและต่อประเทศชาติ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น หากข้าราชการไม่คิดที่จะกระทำการใด ๆ ไม่ดีหรือประพฤติปฏิบัติตนไปในทางชั่วตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว การทุจริตคอร์รัปชันก็จะไม่เกิดขึ้น

5) ตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ ทำจิตให้สงบระงับจากกิเลส เครื่องเศร้าหมอง ให้มีอารมณ์แน่วแน่เป็นอันเดียว เพื่อให้จิตจดจ่อไม่ฟุ้งซ่าน หากอารมณ์อันไม่มีโทษให้จิตยึด จะได้ไม่พริ้วไปหลายทาง ได้แก่ การเจริญฌานทั้ง 4 คือ ข้าราชการจะต้องทำจิตให้สงบระงับจากกิเลส ความโลภ ที่เกิดจากความอยากได้อะไรก็มี ซึ่งจะเป็นหนทางลดการหาช่องทางในการสร้างประโยชน์ให้กับตนและพวกพ้องจากช่องว่างในการดำเนินการดำเนินนโยบายสาธารณะ ซึ่งนั่นก็หมายถึง การทุจริตคอร์รัปชันทั้งเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติ ในทางพระพุทธศาสนา การแสวงหาเกิดจากความต้องการ แต่ความต้องการที่ปนเปื้อนด้วยกิเลสอันเป็นความต้องการที่ไม่ดี ความไม่สงบในจิตใจจากความต้องการที่ครอบงำด้วยกิเลส จะทำให้ข้าราชการถูกครอบงำด้วยกิเลส และจะกระทำการใด ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือกิเลสในใจตน โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ชั่วดี และไม่สนใจกระบวนการ ขอเพียงให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการเป็นพอ กิเลสในใจจึงเป็นต้นตอของการหาช่องทาง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนพอใจ และเมื่อใดที่ไม่สามารถได้สิ่งเหล่านั้นมาอย่างถูกต้องตามครรลองครองธรรมก็จะหาทางทุจริต คอร์รัปชันด้วยวิธีต่าง ๆ

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เป็นการกระทำของคนสองฝ่ายที่หาประโยชน์ร่วมกันจากฝ่ายที่สามเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว เพราะผู้มีอำนาจหน้าที่ประพฤติมิชอบด้วยกฎหมายและขาดจริยธรรม มีการเรียกร้องผลประโยชน์เกินกว่าที่ควรจะได้ทำให้ระบบถูกกัดกร่อนและเสียหาย คอร์รัปชันบางอย่างเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ หรือ การทำให้คอร์รัปชันอยู่ในระเบียบและข้อกฎหมายซึ่งแม้จะตรวจพบว่ามีคอร์รัปชันเกิดขึ้นแต่ก็ไม่อาจจับตัวผู้กระทำผิดนั้นมารับโทษทางกฎหมายได้ปัญหาคอร์รัปชันมีปัจจัยต่าง ๆ จำนวนมากที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ๆ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้จำนวนมาก โดยมีความหมายหรือคำนิยามจากทัศนะของบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

Holloway, William V (1951) ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

Wit A. Daniel (1967) ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชน ในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่น ก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547) ได้นิยามว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การปกครองตนเองโดยประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีพื้นฐานจากหลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ที่หมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจการปกครองให้องค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ใช่องค์กรส่วนกลางจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง รัฐบาลได้มอบอำนาจการจัดการดูแลในอาณาเขตและประชากรที่กำหนดให้ โดยจัดตั้งอยู่ภายใต้การดูแลของรัฐบาล เพื่อสนองงานการส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพผลตรงกับผลประโยชน์ของประชาชน

2.4.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ธีรฤทธิ โสภิชฎิกุล (2550) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการปกครองประเทศหลายประการ กล่าวคือ

1) การปกครองท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลส่วนกลาง เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์กรกระจายไปทั่วพื้นที่ของประเทศ มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถทำหน้าที่แทนรัฐบาลกลางได้ดี

2) การปกครองท้องถิ่นช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่ารัฐบาลกลาง

3) การปกครองท้องถิ่นช่วยให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้ฝึกฝนเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกรวมทั้งวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในระบอบการปกครอง การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

4) การปกครองท้องถิ่นช่วยเป็นแหล่งฝึก และสร้างผู้นำทางการเมือง การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้นักการเมืองได้ฝึกทักษะในการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของท้องถิ่นก่อนจะไปทำหน้าที่ในระดับชาติ ดังจะเห็นได้จากการที่นักการเมืองท้องถิ่นจำนวนมากพัฒนาตนเองไปเป็นนักการเมืองระดับชาติ

5) การปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาท้องถิ่นชนบทเพื่อการพึ่งพาตนเอง แทนที่จะคอยพึ่งพิงการช่วยเหลือจากส่วนกลาง

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562) ได้อธิบายว่า จากเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องกระจายอำนาจลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กล่าวอ้างข้างต้นการปกครองท้องถิ่น จึงมีความสำคัญยิ่ง ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เหมือนกับโรงเรียนฝึกหัดประชาธิปไตย เพราะผู้ซึ่งเป็นนักการเมืองระดับท้องถิ่นจะต้องมีการรณรงค์หาเสียง จะต้องมีการเสนอนโยบาย จะต้องมีการอภิปรายถกเถียงกันในสภาท้องถิ่นโดยมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาระดับชาติ เป็นแต่ขอขยายเล็กกว่า เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นสถานที่ฝึกความรู้และฝึกทักษะทางการเมืองไปในตัว ซึ่งถ้าคนจำนวนไม่น้อยได้มีโอกาสทำการฝึกหัดด้วยการปฏิบัติดังกล่าว ก็เหมือนกับเป็นการพัฒนานักการเมืองเพื่อการเตรียมพร้อมต่อการรับผิดชอบในระดับชาติต่อไป

2. การปกครองท้องถิ่น ทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่นการปกครองตนเอง (Self Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือการปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบียดเบียน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่น นอกจากจะได้รับเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่นโดยอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องฟังเสียงประชาชน ด้วยวิถีทางประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกมองเห็นความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่นและมีส่วนรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางนับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นมากที่สุด และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่น ไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่น ๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการ ดังกล่าวเอง ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้รัฐบาลมีเวลาที่จะดำเนินการในเรื่องที่

สำคัญ ๆ หรือกิจการใหญ่ ๆ ระดับชาติอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม และมีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางสภาพภูมิศาสตร์ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการ และปัญหาแตกต่างกันออกไป ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ได้เป็นอย่างดีก็คือ องค์การปกครองท้องถิ่น

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำ ทางการเมืองและการบริหารของประเทศ ในอนาคต ผู้นำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมเรียนรูประสบการณ์ทางการเมือง การเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังมีฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็นสองด้าน คือ ด้านการเมืองการปกครอง และด้านการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองนั้น เป็นการปูพื้นฐานการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยและเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นได้หาทางสนอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการบริหารงานบุคคล การงบประมาณและการจัดการ เป็นต้น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นในกรอบของการกระจายอำนาจย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญของการเมืองระดับชาติโดยรวม ถ้าหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมทั่วประเทศสามารถทำหน้าที่ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลจนเกิดการพัฒนารเมืองแบบประชาธิปไตย ย่อมจะช่วยสร้างความเข้าใจและความรู้ให้แก่ประชาชนในระดับรากหญ้า พร้อมทั้งการฝึกทักษะกับผู้ที่เป็นผู้บริหารและผู้ทำงานในสถานิติบัญญัติของท้องถิ่น ก็หมายความว่าความรู้ทางการเมือง ทักษะทางการเมือง และประสบการณ์ในการทำงานภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมจะหลอมกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นทั่วประเทศ และนี่คือตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปกครองตนเองและยังเป็นการสร้างความเป็ประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนผ่านเรียนรู้โดยการฝึกการลงมือกระทำด้วยตัวเอง

ฉันทวี ศิริรัตน์ และคณะ (2565) กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า

1) การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

2) การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3) การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตน

4) การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

5) การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

6) การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญในการช่วยแบ่งเบาการดำเนินงานของภาครัฐ ช่วยในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์ของท้องถิ่น

2.4.3 รูปแบบของปกครองท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562) ได้อธิบายองค์ประกอบของปกครองท้องถิ่น โดยให้ความหมายของการบริหารราชการแผ่นดินของไทยดังนี้

1) การบริหารราชการส่วนกลางเป็นการดำเนินการโดยส่วนกลางมีอำนาจในการบริหารเพื่อสนองความต้องการของประชาชนมีลักษณะการปกครองแบบรวบอำนาจในการสั่งการกำหนดนโยบายการวางแผนการควบคุมตรวจสอบ และการบริหารราชการสำคัญ ๆ ไว้ที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีระเบียบบริหารราชการส่วนกลางจัดออกได้เป็นกระทรวง ทบวง กรมหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นมีฐานะเป็นกรม ในปัจจุบันพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นการที่หน่วยงานของกระทรวง ทบวง กรม ได้แบ่งแยกออกไป ดำเนินการตามเขตการปกครอง โดยมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการส่วนกลาง ซึ่งได้รับการแต่งตั้ง ออกไปประจำตามเขตปกครองต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคเพื่อบริหารราชการภายใต้การบังคับบัญชา ของราชการส่วนกลาง ถือเป็นเพียงการแบ่งอำนาจการปกครองออกมาจากส่วนกลาง ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ลักษณะการแบ่งอำนาจ หมายถึง การมอบอำนาจในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปประจำปฏิบัติงาน ในส่วนภูมิภาค และส่วนกลางสามารถเรียกอำนาจกลับคืนได้

3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง กิจกรรมบางอย่างซึ่งรัฐบาล ให้ท้องถิ่นจัดทำกันเอง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีเจ้าหน้าที่ ที่ประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งขึ้นมาเป็นผู้ดำเนินงานโดยตรงและมีอิสระในการบริหารงาน กล่าวได้ว่าการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ คือเป็นการมอบอำนาจให้ประชาชนปกครองกันเอง เพื่อให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และรู้จักร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ตามหลักการ “ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา” เป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลางและยังประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้มากกว่า เพราะประชาชนในท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและความต้องการดีกว่าผู้อื่น การจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่นปัจจุบัน มีรูปแบบ ดังนี้ ท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้แก่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562) ได้อธิบายรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ความหมายของการบริหารราชการแผ่นดินของไทยดังนี้ การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน

ในท้องถิ่นนั้น ๆ ตัดสินใจเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น และมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลังภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐและบทบัญญัติของกฎหมายปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปกครองส่วนท้องถิ่น 2 รูปแบบ คือ

1) รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่

1.1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีจังหวัดละ 1 แห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัดซึ่งทับซ้อนกับพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตจังหวัดเช่น เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2) เทศบาลมีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาเทศบาล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและนายกเทศมนตรีทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตชุมชนเมือง แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เทศบาลนคร (ทน.) เทศบาลเมือง (ทม.) และเทศบาลตำบล (ทต.) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนและความหนาแน่นของประชากร ความเจริญทางเศรษฐกิจหรือรายได้ของท้องถิ่น

1.3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ตั้งขึ้นเพื่อดูแลทุกข์สุขและให้บริการประชาชนในหมู่บ้านและตำบลแทนรัฐหรือส่วนกลาง ที่ไม่สามารถจัดบริการสาธารณะ หรือดูแลประชาชนทั่วประเทศได้อย่างทั่วถึง

2) รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ มี 2 รูปแบบ คือ

2.1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีขนาดใหญ่มาก เป็นเมืองหลวงของประเทศที่เป็นศูนย์กลางความเจริญทุกด้านทั้งการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แบ่งการปกครองออกเป็นเขตต่าง ๆ จำนวน 50 เขต มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารสูงสุด มีปลัดกรุงเทพมหานครเป็นหัวหน้าข้าราชการประจำของกรุงเทพมหานคร

2.2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยสภาเมืองพัทยา ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและนายกเมืองพัทยา ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการเพิ่มขึ้นของจำนวนและความหนาแน่นของประชากร รวมทั้งการขยายตัวของชุมชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือหาดพัทยาและเกาะล้าน และมีผลประโยชน์ที่กระทบต่อการดำรงชีวิตการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผลประโยชน์ของประเทศอย่างชัดเจน จึงได้มีการจัดตั้งเมืองพัทยาขึ้นในเขตจังหวัดชลบุรี เพื่อให้การบริหารการจัดทำกิจการสาธารณะ มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว

สรุปได้ว่า รูปแบบของปกครองท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจเป็นรูปแบบทั่วไปและรูปแบบพิเศษ โดยแบบทั่วไป ประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือ อบจ. เทศบาล ประกอบด้วย

เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และสุดท้ายของค์การบริหารส่วนตำบล หรือ อบต. และรูปแบบพิเศษ ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และพัทยา เพื่อดำเนินการให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์

2.4.4 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ฉัฐพล ใจจริง และกฤษณ์ วงศ์วิเศษธร (2561) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่เกิดตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการปกครองตนเอง โดยสิ่งที่สามารถสะท้อนระดับของการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จากการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแทรกแซงหรือกำกับดูแลของส่วนกลาง กล่าวคือ หากอำนาจหน้าที่ในการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่กว้างขวาง ย่อมสะท้อนถึงระดับการกระจายอำนาจที่มีอยู่สูง และหากส่วนกลางเข้ามาแทรกแซงหรือกำกับดูแลอยู่น้อย ก็สามารถสะท้อนถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่สูง เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562) ได้อธิบายอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้ การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลของรัฐเท่าที่จำเป็นตามกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องทำ และหน้าที่ที่อาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ ตามความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวน และความหนาแน่นของประชากรและพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบดังต่อไปนี้

- (1) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (2) จัดให้มีน้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (3) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (4) การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ทางน้ำ และที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (5) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (6) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาสตรีเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (8) การศึกษาอบรมและสุขอนามัยของประชาชน
- (9) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่หรือรูปแบบพิเศษอาจจัดทำกิจการใด ๆ ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีพื้นที่ทับซ้อน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น กฎหมาย ก็กำหนดให้สามารถจัดทำกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ หรืออาจร่วมกันดำเนินการได้หรือกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขนาดใหญ่ เป็นมหานครที่มีความเจริญเติบโตสูง

มีสภาพสังคมและเศรษฐกิจสลับซับซ้อน และความหนาแน่นของประชากร ก็มีหน้าที่ที่ต้องดำเนินการมากมายหลายประการเช่นการทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมืองการวิศวกรรมจราจรการขนส่งการจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ การสาธารณสุขการอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล ฯลฯ เป็นต้น

สรุปได้ว่า อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

2.4.5 โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งมีที่มาและเรียกชื่อแตกต่างกัน ตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ คือ สภา อบจ. นายก อบจ. สภา อบต. นายก อบต. สภาเทศบาล นายกเทศมนตรี สภาทตม. ผู้ว่าราชการ ทตม. สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562))

สภาท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย) เช่น การใช้น้ำ ประปาหมู่บ้าน การกำจัดขยะมูลฝอย ฯลฯ

2) ตรวจสอบและควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร เช่น ตรวจสอบการรับและใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีหรือไม่ การตั้งกระทู้ถาม หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจ เป็นต้น

3) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี

4) ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี

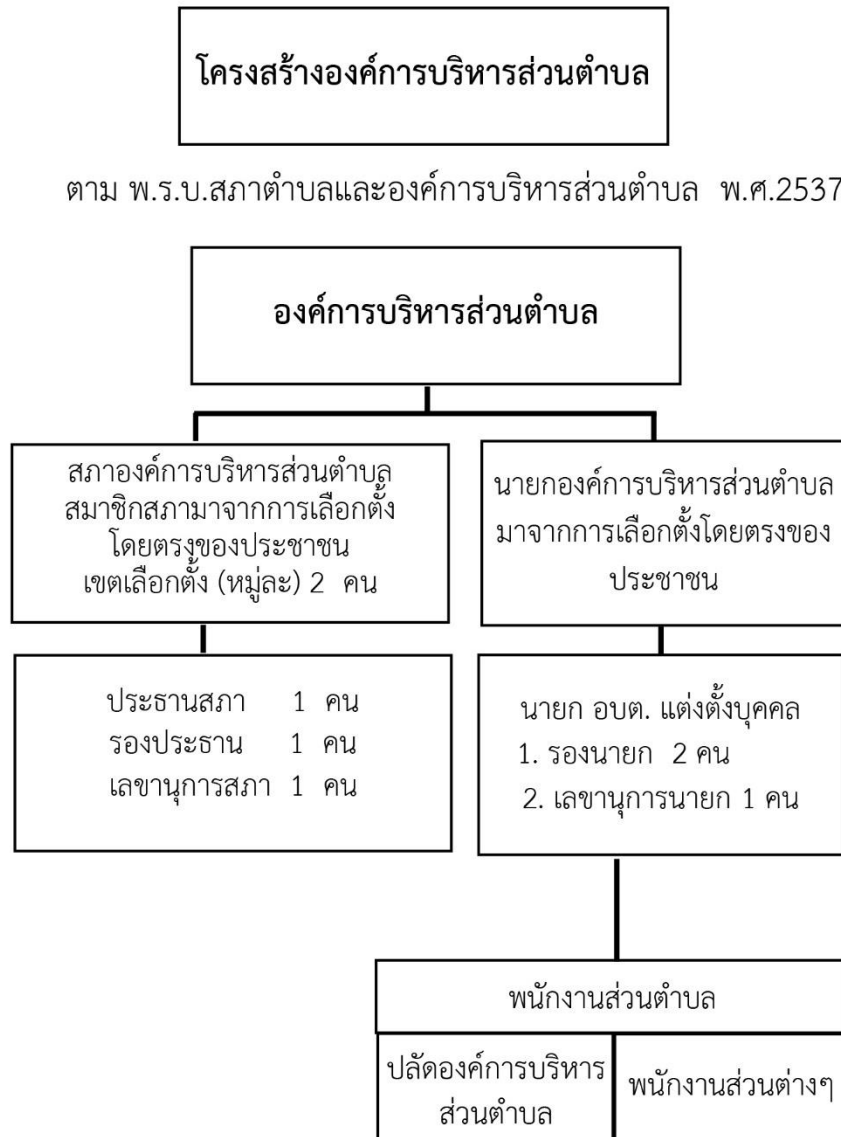
ผู้บริหารท้องถิ่น มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีหน้าที่สำคัญ ดังนี้

1) บริหารกิจการของท้องถิ่นให้เป็นไปตามข้อบัญญัติและแผนพัฒนาท้องถิ่น

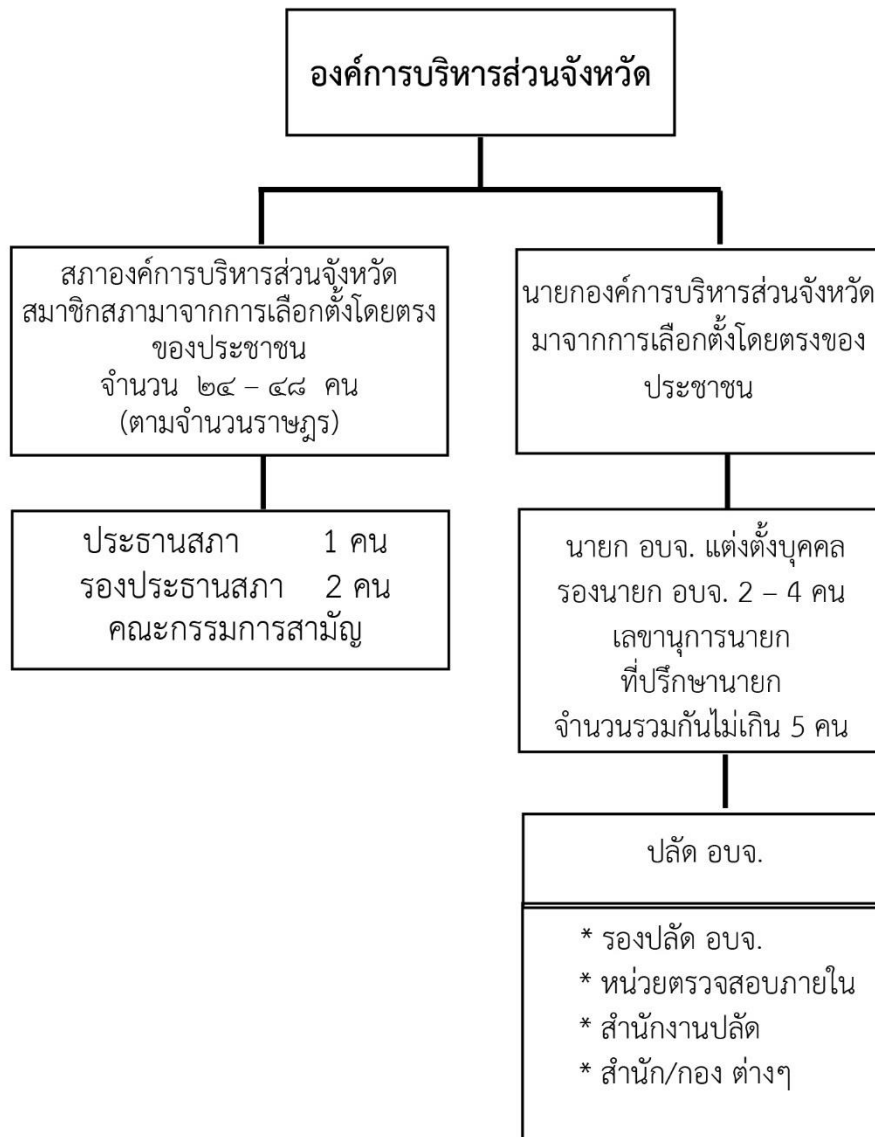
2) จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่าย

เพิ่มเติมเสนอสภาท้องถิ่น เพื่อให้ความเห็นชอบ

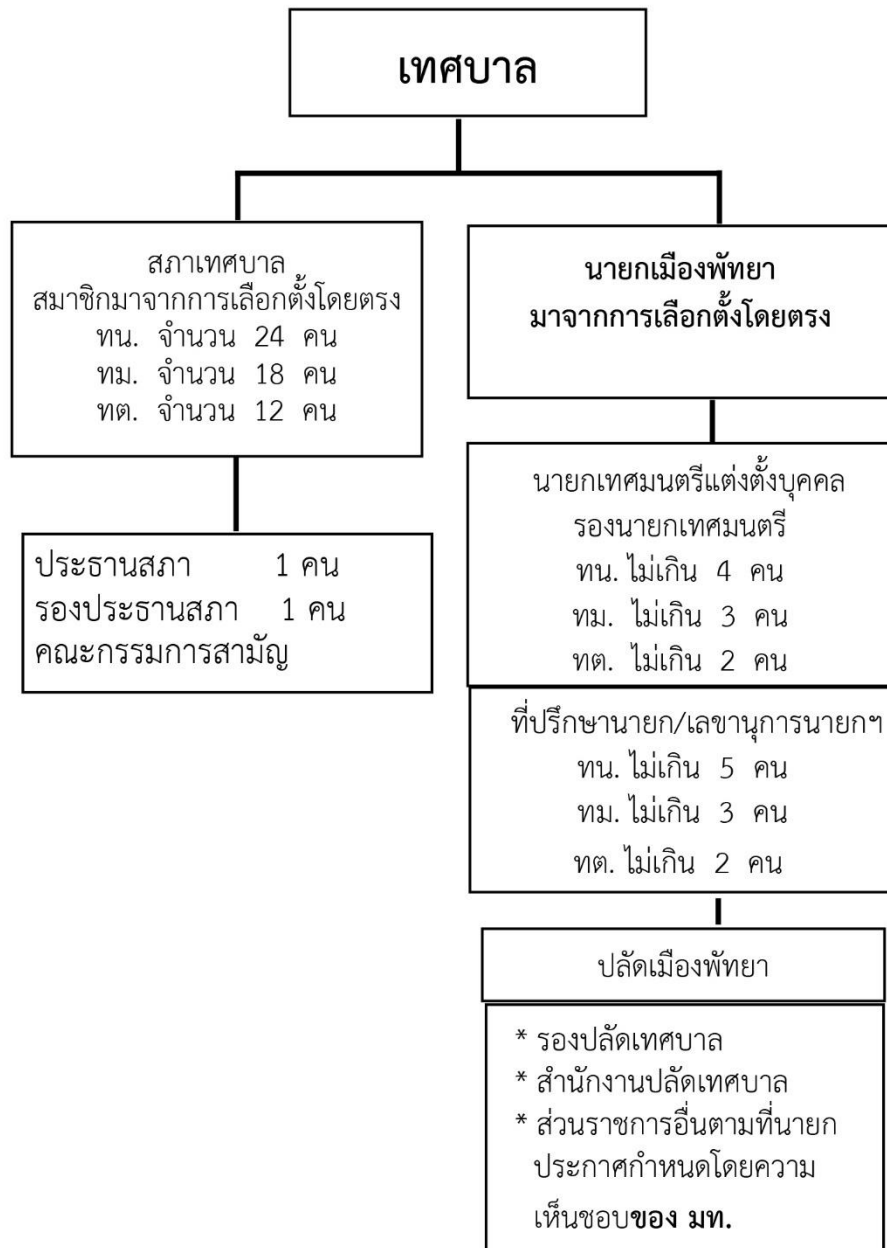
3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินต่อสภาท้องถิ่น

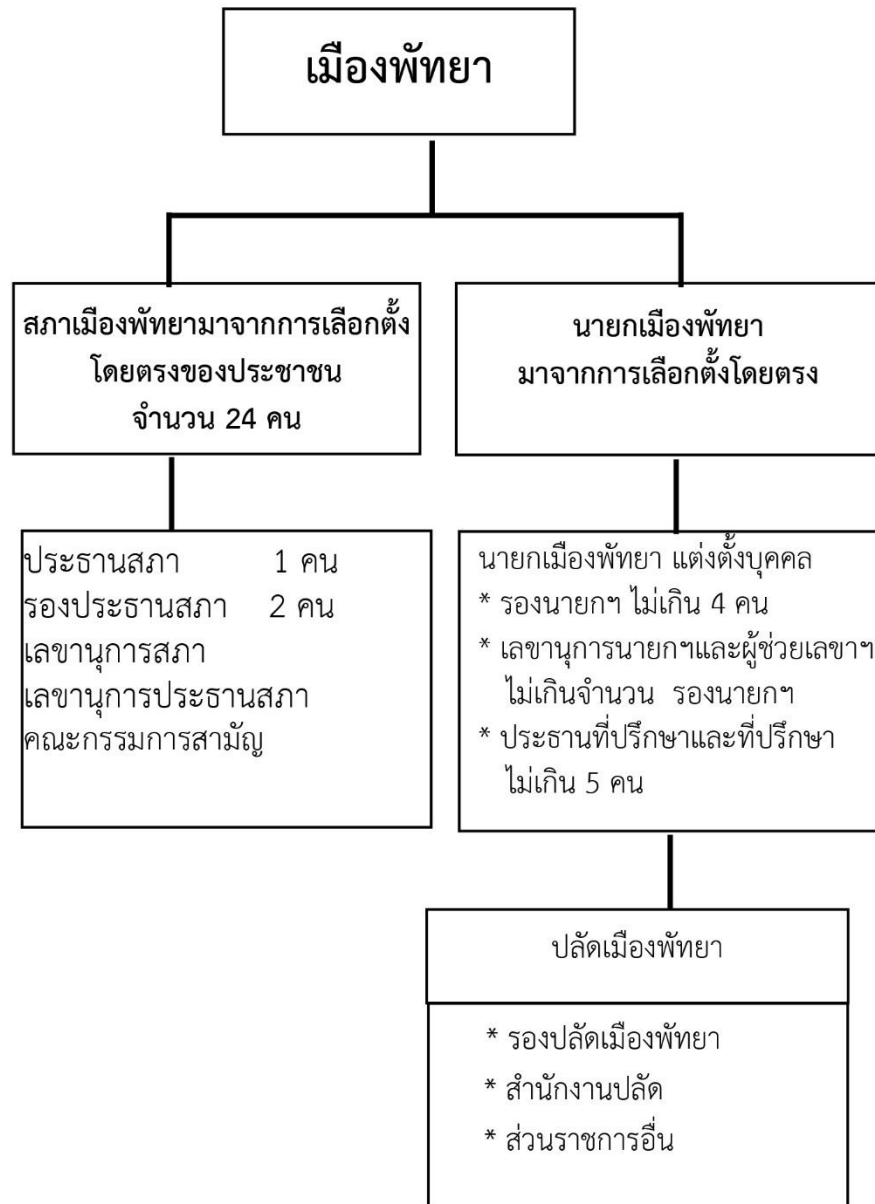
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

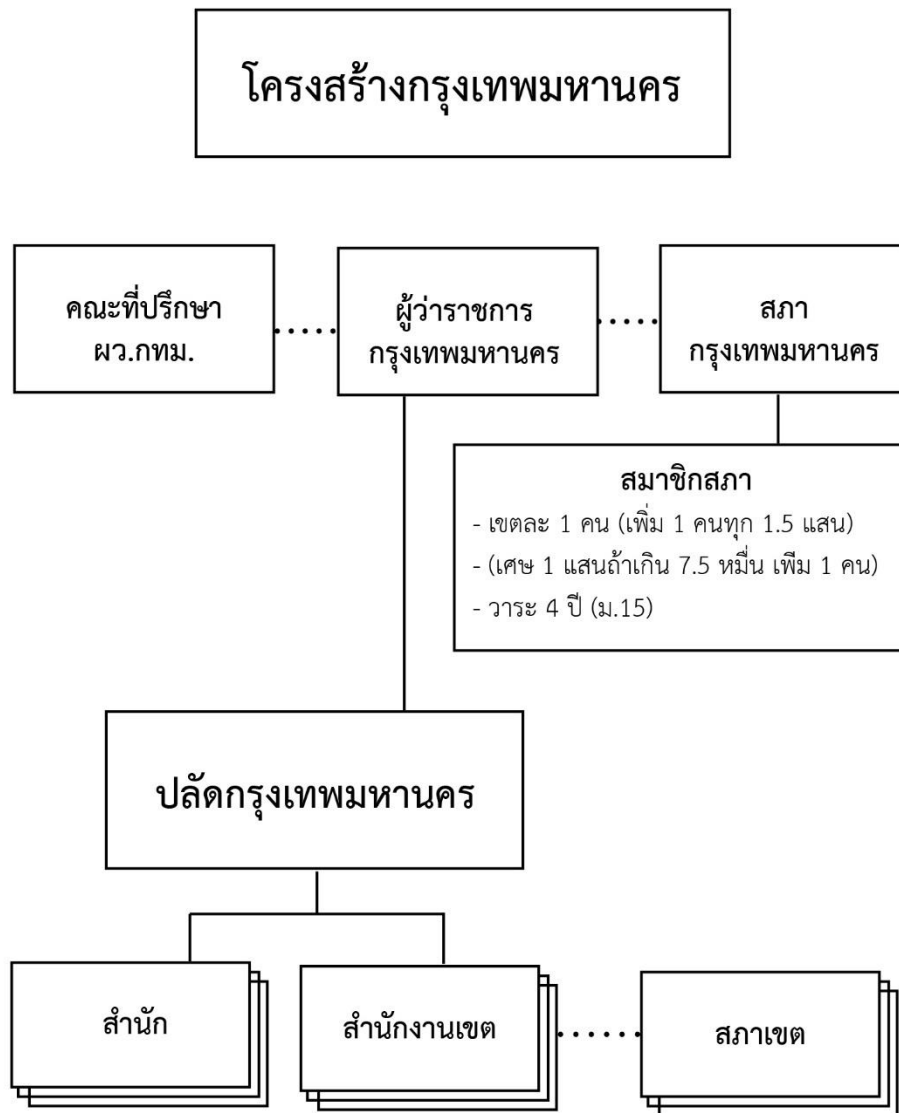
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างของเทศบาล
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างของเมืองพัทยา
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

ภาพที่ 2.6 โครงสร้างของกรุงเทพมหานคร
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2562)

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เชิงรัฐภัทร เอียดแก้ว (2548) ศึกษา “กระบวนการและเงื่อนไขการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการคอร์รัปชันในแวดวงเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มี 4 ลักษณะคือ 1) รูปแบบกระบวนการคอร์รัปชัน ในลักษณะที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มีขอบประกอบด้วย การกลั่นแกล้ง ระบบเส้นสาย อิทธิพลและอำนาจ 2) รูปแบบการใช้ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ 3) การดำเนินการคอร์รัปชันในลักษณะกลุ่ม และ 4) รูปแบบกระบวนการที่มีประชาชน เป็นส่วนประกอบ เงื่อนไขที่นำไปสู่การคอร์รัปชันประกอบด้วย 5 เงื่อนไข คือ 1) ระบบงาน ประกอบด้วย การบริหารงบประมาณ ความก้าวหน้าในตำแหน่ง การต้อนรับผู้บังคับบัญชา ระบบ อุปถัมภ์อำนาจอิทธิพล ผู้ใช้กฎหมายไม่เคร่งครัดในการบังคับใช้กฎหมาย และ บรรยากาศในองค์กร 2) ความจำเป็นทางเศรษฐกิจและครอบครัว โดยมีสาเหตุจากรายได้น้อย การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย อิทธิพลของภรรยา 3) สังคมขาดความเป็นระเบียบ 4) พฤติกรรม ประกอบด้วย การแสวงหาผลประโยชน์ วัตถุนิยม/โลก และ 5) ประชาชน โดยประชาชนเป็นผู้เสนอเงื่อนไข ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ซึ่งแต่ละเงื่อนไขล้วนแต่มีผล โยงใยด้วยกันทั้งสิ้น คือ การที่บุคคลมีพฤติกรรมคอร์รัปชันส่วนใหญ่ มักมีเงื่อนไขร่วม ประการสำคัญคือประชาชนมีส่วนสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐมีพฤติกรรมคอร์รัปชัน ดังนั้นในการแก้ไขปัญหา คอร์รัปชันจึงควรแก้ไขทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐและจิตสำนึกความมีจริยธรรม ของประชาชนควบคู่กันไป สำหรับยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาคอร์รัปชันประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ มาตรการการควบคุมอำนาจ การปรับปรุงการบริหาร การใช้หลักจิตวิทยาความกลัว และการให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ประกายทิพย์ พิชัย และคณะ (2561) ศึกษา “การส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเยาวชน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและทีมเป็นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเยาวชน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและทีมเป็นฐานที่ได้พัฒนาขึ้น มีผลทำให้เยาวชน หลังได้รับกระบวนการดังกล่าว มีความรู้ ความเข้าใจหลักการแนวคิดคุณธรรมเชิงสัมพัทธ์และสามารถวิเคราะห์พฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน แยกแยะพฤติกรรมที่เป็นการทำความดี ความชั่ว หรือปกติได้มากขึ้น

ศุภยาเยาว์ นาคเงินทอง (2561) ศึกษา “การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการ” ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการเอื้อประโยชน์ต่อการทุจริตที่มีต่อสังคมไทยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ (1) ระดับบุคคล ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง การขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และภาคประชาชนมีค่านิยมจ่ายสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการรับบริการ เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ ไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง การร้องเรียนไม่กล้าระบุตัวบุคคล แต่ระบอบองค์กร ทำให้กลไกการตรวจสอบการทุจริตเป็นไปได้ยาก (2) ระดับองค์กร เนื่องจากระบบราชการมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อนทำให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐอาศัยช่องว่างของกฎหมาย แสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรรได้ ในบางกรณีกฎระเบียบที่วางไว้ทำให้คนสุจริตไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ประกอบกับการวางระบบควบคุมภายใน

ขาดประสิทธิภาพ กลไกการตรวจสอบการทุจริตจากหน่วยงานภายนอกรวมทั้งกระบวนการยุติธรรม
ล่าช้า ไม่ทันการณ์ การลงโทษด้านกฎหมายและด้านสังคมไม่รุนแรง 2. การป้องกันการทุจริตของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นแบบ ตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มีการบริหารจัดการด้านความโปร่งใสและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้นโยบาย
ยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยตระหนักถึงความสำคัญของหลักธรร
มาภิบาล โดยเฉพาะหลักความโปร่งใสซึ่งมีตัวชี้วัดตามที่สถาบันพระปกเกล้ากำหนด และแบ่งรูปแบบ
การป้องกันการทุจริตเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับบุคคลด้วยการปลูกจิตสำนึกโดยปลูกฝังค่านิยมและ
ทัศนคติให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม รณรงค์ให้รักษาศีลห้า ดำรงชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ระดับองค์กร ด้วยการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร
จัดการองค์กร ประสานงานกับองค์กรอิสระ ในการให้ความรู้ความเข้าใจและร่วมตรวจสอบองค์กรให้
เกิดความโปร่งใสพร้อมทั้งเน้นกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการ
ดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่นทุกขั้นตอน 3. รูปแบบการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นด้วยกลไกพุทธบูรณาการประกอบด้วยดำเนินการใน 2 ระดับคือ (1) ระดับบุคคล ใช้หลัก
โลกบาลธรรม (ทิริ โอตปปะ) เป็นกลไกในการบูรณาการ เพื่อปลูกและปลูกจิตสำนึกของบุคคลใน
องค์กรให้เกิดความละอายต่อความชั่ว และเกรงกลัวต่อผลของการประพฤติชั่วพร้อมทั้งปลูกฝัง
ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นการพัฒนาที่ จุดเริ่มต้นของคน (2) ระดับองค์กร ใช้หลักอภิธานิย
ธรรม 7 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ใช้ในการปกครอง เพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็ง มีความสามัคคีของหมู่
คณะ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ยึดหลัก
ขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนาเป็นกลไกบูรณาการร่วมกับหลักธรรมาภิบาล ขับเคลื่อนการ
บริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ โปร่งใสปราศจากการทุจริต

พระครูอุดมเจติยารักษ์ (दनัย นรุตตโม/สำแดงเดช) และคณะ (2562) ศึกษา “การเสริมสร้าง
ความรู้และควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
เพชรบุรี” พบว่า 1. พระสงฆ์ เป็นที่เคารพเชิงผู้นำทางจิตวิญญาณ มีองค์ความรู้ทางโลกและทางธรรม
การยอมรับจากคณะสงฆ์ เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงศาสนาร่วมกับชุมชน
เสนอหลักสูตรต่อต้านทุจริต โดยอาศัยหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เป็นศูนย์ดำเนินการทั้ง
ภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เช่น ให้คำปรึกษาแก่ชุมชน สังคมและภาครัฐ ภายใต้
พระธรรมวินัยและกฎหมาย ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของชุมชนที่มีความหลากหลาย 2. ภาค
ประชาชน ต้องเป็นพลเมืองดีที่สนใจปัญหาชุมชน ตามกฎหมายและระเบียบราชการท้องถิ่น เช่น
คณะกรรมการป้องกันและควบคุมทุจริตภาคประชาชนท้องถิ่น ที่ยอมรับจากภาครัฐ ร่วมตรวจสอบ
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผ่านจัดกิจกรรม เช่น การประกวด แข่งขัน ประกายกย่องบุคคลดีเด่น
และปฏิบัติตามระบบกลไกตรวจสอบภายใน เช่น กิจกรรมประชุม สัมมนา ออกตรวจเยี่ยม รณรงค์
ส่งเสริม และเชิญชวน ให้ประชาชนแสดงบทบาทร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ท้องถิ่น
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ธรรมาภิบาล และจารีต
ประเพณีอันดีต่อประชาชน ปฏิเสธระบบอุปถัมภ์ ส่งเสริมระบบคุณธรรมเชิงประจักษ์ เผยแพร่ความรู้
ด้านกฎหมาย จัดทำโครงการและดำเนินการสร้างระบบป้องกันและควบคุมทุจริต โดยคณะกรรมการ
พัฒนา ติดตาม และประเมินผล เปิดเผยแพร่ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างและผลงานท้องถิ่น เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วม

ร่วมของชุมชน เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ หากประพฤติผิดต้องลงโทษตามกฎหมาย เพื่อสร้างท้องถิ่นซื่อสัตย์ ภาครัฐโปร่งใส

พระพลากร สุ่มงคโล (อนุพันธ์) และคณะ (2563) ศึกษา “จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีองค์ประกอบหลัก 3 มิติ คือ 1.1) การรับรู้เชิงจริยธรรม 1.2) เจตคติเชิงจริยธรรม 1.3) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมองค์ประกอบย่อย 15 ด้าน และตัวบ่งชี้ จำนวน 150 ตัวบ่งชี้ 2) การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โมเดลีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) การยืนยันตัวบ่งชี้จริยธรรมทางการเมืองของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้น ผู้ทรงคุณเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

อรวรรณ แก้วมาตย์ และคณะ (2564) ศึกษา “คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ ในเขตเทศบาลเมืองศีลา อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ โดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ ด้านความมีวินัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความรับผิดชอบ 2. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลอาชีพ มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ คือ ผู้นำควรประพฤติตนให้เป็นประโยชน์แก่ทั้งตนเองและผู้อื่น และผู้นำควรมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน

วัลภา รัตมีโชติ (2564) ศึกษา “การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” พบว่า ปัญหาในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การทุจริต คอร์รัปชัน ดังนั้น หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า จึงมีความสำคัญต่อการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านการบริหารงาน ทุจริตคอร์รัปชันและการบริหารงบประมาณขององค์กร ซึ่งมีแนวทางการประยุกต์หลักธรรมาภิบาลไปบริหารองค์กร ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชน การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและการพัฒนาบุคลากรในการบริหารองค์กรสามารถช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนสืบไป

ศิริประภา พัฒลม (2564) ศึกษา “การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี” ผลการศึกษา พบว่า 1. การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ ดังนี้ หลักประสิทธิภาพ หลักการมี

ส่วนร่วม หลักความเสมอภาค หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม หลักการตอบสนอง หลักประสิทธิผล หลักการกระจายอำนาจ หลักมุ่งเน้นฉันทามติและหลักการรับผิดชอบตามลำดับ 2. ปัญหาและอุปสรรค การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน

- 1) หลักการตอบสนอง ในการให้บริการประชาชน เช่น การชำระภาษีการขออนุญาตต่าง ๆ บางภาระกิจไม่สามารถทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ได้ประชาชนจึงต้องเดินทางมาติดต่อด้วยตนเอง ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการรับบริการ
- 2) หลักการมีส่วนร่วมประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าประชาคม ทำให้การแสดงความคิดเห็นถึงประเด็น ปัญหาและความต้องการของประชาชนส่วนน้อย
- 3) หลักการกระจายอำนาจ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานบางภาระกิจ ผู้บริหารยังไม่ได้มีการถ่ายโอนอำนาจให้กับผู้ปฏิบัติงานจึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ไม่คล่องตัวจึงไม่สามารถสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องมีการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน
- 4) หลักความเสมอภาค เกิดจากความสนิทสนม พวักพ้องและความเกรงใจ ทำให้การปฏิบัติงานต่อกันไม่มีความเสมอภาค การบริหารงานซึ่งมาจากคนละฝ่ายคนละพวก ก็จะได้รับบริการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน อีกทั้งยังมีการกีดกันเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว จึงทำให้การปฏิบัติต่อกันไม่เสมอภาค
- 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ ไม่ปฏิบัติตามเสียงข้างมากและข้อตกลง จึงขัดต่อกฎหมายและระเบียบการปฏิบัติ ซึ่งต้องมีการหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุก

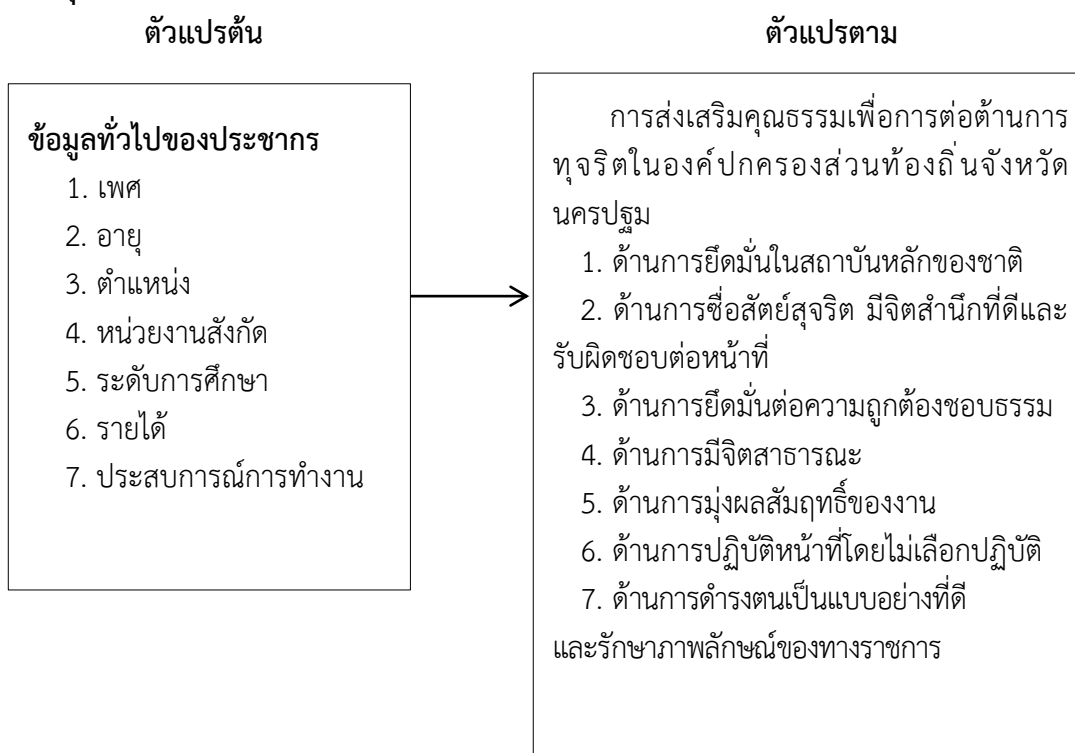
บวร ชมชุนศรี และยุทธนา ประณีต (2564) ศึกษา “การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบและการตัดสินใจทางการเมืองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบและการตัดสินใจทางการเมืองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้กำหนดหน้าที่ของรัฐที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ รัฐต้องวางรากฐานทางความคิดของประชาชน ไม่กระทำการทุจริตและไม่อดทนต่อการทุจริตที่เกิดขึ้น ประชาชนมีการกำกับติดตามมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐ และพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการกลมเกลียวทางสังคมและการปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริต สร้างชุมชนเฝ้าระวังและต่อต้านการทุจริต เสริมสร้างสังคมธรรมาภิบาลสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต พัฒนาหลักสูตรบทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริต ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลในการบริหารประเทศ นักการเมืองต้องประพฤติตนให้โปร่งใส ประชาชนมีความกล้าและมีส่วนร่วมในการต่อต้านหรือชี้เบาะแสการทุจริต ปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต

ดิฐุพรรณ ประทีปพรณรงค์ (2565) ศึกษา “การป้องกันการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ : บทบาทของผู้สังเกตการณ์อิสระตามแนวทางข้อตกลงคุณธรรม” พบว่า แนวทางข้อตกลงคุณธรรมและบทบาทของผู้สังเกตการณ์อิสระสร้างคุณูปการสำคัญในการต่อต้านการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ทั้งในด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ และการสร้างกลไกการตรวจสอบได้จากสังคมเพื่อป้องกันการทุจริตใน

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นด้วยว่าความพยายามแทรกแซงในทางการเมือง

จากการศึกษาสรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมตามหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารที่มีการแนะนำให้ปฏิบัติตามหลักการและคุณค่าที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในองค์กร หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักธรรมาภิบาลมีคุณสมบัติหลักที่สำคัญคือ ดังนี้ 1. ความโปร่งใสและซื่อสัตย์ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเน้นการกระทำที่โปร่งใสและซื่อสัตย์ ไม่มีการลวงละเมิดหรือทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นหรือสังคมโดยไม่จำเป็น 2. การฟังผู้อื่นและการประชาธิปไตย การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลให้ความสำคัญกับการให้โอกาสและการเปิดโอกาสให้แก่ผู้อื่น เช่น การให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ และการพัฒนาความรู้ของผู้อื่น 3. ความเป็นธรรมและการชี้แจงเกี่ยวกับผลกระทบ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลต้องมีความเป็นธรรมในการตัดสินใจและการดำเนินการ เช่น การประชุมเพื่อพิจารณาความเสี่ยงและผลกระทบต่อสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น 4. การสร้างความไว้วางใจและความเข้าใจ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลส่งเสริมความไว้วางใจและความเข้าใจระหว่างบุคคลภายในองค์กร ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสังคมองค์กรที่มีความสามารถที่จะเติบโตและพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และ 5. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นกระบวนการที่ต้องเกิดจากการรับรู้และคำนึงถึงความเป็นธรรมและคุณค่าที่จะนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำที่ดีต่อทั้งองค์กรและสังคมที่แวดล้อมอยู่ด้วย

2.6 สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 2.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม (2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 การวิจัยข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการศึกษา “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม” ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด และวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้กำหนดตัวแปรไว้ 2 ตัวแปร ดังนี้

1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามหลักมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ
- (2) ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (3) ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม
- (4) ด้านการมีจิตสาธารณะ
- (5) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (6) ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ
- (7) ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม 117 แห่ง จำนวน 6,336 คน สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม, 2560) มีวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเนะ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ร้อยละ 0.05 จะทำให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

แทนค่า

$$n = \frac{6,336}{1 + [(6,336) (0.05)^2]}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 377 คน

2) เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมแล้ว จึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เพื่อหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม โดยแบ่งประชากรออกเป็นชั้น 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน 191 คน
ชั้นที่ 2 เจ้าหน้าที่เทศบาล	จำนวน 2,837 คน
ชั้นที่ 3 กลุ่มเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 3,308 คน

3) ใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างที่แบ่งไว้เป็นชั้นตามสัดส่วนดังนี้

$$\text{ขนาดตัวอย่าง} = \frac{n \times n_1}{N}$$

n_1 = ขนาดตัวอย่างของชั้นที่ 1
 n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณตามสูตร (ข้อที่ 1)
 N = ขนาดของประชากร

จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งไว้เป็นชั้นดังนี้

ชั้นที่ 1 กลุ่มเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน 12 คน
ชั้นที่ 2 เจ้าหน้าที่เทศบาล	จำนวน 168 คน
ชั้นที่ 3 กลุ่มเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 197 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น	377 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลด้านจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามอำเภอ

ที่	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอเมืองนครปฐม 1.1 เจ้าหน้าที่ อบจ. 1.2 เจ้าหน้าที่เทศบาลนคร 1.3 เจ้าหน้าที่เทศบาลเมือง 1.4 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.5 เจ้าหน้าที่ อบต.	191 723 69 329 794	12 16 16 17 29
2	อำเภอกำแพงแสน 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	92 534	17 28
3	อำเภอนครชัยศรี 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	191 642	17 28
4	อำเภอดอนตูม 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	121 180	17 28
5	บางเลน 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	200 437	17 28
6	อำเภอสามพราน 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลเมือง 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	560 311 592	17 17 28
7	อำเภอพุทธมณฑล 1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบล 1.2 เจ้าหน้าที่ อบต.	241 129	17 28
รวม		6,336	377

จากตารางที่ 3.1 แสดงข้อมูลด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอเมืองนครปฐม ด้านประชากร 2,106 คน กลุ่มตัวอย่าง 90 คน อำเภอกำแพงแสนด้านประชากร 626 คน กลุ่มตัวอย่าง 45 คน อำเภอนครชัยศรี ด้านประชากร 833 คน กลุ่มตัวอย่าง 45 คน อำเภอดอนตูม ด้านประชากร 301 คน กลุ่มตัวอย่าง 45 คน อำเภอบางเลน ด้านประชากร 637 คน กลุ่มตัวอย่าง 45 คน อำเภอสามพราน ด้านประชากร 1,463 คน กลุ่มตัวอย่าง 62 คน และอำเภอพุทธมณฑล ด้านประชากร 370 คน กลุ่มตัวอย่าง 45 คน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยหลักมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 ด้าน ได้แก่

- (1) ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ
- (2) ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่
- (3) ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม
- (4) ด้านการมีจิตสาธารณะ
- (5) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- (6) ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ
- (7) ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

คำถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ 5 รายการ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลข้อมูล

การแปลผลข้อมูลโดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสท์ (best, 1981) มี 5 ระดับ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.1.4 การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม และการหาคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Analysis) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถามให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามนั้นกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยกำหนดคะแนนไว้ ดังนี้

- +1 เมื่อเห็นว่าตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับข้อบ่งชี้เนื้อหาตามที่ระบุไว้

โดยค่า $IOC \geq .50$ หมายความว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย $IOC \leq .50$ หมายความว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย (Index of objective congruence : IOC)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล

2. แม่ชีบุญช่วย ศรีเปรม, ดร. ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

3. ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล ผู้เชี่ยวชาญด้านการปกครองท้องถิ่น

2) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) อ่างใน ไพศาล วรคำ (2559) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และพัฒนาแก้ไขเสร็จแล้ว นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS และ Microsoft Excel ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

- 1) สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1) คำนวณหาค่า t-test, F-test เพื่อทดสอบสมมติฐาน และคำนวณหาค่าเชฟเฟ (Scheffe) ในกรณีที่ผลการทดสอบเป็นการยอมรับสมมติฐาน

3.2 การวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพมุ่งศึกษา “สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม และแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม

เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1) ทบทวนแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลหรือแบบสัมภาษณ์มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Analysis) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น

3) นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4) นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและการสนทนากลุ่มเฉพาะ มีวิธีการศึกษา ดังนี้

4.1) การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth interview) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน โดยทำการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตใช้เทปบันทึกเสียงในขณะสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลการสัมภาษณ์ที่ครบถ้วน นอกจากการบันทึกในแบบสัมภาษณ์ มีการขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปบันทึกภาพขณะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและบันทึกภาพการสนทนา (หากได้รับการอนุญาต) เพื่อนำมาเป็นหลักฐานในการทำวิจัย

3.2.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2) ก่อนการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงหลักการและเหตุผลให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รับทราบ

3) สัมภาษณ์ข้อมูล บันทึกเสียง และถ่ายภาพ

3.2.3 การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีการตรวจสอบข้อมูลทำด้วยวิธีการแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) โดยเริ่มเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม แล้วนำมาบันทึกพร้อมทั้งพิจารณา กิริยาท่าทางพฤติกรรม บรรยากาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อมาประกอบการแปลความหมาย ร่วมกับการถอดเทป และการบันทึกภาคสนามในหลาย ๆ วิธี และมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยรูปแบบ Reviews Triangulation คือ การนำข้อมูลที่ได้กลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลอ่าน หรือ

กลับไปถามผู้ให้ข้อมูลซ้ำอีก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงตามประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด มีการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหลายกลุ่มในคำถามเดียวกัน และจากกลุ่มตัวอย่างคนเดียวกันจากแหล่งบุคคลหลาย ๆ คน เพื่อเป็นการยืนยันในข้อมูลที่ได้รับว่ามีความถูกต้องกันหรือไม่ และเพื่อทำให้เชื่อมั่นได้ว่า รายงานการวิจัยมีข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีความครอบคลุมเพียงพอในการพรรณนาวิเคราะห์และอธิบายลงข้อสรุปผลการศึกษา

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) จากการมีส่วนร่วมของผู้ให้สัมภาษณ์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหรือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรม จากข้อมูลเอกสาร วิทยานิพนธ์ ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ขั้นตอนที่ 2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ แบบสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรจำแนกตามลักษณะประชากร ตามวัตถุประสงค์ที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมขององค์กรจำแนกตามลักษณะประชากร ตามวัตถุประสงค์ที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 เก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ที่ 2

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ที่ 2

ขั้นตอนที่ 6 เก็บข้อมูลผ่านการสนทนากลุ่มเฉพาะ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ที่ 3

ขั้นตอนที่ 7 วิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ที่ 3

ขั้นตอนที่ 8 แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการเก็บข้อมูลวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการศึกษา “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” โดยใช้แบบสอบถาม สอบถามเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 377 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 377 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 15 คน นำเสนอผลงานวิจัย โดยการเสนอผลเชิงปริมาณก่อนและตามด้วยผลการสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจข้อเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์การทำงาน โดยผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์สรุปเป็นค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency Distributions) และค่าร้อยละ (Percentage) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
เพศ		
ชาย	112	29.7
หญิง	265	70.3
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 70.30 และกลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
อายุ		
21-29 ปี	75	19.9
30-39 ปี	136	36.1
40-49 ปี	107	28.4
50-59 ปี	55	14.6
60 ปีขึ้นไป	4	1.0
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลงมา มีอายุ 40-49 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 และส่วนน้อยที่สุดมีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
ตำแหน่ง		

ผู้บริหารระดับสูง (นายก, รองนายก, เลขา นายก, ปลัด)	32	8.5
ผู้บริหารระดับกลาง (รองปลัด, ผอ.กอง, ผอ. สำนัก)	32	8.5
เจ้าหน้าที่	313	83.0
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูง (นายก, รองนายก, เลขานายก, ปลัด) จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 รองลงมา มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับกลาง (รองปลัด, ผอ.กอง, ผอ.สำนัก) จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 และมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 83

ตารางที่ 4.4 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านหน่วยงานที่สังกัดของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
หน่วยงานที่สังกัด		
อบจ.	12	3.2
เทศบาลนคร/เมือง/ตำบล	168	44.60
อบต.	197	52.3
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัด อบต. จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมา สังกัดเทศบาลนคร/เมือง/ตำบล จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 และสังกัด อบจ. จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

ตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
หน่วยงานที่สังกัด		
อนุปริญญา/ปวส.	70	18.6
ปริญญาตรี	238	63.1
สูงกว่าปริญญาตรี	69	18.3
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 รองลงมาได้มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30

ตารางที่ 4.6 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านรายได้ต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
รายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	66	17.5
15,001-20,000 บาท	134	35.5
20,001-25,000 บาท	75	19.9
25,001-30,000 บาท	39	10.3
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	63	16.7
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.90 และส่วนที่น้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือน 25,001-30,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลทั่วไปด้านประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน) n = 377	ร้อยละ 100.00
ประสบการณ์การทำงาน		
ไม่เกิน 2 ปี	61	16.2
2 - 5 ปี	119	31.6
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	197	52.3
รวม	377	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 รองลงมาประสบการณ์การทำงาน 2 – 5 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และมีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 2 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม ด้านการมีจิตสาธารณะ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ และด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์สรุปเป็นความถี่ (Frequency) และค่าเฉลี่ย (Mean) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377				
การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ	4.39	.376	3	มาก
ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและ รับผิดชอบต่อหน้าที่	4.40	.380	1	มาก
ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม	4.35	.385	7	มาก
ด้านการมีจิตสาธารณะ	4.39	.368	2	มาก
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	4.35	.380	6	มาก
ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.35	.374	5	มาก
ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษา ภาพลักษณ์ของทางราชการ	4.38	.370	4	มาก
ภาพรวม	4.37	.306		มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.306) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นมากในประเด็นด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.380) รองลงมาคือ ด้านการมีจิตสาธารณะ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.368) ประเด็นที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.385)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ

n = 377				
ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ	\bar{x}	SD	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ความเป็นมาเพื่อตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของประเทศ	4.40	.526	3	มาก
2. ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศ	4.46	.535	1	มาก
3. ส่งเสริมให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.45	.529	2	มาก
4. ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการของศาสนา	4.34	.514	4	มาก
5. ส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้อื่นมีความความภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ	4.34	.518	5	มาก
ภาพรวม	4.39	.376		มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.376$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.535$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.529$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้อื่นมีความความภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.514$)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการซื้อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่

n = 377				
ด้านการซื้อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและ รับผิดชอบต่อหน้าที่	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้มีการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพ	4.36	.544	5	มาก
2. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบ	4.47	.536	1	มาก
3. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.36	.543	4	มาก
4. ส่งเสริมให้มีจิตสำนึกผู้รับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่	4.45	.529	2	มาก
5. ส่งเสริมให้มีวินัย ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด	4.37	.537	3	มาก
ภาพรวม	4.40	.380		มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการซื้อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.380$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.536$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 ส่งเสริมให้มีจิตสำนึกผู้รับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.529$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้มีการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.544$)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม

				n = 377
ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความรู้ความสามารถ และประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ	4.33	.550	5	มาก
2. ส่งเสริมให้กล้าคิดและตัดสินใจในการ ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีการแทรกแซงหรือบั่น ทอนการตัดสินใจ	4.35	.555	3	มาก
3. ส่งเสริมให้ยึดมั่นและกล้าตัดสินใจ กระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยปราศจากอคติ	4.36	.511	2	มาก
4. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ ปราศจากความกลัว โดยคำนึงถึงความ ถูกต้อง	4.37	.530	1	มาก
5. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงาน ที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน	4.34	.539	4	มาก
ภาพรวม	4.35	.385		มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.385$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 4 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ ปราศจากความกลัว โดยคำนึงถึงความถูกต้อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.530$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมให้ยึดมั่นและกล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยปราศจากอคติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.511$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ และประกาศเกียรติคุณเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.550$)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมีจิตสาธารณะ

n = 377				
ด้านการมีจิตสาธารณะ	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้มีการจัดโครงการอบรมหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตอาสา	4.36	.511	5	มาก
2. ส่งเสริมให้มีน้ำใจ มีความจริงใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความเสียสละ มีจิตอาสา ในการช่วยเหลือผู้อื่น	4.41	.530	2	มาก
3. ส่งเสริมรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ใช้ ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่า ประหยัด (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน ฯลฯ)	4.39	.546	3	มาก
4. ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ได้ ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม อย่าง ต่อเนื่อง	4.37	.522	4	มาก
5. ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับ กิจกรรมชุมชน บ้าน วัด และโรงเรียน	4.42	.535	1	มาก
ภาพรวม	4.39	.368		มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมีจิตสาธารณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.368$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมชุมชน บ้าน วัด และโรงเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42$, $SD = 0.535$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้มีน้ำใจ มีความจริงใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความเสียสละ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, $SD = 0.530$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้มีการจัดโครงการอบรมหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตอาสา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.511$)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

n = 377				
ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.32	.530	4	มาก
2. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบแบบแผนชัดเจน โดยมีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง	4.41	.544	1	มาก
3. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสร้างเสริมความรัก ความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่	4.37	.555	2	มาก
4. ส่งเสริมเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน	4.35	.525	3	มาก
5. ส่งเสริมประกาศ ยกย่อง เชิดชูเจ้าหน้าที่โดยยึดผลงานเป็นสำคัญ	4.31	.532	5	มาก
ภาพรวม	4.35	.380		มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.380$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบแบบแผนชัดเจน โดยมีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.41$, $SD = 0.544$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสร้างเสริมความรัก ความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.555$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ส่งเสริมประกาศ ยกย่อง เชิดชูเจ้าหน้าที่โดยยึดผลงานเป็นสำคัญ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.532$)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ

n = 377				
ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องชอบธรรม	4.33	.521	4	มาก
2. ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการใช้อำนาจกดขี่หรือการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่	4.38	.543	2	มาก
3. ส่งเสริมให้มีความขยัน ตั้งใจ และมีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีกำลังใจ ไม่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่	4.40	.536	1	มาก
4. ส่งเสริมให้มีการบริการอย่างรวดเร็ว อย่างเสมอภาคด้วยความมีอัธยาศัยไมตรีและตรงต่อเวลา	4.33	.519	3	มาก
5. ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ	4.33	.538	5	มาก
ภาพรวม	4.35	.374		มาก

จากตารางที่ 4.14 ระบุว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.374$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 3 ส่งเสริมให้มีความขยัน ตั้งใจ และมีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีกำลังใจ ไม่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.536$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการใช้อำนาจกดขี่หรือการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.543$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.538$)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ

n = 377				
ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	\bar{x}	S.D.	อันดับ	ระดับ
1. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาทางด้านอารมณ์และสติปัญญา	4.34	.532	5	มาก
2. ส่งเสริมให้มีความสุภาพเรียบร้อย มีอัธยาศัยที่ดีงาม ไม่ก้าวร้าวรุนแรง	4.40	.521	2	มาก
3. ส่งเสริมให้วางตนอย่างเสมอภาคเท่าเทียม รู้จักวางตนได้อย่างเหมาะสม ไม่ยกตนข่มท่าน	4.36	.513	4	มาก
4. ส่งเสริมให้รักษาความสะอาดเรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่	4.37	.527	3	มาก
5. ส่งเสริมให้มีการปรับภูมิทัศน์ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มารับบริการ	4.48	.541	1	มาก
ภาพรวม	4.38	.370		มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.370$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อ 5 ส่งเสริมให้มีการปรับภูมิทัศน์ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มารับบริการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, $SD = 0.541$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมให้มีความสุภาพเรียบร้อย มีอัธยาศัยที่ดีงาม ไม่ก้าวร้าวรุนแรง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.521$) และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาทางด้านอารมณ์และสติปัญญา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 0.532$)

ตอนที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

1. เพศ

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์เพศที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377						
เพศ	n	\bar{x}	S.D.	Mean Difference	t	Sig.
ชาย	112	4.4130	.328	0.521	1.514	0.131
หญิง	265	4.3609	.295			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์เพศที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยวิธีการการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) พบว่า เพศที่ต่างกันมีความเห็นต่ออิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .131)

2. อายุ

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์อายุที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377						
อายุ	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value	
21-29 ปี	75	4.25	.225	24.155	.000	
30-39 ปี	136	4.33	.247			
40-49 ปี	107	4.33	.324			
50-59 ปี	55	4.69	.285			
60 ปีขึ้นไป	4	4.62	.354			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 17 การวิเคราะห์อายุที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า อายุที่ต่างกันมีความเห็น

เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .000) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยสถิติ LSD สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.18 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ของอายุมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377

ผลการเปรียบเทียบ		21-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
21-29 ปี	Mean	-	-.080	-.076	-.437	-.363
	Difference		.041*	.065	.000*	.010*
	P-value					
30-39 ปี	Mean	-	-	.004	-.356	-.282
	Difference			.902	.000*	.043*
	P-value					
40-49 ปี	Mean	-	-	-	.360	-.287
	Difference				.000*	.040*
	P-value					
50-59 ปี	Mean	-	-	-	-	-.073
	Difference					.604
	P-value					
60 ปีขึ้นไป	Mean					-
	Difference					
	P-value					

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 21 -29 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 - 59 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป ในขณะที่ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 30 - 39 ปี และมีอายุ 40 - 49 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50 - 59 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

ตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์สถานภาพที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม
เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377					
ตำแหน่ง	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value
ผู้บริหารระดับสูง (นายก, รองนายก, เลขานายก, ปลัด)	313	4.31	.265		
ผู้บริหารระดับกลาง (รองปลัด, ผอ.กอง, ผอ.สำนัก)	32	4.62	.298	59.140	.000*
เจ้าหน้าที่	32	4.77	.249		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.19 การวิเคราะห์ตำแหน่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .000) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยสถิติ LSD สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ของตำแหน่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377				
ผลการเปรียบเทียบ		ผู้บริหารระดับสูง	ผู้บริหารระดับกลาง	เจ้าหน้าที่
ผู้บริหารระดับสูง	Mean Difference	-	.146	.464
	P-value		.029*	.000*
ผู้บริหารระดับกลาง	Mean Difference	-	-	-.317
	P-value			.000*
เจ้าหน้าที่	Mean Difference	-	-	-
	P-value			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของ การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำแนก ตามตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกตำแหน่งมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้าน การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

4. หน่วยงานที่สังกัด

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์หน่วยงานที่สังกัดที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377

หน่วยงานที่สังกัด	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value
อบจ.	12	4.40	.290		
เทศบาล	168	4.33	.258	2.560	.079*
อบต.	197	4.40	.339		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์หน่วยงานที่สังกัดที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า หน่วยงาน ที่สังกัดที่แตกต่างกันมีความเห็นต่ออิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .079)

5. ระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม

คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377

ระดับการศึกษา	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value
อนุปริญญา/ปวส.	70	4.28	.189		
ปริญญาตรี	238	4.34	.263	20.240	.000*
สูงกว่าปริญญาตรี	69	4.57	.435		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .000) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยสถิติ LSD สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.23 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ของระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377

ผลการเปรียบเทียบ		อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
อนุปริญญา/ปวส.	Mean Difference	-	-.068	-.290
	P-value		.085	.000*
ปริญญาตรี	Mean Difference	-	-	-.222
	P-value			.000*
สูงกว่าปริญญาตรี	Mean Difference	-	-	-
	P-value			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.23 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

6. รายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์รายได้ต่อเดือนที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริม
คุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value
ไม่เกิน 15,000 บาท	66	4.26	.250		
15,001-20,000 บาท	134	4.32	.230		
20,001-25,000 บาท	75	4.36	.248	23.475	.000*
25,001-30,000 บาท	39	4.29	.422		
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	63	4.67	.301		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์รายได้ต่อเดือนที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า รายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .000) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยสถิติ LSD สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ของรายได้ต่อเดือนมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการเปรียบเทียบ		n = 377				
		ไม่เกิน 15,000 บาท	15,001- 20,000 บาท	20,001- 25,000 บาท	25,001- 30,000 บาท	ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป
ไม่เกิน 15,000 บาท	Mean	-	-.060	-.097	-.030	-.411
	Difference					
	P-value		.143	.000*	.143	.000*
15,001- 20,000 บาท	Mean	-	-	-.036	.0305	-.350
	Difference					
	P-value			.358	.543	.000*
20,001- 25,000 บาท	Mean	-	-	-	-.066	-.314
	Difference					
	P-value				.218	.000*
25,001- 30,000 บาท	Mean	-	-	-	-	-.381
	Difference					
	P-value					.000*
ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป	Mean	-	-	-	-	-
	Difference					
	P-value					

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.25 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน ไม่เกิน 15,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 20,001-25,000 บาท และมีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท มีรายได้ 20,001-25,000 บาท และมีรายได้ 25,001-30,000 บาท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป

7. ประสิทธิภาพการทำงาน

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม

n = 377					
ประสิทธิภาพการทำงาน	n	\bar{x}	S.D.	F	P-value
ไม่เกิน 2 ปี	61	4.29	.232		
2 - 5 ปี	119	4.31	.251	8.671	.000*
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	197	4.43	.342		

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานที่แตกต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 (P-value = .000) ซึ่งสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยสถิติ LSD สามารถแสดงผลได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบรายคู่ของประสิทธิภาพการทำงานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

n = 377				
ผลการเปรียบเทียบ		ไม่เกิน 2 ปี	2 - 5 ปี	ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป
ไม่เกิน 2 ปี	Mean Difference	-	-.027	-.145
	P-value		.567	.001*
2 - 5 ปี	Mean Difference	-	-	-.118
	P-value			.001*
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	Mean Difference	-	-	-
	P-value			

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.26 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสิทธิภาพการทำงานมีความเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (Indepth interview) กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน ได้ข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ พบว่า

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

2.1 ท่านคิดว่า ปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตคืออะไรสามารถสรุปได้เป็นปัญหาโดยภาพรวม ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตเป็นเรื่องที่ท้าทายและซับซ้อน มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่อาจเกิดขึ้นได้ สรุปรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 15 คน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้ เป็น 7 ปัญหาโดยภาพรวม ดังนี้

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ในสังคมยังคงขาดการตระหนักถึงโทษของการทุจริต การไม่เคารพต่อกฎหมายหรือข้อบังคับที่มีอยู่อย่างเคร่งครัด ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษ

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า วัฒนธรรมและค่านิยม ในบางสังคม การทุจริตอาจถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาหรือยอมรับได้ ซึ่งทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตเป็นไปได้ยาก

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การขาดความรู้และการศึกษา ทำให้บางกลุ่มอาจไม่ทราบถึงผลกระทบของการทุจริต หรือไม่รู้วิธีการในการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ผลประโยชน์ส่วนตน ผู้ที่มีอำนาจหรือมีตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรอาจมีผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ทำให้ไม่สนับสนุนหรือขัดขวางการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริต

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ระบบตรวจสอบและสมดุล (Check and Balance)

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การปกปิดข้อมูลหรือการไม่โปร่งใสในการดำเนินงานของงาน อาจเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการทุจริต

ปัญหาโดยภาพรวมที่ 7 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ขาดการมีส่วนร่วมภาคประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการต่อต้านการทุจริตเป็นสิ่งสำคัญ แต่บางครั้งประชาชนอาจไม่สนใจหรือไม่กล้าเข้าร่วมเนื่องจากความกลัวหรือขาดแรงจูงใจ

“...ผมขอเสนอความเห็นในมุมมองกว้าง ๆ แหะละกัน ปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต คือ บางทีในสังคมอาจจะยังขาดความมุ่งมั่น การสนับสนุน วัฒนธรรมองค์กร การดำเนินนโยบายและกรอบการทำงานที่ชัดเจน การขาดการฝึกอบรมและการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ประมาณนี้ก่อนครับ...”

(ผู้บริหารที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...เราคิดว่า ในสังคมมักจะพบการไม่ตระหนักถึงโทษของการทุจริตขึ้น โดยปัจจุบัน มีหน่วยงานมากำกับตรวจยากที่จะดำเนินการทุจริตได้จริง เราอยากฝากถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการต้านทุจริตมาจัดสรรโครงการหรือกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรมความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างทั่วถึง เกิดพลังการ ตระหนักภัยของการทุจริตในหน่วยงาน การเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ค่านิยมทางสังคมในด้าน การต่อต้านการทุจริต สุดท้ายเราต้องเคารพระบบตรวจสอบและสมดุล สากลเรียกว่า Check and Balance นี้แหละ...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า ปัญหาโดยภาพรวมการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น รัฐบาล องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเน้นการเสริมสร้างวัฒนธรรมคุณธรรม ความโปร่งใสและความรับผิดชอบในทุกระดับของสังคม

2.2 ท่านคิดว่า ปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการ ต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพคืออะไร สามารถสรุปได้เป็นปัญหาสำคัญ ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การขาดเจตนาารมณ์ทางการเมือง (Political Will) ซึ่งหมายถึง ความมุ่งมั่นที่แท้จริงขององค์กรในการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตอย่างเข้มงวดและ ต่อเนื่อง เหตุผลที่การขาดเจตนาารมณ์ทางการเมืองเป็นปัญหาสำคัญที่สุด สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ปัญหาสำคัญ ดังนี้

ปัญหาสำคัญที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การจัดสรรทรัพยากร การขาดเจตนาารมณ์ ทำให้การ จัดสรรทรัพยากรในการป้องกันและตรวจสอบการทุจริตไม่เพียงพอ เช่น งบประมาณ เจ้าหน้าที่ หรือ เทคโนโลยี

ปัญหาสำคัญที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การขาดการสนับสนุนจากประชาชน หากประชาชนเห็น ว่า ไม่จริงจึงในการต่อต้านการทุจริต ก็จะทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและไม่ให้การสนับสนุน มาตรการต่อต้านการทุจริต

ปัญหาสำคัญที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า อาจเป็นปัจจัยส่วนบุคคล

“...ผมมองว่า ในอดีตอาจารย์ขาดการควบคุมและตรวจสอบอย่างเข้มงวด การขัดแย้งทาง ผลประโยชน์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตยังไม่ทั่วถึง ปัจจุบันในยุคสมัยปรับเปลี่ยนไปแล้ว ในหน่วยงานผมเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่จัดโครงการในวันที่ 9 ธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล โดยส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต พร้อมประกาศเจตนาารมณ์ทางการเมือง ฝากถึงหน่วยงานอื่น ๆ ให้ประกาศเจตนาารมณ์ทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานปฏิบัติตนในหน่วยของท่าน...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

“...ปัญหาสำคัญ องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตได้นั้น เกิดจาก ปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เราคิดว่า อาจเป็นเพราะในด้านนิตินัย การบังคับใช้กฎหมาย วัฒนธรรมองค์กรก็ มีส่วน ขาดไม่ได้เลยทุกคน โดยเฉพาะต้องให้ความสำคัญกับภาคประชาชน มีส่วนรับรู้ข้อมูลแบบ เปิดเผย นี่เป็นความคิดมุมเรา...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า ปัญหาสำคัญจำต้องมีการมีเจตนาธรรมทางการเมืองที่ชัดเจนและเข้มแข็ง เป็นสิ่งสำคัญที่จะ นำไปสู่การดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.3 ท่านคิดว่าปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผลเกิด จากสาเหตุใด สามารถสรุปได้เป็นสาเหตุ ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ในสังคมการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิด ประสิทธิภาพมาจากหลายสาเหตุหลักที่มักเกี่ยวข้งกัน สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 6 สาเหตุ ดังนี้

สาเหตุที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า วัฒนธรรมและค่านิยมที่ยอมรับการทุจริต ในบางสังคมหรือ องค์กร การทุจริตอาจถูกมองว่าเป็นเรื่องธรรมดาหรือยอมรับได้ ซึ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และทัศนคติของผู้คนยากขึ้น

สาเหตุที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การขาดการเข้าใจ การรับรู้ หากประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ใน องค์กรขาดความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตและวิธีการป้องกัน การส่งเสริมคุณธรรมก็จะไม่ สามารถบรรลุผลได้อย่างเต็มที่

สาเหตุที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ระบบการตรวจสอบและสมดุล การขาดระบบตรวจสอบและ สมดุล (Check and Balance) ที่เข้มแข็งทำให้การตรวจสอบและการบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาเหตุที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ผลประโยชน์ส่วนตนและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อาจมีผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ทำให้ไม่สนับสนุนมาตรการต่อต้านการทุจริต

สาเหตุที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการต่อต้านการทุจริตเป็นสิ่งสำคัญ แต่บางครั้งประชาชนอาจไม่สนใจหรือไม่กล้าเข้าร่วมเนื่องจาก ความกลัวหรือขาดแรงจูงใจ

สาเหตุที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ขาดทรัพยากรและงบประมาณ การขาดทรัพยากรในการ ดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริต เช่น งบประมาณ เจ้าหน้าที่ หรือเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถ ดำเนินการได้อย่างเต็มที่

“...การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผล ผมว่า ต้องมองไปที่การสนับสนุน การรณรงค์ การให้ความสำคัญขององค์กรนั้น ๆ ขอเสนอความคิดเห็นมุมมองกว้าง ๆ ผู้มีอำนาจในองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรต้องมีความเข้าใจและแยกให้ออกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมไปถึงระบบการตรวจสอบและสมดุล ถ้าขาดการตรวจสอบถ่วงดุล จะทำให้การดำเนินการหลายๆ ด้านของการป้องกันการทุจริตหายไป การร่วมมือของประชาชนถือเป็นส่วนสำคัญ ถือเป็นสิ่งที่ช่วยผลักดันและตรวจสอบการดำเนินการ นอกจากนั้น งบประมาณเจ้าหน้าที่ก็สำคัญเช่นกัน...”

(ผู้บริหารที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...เราเองต้องตระหนักรู้เป็นภาพรวมขององค์กรกัน การมาของการทุจริตเกิดจากที่ใดถ้าไม่ใช่ตัวเราเอง ปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผลเกิดจากสาเหตุใด คิดว่าเกิดจิตใต้สำนึกของตนเองก่อนเลยอันดับแรกก่อนมองไปถึงภาพรวมขององค์กรกัน เราจำได้ว่ามีคดีพุดไว้ให้สติเป็นกลอนว่า

จงเตือนตนของตนให้พ้นผิด
 ตนเตือนจิตตนได้ใครจะเหมือน
 ตนเตือนตนไม่ได้ใครจะเตือน
 ตนแซ่เขื่อนใครจะเตือนให้ป่วยการ
 ทุกคนนำไปปฏิบัติกันได้จะมีคุณมาก...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า สาเหตุการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมคุณธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในทุกระดับของสังคม

2.4. ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข สามารถสรุปได้เป็นอุปสรรคสำคัญ ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไขมาจากหลายปัจจัยและอุปสรรคที่ซับซ้อน เหตุผลหลัก ๆ ที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 6 อุปสรรคสำคัญ ดังนี้

อุปสรรคสำคัญที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ในสังคมความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในองค์กรที่การทุจริตเป็นเรื่องปกติหรือยอมรับได้ เจ้าหน้าที่จะไม่รู้สึกว่าการทุจริตเป็นเรื่องผิด และไม่มีแรงจูงใจในการต่อต้านการทุจริต

อุปสรรคสำคัญที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การปกปิดข้อมูลและการขาดความโปร่งใสการไม่เปิดเผยข้อมูลหรือการปกปิดข้อมูลทำให้การตรวจสอบและการเปิดเผยการทุจริตเป็นไปได้ยาก

อุปสรรคสำคัญที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ผลประโยชน์ส่วนตนและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เจ้าหน้าที่ในองค์กรอาจมีผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ทำให้ไม่สนับสนุนการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริต หรือแม้กระทั่งสนับสนุนการทุจริตเอง

อุปสรรคสำคัญที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การขาดการเข้าใจและการรับรู้ เจ้าหน้าที่ในองค์กรอาจขาดความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตและวิธีการป้องกัน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุปสรรคสำคัญที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ขาดการสนับสนุนและแรงจูงใจ เจ้าหน้าที่ในองค์กรอาจขาดแรงจูงใจในการต่อต้านการทุจริต หรือไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ

อุปสรรคสำคัญที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การขาดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่และประชาชน การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรและประชาชนภายนอกเป็นสิ่งสำคัญในการตรวจสอบและเปิดเผยการทุจริต การขาดการมีส่วนร่วมทำให้การตรวจสอบและการเปิดเผยการทุจริตเป็นไปได้ยาก

“...มองในมิติทางภาพกว้าง ๆ ของแต่ละบุคคล อาจจะเป็นการขาดจิตสำนึกของคน ภาวะทางอารมณ์ จิตใจของแต่ละบุคคล รวมถึงการขาดความเข้าใจเคารพในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานในการทำงาน ซึ่งอาจนำมาซึ่งการก่อให้เกิดการทุจริตได้...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข เสนอในภาพส่วนใหญ่ที่พบเห็น การขาดความเข้าใจและการรับรู้ผลกระทบของภัยการทุจริตของแต่ละบุคคล อาจนำมาซึ่งการทุจริตได้ ทุกอย่างล้วนเริ่มจากตัวบุคคล รวมถึงการร่วมมือขององค์กร หน่วยงาน และภาคประชาชน...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า อุปสรรคสำคัญการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในองค์กรและสังคมโดยรวม โดยเน้นการสร้างวัฒนธรรมคุณธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในทุกระดับขององค์กร

2.5. ท่านคิดว่าองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อ การต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผลหรือไม่ เพราะเหตุใด สามารถสรุปได้เป็นเหตุผล ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า เหตุผลที่การต่อต้านการทุจริตในองค์กรอาจไม่ประสบความสำเร็จนั้นมักเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ในองค์กรเอง โดยเฉพาะในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่ให้ความร่วมมือ หรือมีการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริต นี่คือเหตุผลบางประการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ที่ทำให้การต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผล

สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งคิดว่า เห็นด้วยในประเด็นเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล

เพราะว่า เจ้าหน้าที่ ในระดับตัวบุคคล อาจขาดความรู้และความเข้าใจ ปัญหาเจ้าหน้าที่บางคนอาจไม่มีความรู้หรือความเข้าใจที่เพียงพอเกี่ยวกับการทุจริตและวิธีการป้องกัน ผลกระทบทำให้พวกเขาไม่สามารถระบุหรือป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลง ปัญหาเจ้าหน้าที่บางคนอาจมีความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเมื่อมีการนำมาตรการใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ผลกระทบทำให้การดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตต้องเผชิญกับอุปสรรค การขาดแรงจูงใจปัญหาเจ้าหน้าที่อาจรู้สึกว่ามีไม่แรงจูงใจหรือผลประโยชน์ที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริต ผลกระทบทำให้พวกเขาไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามนโยบายเหล่านี้ วัฒนธรรมการทำงานที่ไม่ดี ปัญหาวัฒนธรรมการทำงานที่ยอมรับการทุจริตหรือการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ ผลกระทบเจ้าหน้าที่อาจมองว่าการทุจริตเป็นสิ่งปกติและไม่จำเป็นต้องรายงาน ผลกระทบทำให้พวกเขาไม่สามารถดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความกลัวในการรายงานการทุจริต ปัญหาเจ้าหน้าที่อาจกลัวการถูกตอบโต้หรือกลั่นแกล้งหากพวกเขารายงานการทุจริต ผลกระทบทำให้เจ้าหน้าที่ไม่กล้ารายงานการทุจริตที่เกิดขึ้น

“...หลักการสำคัญของการทำงาน เริ่มที่ตัวเราเองที่จะนำพาองค์กรไปทิศทางอันควรจะเป็น สิ่งที่เราเห็นว่าองค์กรและเจ้าหน้าที่นั้น อาจเป็นเรื่องของตัวบุคคล แต่ละบุคคลในการรับข้อมูล การเข้าใจในเรื่องการตระหนักรู้ถึงโทษและภัยของการทุจริต รวมถึงอาจเกิดจากปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นอีกปัจจัยหนึ่ง...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...เจ้าหน้าที่ มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อการต่อต้านการทุจริต เจ้าหน้าที่ถือเป็นบุคคลสำคัญขององค์กร หากเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจ หรือไม่รู้ข้อมูลในการต่อต้านการทุจริต ก็นำมาซึ่งหลายๆ อย่าง...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า ในส่วนเหตุผลสนับสนุนขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล เพราะว่ามี เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจขาดความรู้และความเข้าใจ ความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลง การขาดแรงจูงใจ และความกลัวในการรายงานการทุจริต

ประเด็นที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งคิดว่า ไม่เห็นด้วยในประเด็นองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล

เพราะว่า องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ ได้มีแนวทางการแก้ไขปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผล การให้ความรู้และการฝึกอบรมจัดให้มีการฝึกอบรมและการให้ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและวิธีการป้องกันอย่างต่อเนื่อง การสร้างแรงจูงใจ จัดให้มีระบบการ

ให้รางวัลและการยอมรับสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริต การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความโปร่งใส การจัดตั้งระบบการรายงานที่ปลอดภัย สร้างระบบการรายงานที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ พร้อมมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส การสนับสนุนจากผู้นำองค์กร ผู้นำองค์กรควรแสดงความมุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริตและเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามมาตรการเหล่านี้ การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่และเสริมสร้างการต่อต้านการทุจริตในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

“...ไม่เสมอมาผมว่า การที่เราทั้งหลาย
จะทำให้องค์กรเราเกิดผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพได้นั้น
ต้องอาศัยการร่วมไม้ร่วมมือกับการส่งเสริมคุณธรรมการต่อต้านอย่างแท้จริง...”
(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...โดยภาพรวมไม่ใช่ เนื่องจากองค์กรหรือเจ้าหน้าที่
ต้องร่วมกันเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการส่งเสริมคุณธรรมการต่อต้านการทำงาน
ในทางผิดจริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ร่วมเปลี่ยนวิธีการทำงานสร้างวัฒนธรรมองค์กร
ไปในทางที่สังคมต้องการ...”
(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ว่า ในส่วนเหตุผลไม่เห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่า องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล เพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการแก้ไขปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผล โดยการให้ความรู้และการฝึกอบรม การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การจัดตั้งระบบการรายงานที่ปลอดภัย การสนับสนุนจากผู้นำองค์กร การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้ ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่และเสริมสร้างการต่อต้านการทุจริตในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

3.1. ท่านคิดว่าแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตเป็นอย่างไร สามารถสรุปได้เป็นแนวทาง ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน มีแนวทางที่สามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรมในองค์กร สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 9 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใส โดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นธงชัยขององค์กร ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ควรเน้นความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกระดับ โดยผู้นำองค์กร ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามค่านิยมเหล่านี้

แนวทางที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การบังคับใช้กฎระเบียบและข้อบังคับที่เข้มงวด องค์กรมีกฎระเบียบและข้อบังคับที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทุจริต และบังคับใช้อย่างเข้มงวดต่อทุกคนในองค์กร โดยไม่ให้มีข้อยกเว้น

แนวทางที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การสร้างระบบการตรวจสอบและการประเมินผลที่ ประสิทธิภาพ องค์กรควรมีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพ เช่น การตรวจสอบบัญชี การประเมินผลการทำงาน และการติดตามผลการดำเนินงาน

แนวทางที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การเปิดเผยข้อมูลและการโปร่งใสในการดำเนินงาน องค์กรควรเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงาน เช่น รายงานการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง และการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียสามารถตรวจสอบได้

แนวทางที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรม องค์กรควรจัดให้มีการศึกษาและฝึกอบรมเกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตและวิธีการป้องกันการทุจริต ให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง

แนวทางที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่และการสื่อสารภายในองค์กร องค์กรควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต โดยการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะในการพัฒนามาตรการป้องกันการทุจริต

แนวทางที่ 7 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การสร้างระบบการรายงานและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส องค์กรควรมีระบบการรายงานการทุจริตที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ และต้องมีการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสจากการถูกกลั่นแกล้งหรือถูกตอบโต้

แนวทางที่ 8 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล องค์กรควรมีระบบการ สร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามค่านิยมคุณธรรมและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

แนวทางที่ 9 ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า การประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง องค์กรมีการ ประเมินผลการดำเนินงานของมาตรการป้องกันการทุจริตอย่างสม่ำเสมอ และปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

“...ทุก ๆ องค์กรเราควรนำหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางตามหลักสากลเขากำหนดอยู่ไว้ แล้วนั้น มีหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า การดำเนินงานด้วยมนุษย์สัมพันธ์ ช่วยกันหาแนวทางการแก้ไข จิตสำนึกใน บทบาทหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตรวจสอบสม่ำเสมอ ยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาด ซื่อสัตย์ไม่คดโกง มีความสมัครสมานสามัคคีในองค์กร การ ดำเนินงานด้วยความโปร่งใส คำนึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก เน้นความถูกต้อง ร่วมกันจัดปลูกจิตสำนึกของ

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ควรการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนการอบรมผู้บริหาร
 อบรมเจ้าหน้าที่ โดย สำนักงาน ป.ป.ช. การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ใน
 หน่วยงาน การเรียนรู้จักการพอประมาณ สดท้ายเราทุกคนนั้น ต้องร่วมกันสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุน
 คุณธรรมและความซื่อสัตย์ การเน้นให้ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการทุจริต...”
 (ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

“...แนวทางนั้น เราได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว โดยมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรม
 การสร้างระบบการตรวจสอบภายในองค์กรและการประเมินผลที่ประสิทธิภาพ พร้อมกันนี้การ
 เปิดเผยข้อมูลและการโปร่งใสในการดำเนินงานได้...”
 (เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

ดังนั้น สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ได้ว่า การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในองค์กร และการมี
 เจตนาธรมณ์และความมุ่งมั่นที่แท้จริงจากผู้นำองค์กรในการส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริต

3.2. องค์กรของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอย่างไร สามารถสรุปได้เป็นด้าน ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กร
 จำเป็นต้องอาศัยหลักการหลายประการที่ช่วยสร้างวัฒนธรรมความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความ
 รับผิดชอบ หลักการสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต สรุปข้อมูลจากการ
 สัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนก
 ออกได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านความโปร่งใส (Transparency) องค์กรแนวทางใน
 การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตมีความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกด้าน โดยเฉพาะใน
 ด้านการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารจัดการข้อมูล เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กับเจ้าหน้าที่
 และผู้มีส่วนได้เสียทราบอย่างชัดเจน

2. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านความซื่อสัตย์ (Integrity) สร้างวัฒนธรรมที่เน้น
 ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อในทุกระดับขององค์กร ผู้นำองค์กรควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติ
 ตามค่านิยมนี้

3. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการรับผิดชอบต่อ (Accountability) องค์กรควรมี
 ระบบการรับผิดชอบต่อที่ชัดเจนในทุกระดับ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
 และต้องมีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

4. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
 ร่วมของเจ้าหน้าที่ในองค์กรในการกำหนดและดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริต การมีส่วนร่วมจะ
 ช่วยสร้างความเข้าใจและความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน

5. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการศึกษาและการฝึกอบรม (Education and Training) จัดการศึกษาและฝึกอบรมเกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตและวิธีการป้องกันให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคน เพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง

6. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการตรวจสอบและการตรวจสอบ (Monitoring and Auditing) มีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและตรวจจับการทุจริต การตรวจสอบควรเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

7. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการเปิดเผยข้อมูลและการสื่อสาร (Information Disclosure and Communication) เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนได้เสียอย่างเปิดเผยและชัดเจน สร้างระบบการสื่อสารภายในที่โปร่งใสและตรงไปตรงมา

8. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการสนับสนุนจากผู้นำองค์กร (Leadership Commitment) ผู้นำองค์กรต้องมีเจตนาจริงและความมุ่งมั่นในการต่อต้านการทุจริต และเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตามค่านิยมคุณธรรม

9. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการรายงานและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส (Whistleblower Protection) สร้างระบบการรายงานการทุจริตที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ พร้อมทั้งมีมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสจากการถูกกลั่นแกล้งหรือถูกตอบโต้

10. แนวทางองค์กรผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ด้านการสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัล (Incentives and Rewards) มีระบบการสร้างแรงจูงใจและการให้รางวัลสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามค่านิยมคุณธรรมและมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต

“...สิ่งที่มีกับสิ่งที่เป็น เราเป็นสิ่งเดียวกัน เรามีความสามัคคีในองค์กร
น้อมนำศาสตร์พระราชามาปฏิบัติ องค์กรเราความซื่อสัตย์และโปร่งใสตรวจสอบได้...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

“...ในมุมมองของเรา การจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้พระอาจารย์บรรยายจะมีมาก เพราะพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนสอดคล้องกับปฏิบัติให้มีคุณธรรมจริยธรรม โดยประยุกต์ใช้หลัก อปรีทานิยธรรม 7 สำหรับผู้ปกครองที่ต้องการความเจริญรุ่งเรืองแก่องค์กรที่ตนเองปกครอง การยึดหลัก ระเบียบ ข้อบังคับที่ถูกต้อง การปฏิบัติตนที่ดี เพื่อเป็นตัวอย่างแก่เจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ ผู้บริหาร ต้องลงพื้นที่ในหน่วยงาน พบปะพูดคุย ดูแลอย่างใกล้ชิด การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การรับเรื่องร้องเรียนจากประชาชน การรับฟังปัญหาการดำเนินงาน การประชุมเป็นประจำ เพื่อแลกเปลี่ยน แก้ไขปัญหา และเพื่อป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหา โครงการส่งเสริมคุณธรรมร่วมกับวัด โรงเรียน ชุมชน จิตอาสา การปลูกฝังจิตสำนึก การประกาศเจตนารมณ์ในการต่อต้านการทุจริต รับทราบและนำมาปฏิบัติ แนวทางการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอก สุดท้ายนี้ ผากไปถึงทุก ๆ หน่วยงานร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เจ้าหน้าที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง ซื่อตรง.”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

โดยสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ว่าการปฏิบัติตามหลักการด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา จะช่วยให้องค์กรสามารถสร้างวัฒนธรรมที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน และสามารถป้องกันและลดการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3. ท่านคิดว่าอะไรเป็นแนวทางที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด สามารถสรุปได้เป็นปัจจัย ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า แนวทางที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุดหรือผลของการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตในองค์กรสามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ซึ่งมีผลกระทบที่เป็นบวกต่อองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 8 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า เพิ่มความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ การมีมาตรการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กร ทำให้ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ลูกค้า ผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่ มีความมั่นใจในความน่าเชื่อถือขององค์กรมากขึ้น

ปัจจัยที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า การเคารพและดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ปัจจัยที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน องค์กรที่ปราศจากการทุจริตจะมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ปัจจัยที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การส่งเสริมคุณธรรมและการต่อต้านการทุจริตจะช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส ซึ่งจะส่งผลให้เจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจและมีความภักดีต่อองค์กร

ปัจจัยที่ 5 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า เพิ่มความสามารถในการแข่งขันองค์กรที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริตจะมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียมีความมั่นใจในการทำธุรกิจกับองค์กร

ปัจจัยที่ 6 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า สร้างความไว้วางใจจากสาธารณะ ในการดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตจะสร้างความไว้วางใจจากสาธารณะและชุมชนรอบข้าง ทำให้องค์กรมีภาพลักษณ์ที่ดีและได้รับการสนับสนุนจากสังคม

ปัจจัยที่ 7 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน องค์กรที่มีความโปร่งใสและมีคุณธรรมจะสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่ 8 ผู้ให้ข้อมูลคิดว่า เพิ่มโอกาสในการได้รับการลงทุน นักลงทุนมักจะมองหาองค์กรที่มีความโปร่งใสและปราศจากการทุจริต การดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตจะเพิ่มโอกาสในการได้รับการลงทุนจากผู้ลงทุน

“...ผมเสนอว่าปัจจัยที่ทำให้องค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด เมื่อมีปัจจัยแนวทางที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กร ต้องมีปลูกฝังวิถีคิด ปลูกจิตสำนึก สร้างวัฒนธรรมที่ดีในการดำเนินงาน ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในระเบียบ กฎหมายในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง ความเข้าใจในเรื่องของส่วนรวมและส่วนตนให้ชัดเจน เราทุกคนต้องมีธงชัยในปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายอย่างเคร่งครัด และผมคิดว่าทำให้ความรู้ความเข้าใจถึงโทษและการสร้างความตระหนักรู้ถึงโทษของการทุจริตในทุก ๆ ระดับในองค์กรเหล่านี้ ๆ ทั้งหลาย...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

“...ผลงานการปฏิบัติตามแนวทางหลักธรรมาภิบาลนั้นดีที่สุดใน
เราสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี เราส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน
และสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือนี้คือสิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยตัวองค์กรเอง
และเจ้าหน้าที่นำมาปฏิบัติ...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สัมภาษณ์, 2566)

โดยสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ว่าการปฏิบัติตามหลักการปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา การดำเนินมาตรการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างองค์กรที่มีความมั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว โดยส่งเสริมวัฒนธรรมที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

3.4. องค์กรของท่านมีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอะไรบ้าง สามารถสรุปได้เป็นประเด็น ดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการการดำเนินงานที่ครอบคลุมหลายด้าน การจัดทำแผนและกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมมีผลลัพธ์ที่ดี นี่คือลักษณะของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรพร้อมกับแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้ สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสามารถจำแนกออกได้เป็น 9 ประเด็นลักษณะของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กร ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรสร้างวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน

แนวทาง : กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในการดำเนินงาน

ตัวอย่าง : องค์กรของเราจะเป็นผู้นำด้านความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ

ประเด็นที่ 2 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรพัฒนานโยบายและกรอบการทำงาน

แนวทาง : สร้างนโยบายต่อต้านการทุจริตที่ชัดเจนและมีข้อกำหนดที่เข้มงวด รวมถึงคู่มือปฏิบัติงานที่ระบุขั้นตอนในการป้องกันและจัดการการทุจริต

ตัวอย่าง : นโยบายต่อต้านการทุจริตที่กำหนดข้อห้ามในการให้และรับของขวัญการให้
ประเด็นที่ 3 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรการศึกษาฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่

แนวทาง : จัดฝึกอบรมและกิจกรรมการศึกษาที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการ
ป้องกันการทุจริต

ตัวอย่าง : การอบรมเรื่อง “การป้องกันการทุจริตและการรายงานปัญหาการทุจริต”
ประเด็นที่ 4 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม

แนวทาง : ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยมขององค์กรและให้รางวัลสำหรับการปฏิบัติตาม
คุณธรรม

ตัวอย่าง : การมอบรางวัล “เจ้าหน้าที่ที่มีคุณธรรมดีเด่น” ประจำปี
ประเด็นที่ 5 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรจัดตั้งระบบการรายงานและการจัดการข้อร้องเรียน

แนวทาง : พัฒนาช่องทางการรายงานข้อร้องเรียนและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

พร้อมมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส สามารถเข้าถึงช่องทางได้ง่ายและรวดเร็ว

ตัวอย่าง : การจัดตั้งสายด่วนสำหรับการรายงานการทุจริตหรือปัญหาที่เกี่ยวข้อง
ประเด็นที่ 6 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรตรวจสอบและติดตามผล

แนวทาง : ดำเนินการตรวจสอบภายในและประเมินผลการดำเนินงานของมาตรการต่อต้าน
การทุจริตอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่าง : การจัดทำรายงานการตรวจสอบประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทุจริต
ประเด็นที่ 7 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล

แนวทาง : สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย การฝึกอบรม และการดำเนินการต่อต้านการทุจริต
อย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่าง : การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์
ขององค์กร และป้ายประชาสัมพันธ์

ประเด็นที่ 8 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

แนวทาง : กระตุ้นการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับและผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการ
ต่อต้านการทุจริต

ตัวอย่าง : การจัดกิจกรรมเสวนาเกี่ยวกับการทุจริตที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม
ประเด็นที่ 9 ผู้ให้ข้อมูล พบว่า องค์กรประเมินผลและการปรับปรุงมาตรการอย่างต่อเนื่อง

แนวทาง : ทำการประเมินผลการดำเนินงานและปรับปรุงมาตรการตามความเหมาะสม

ตัวอย่าง : การทบทวนและปรับปรุงนโยบายต่อต้านการทุจริตตามผลการประเมินประจำปี

“...ต้นน้ำคือนั้น มีชัย องค์กรของเรา ได้สร้างส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอย่างต่อเนื่อง
มีพัฒนานโยบายและกรอบการทำงาน สร้างวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน
สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นคุณธรรม
โดยมีส่งเสริมการมอบรางวัล “เจ้าหน้าที่ที่มีคุณธรรมดีเด่น” ประจำปี
เพื่อเป็นขวัญกำลังใจและเชิดชูให้เป็นแบบอย่างของเจ้าหน้าที่ที่ดี...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

“...เมื่อการทำงานผมอยู่กับนายตลอดเวลา เรามีความเชื่อใจกันและกัน

มั่นใจในกันและกัน โดยสนับสนุนนายให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
โดยได้ดำเนินการเปิดโอกาสให้ทุกคนร้องเรียนได้อย่างเป็นระบบ
ได้การรายงานประจำปีและการจัดการข้อร้องเรียน
กำกับตรวจสอบและติดตามผลให้มีประสิทธิภาพ...”

(เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น,สัมภาษณ์,2566)

ตารางที่ 4.28 สรุปแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

หลักการหลัก	แนวทางปฏิบัติ	ตัวอย่าง
สร้างวิสัยทัศน์	กำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใส	องค์กรของเรามุ่งมั่นต่อต้านการทุจริต
พัฒนานโยบาย	สร้างและเผยแพร่เอกสารนโยบายต่อต้านการทุจริตอย่างชัดเจน	นโยบายการป้องกันการทุจริต การดำเนินการด้านต่างๆ
การฝึกอบรม	จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและคุณธรรม	โครงการ การอบรม การป้องกันการทุจริตในที่ทำงาน
สร้างวัฒนธรรม	ส่งเสริมค่านิยมที่เน้นคุณธรรมและความซื่อสัตย์ในองค์กร	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมประจำปี
ระบบการรายงาน	พัฒนาช่องทางการรายงานการทุจริต และการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	การตั้งสายด่วนการทุจริต
ตรวจสอบและติดตาม	ตรวจสอบการดำเนินงานและติดตามผลของมาตรการต่อต้านการทุจริต	การตรวจสอบประจำปี
การสื่อสารข้อมูล	สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต	การส่งข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย
การมีส่วนร่วม	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต	การจัดเสวนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ
การประเมินผล	ประเมินผลของมาตรการต่อต้านการทุจริตและปรับปรุงตามผลการประเมิน	การทบทวนและปรับปรุงนโยบายประจำปี

โดยสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ว่าการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรต้องใช้ในการดำเนินการที่ครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งรวมถึงการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การพัฒนานโยบายและกรอบการทำงาน การฝึกอบรม การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การจัดตั้งระบบการรายงาน การตรวจสอบและติดตามผล การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูล การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และการประเมินผลและการปรับปรุงมาตรการอย่างต่อเนื่อง การทำตามหลักการเหล่านี้ จะช่วยให้การต่อต้านการทุจริตในองค์กรมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

บทที่ 5

สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม รูปแบบการเก็บข้อมูลวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 377 ชุด โดยวิธีการใช้สูตร Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ได้รับกลับคืนมา จำนวน 377 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่างทำการเลือกจากกลุ่มผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี หัวหน้าสำนักปลัด ผลการวิจัยนำมาแสดงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม

1) ผลการศึกษา ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน่วยงานที่สังกัด ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงาน ได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 30 – 39 ปี ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับสูง (นายก, รองนายก, เลขานายก, ปลัด) ส่วนใหญ่สังกัด อบต. ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท และส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

2) ผลการศึกษา ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม ด้วยหลักมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 7

ด้าน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นด้านการซื้อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการมีจิตสาธารณะ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

5.1.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต พบว่า เป็นเรื่องที่ทำหายและซับซ้อน มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่อาจเกิดขึ้นได้ 2) ด้านปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า การป้องกันและปราบปรามการทุจริตยังไม่เพียงพอ และต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่าย 3) ด้านปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผลเกิดจากสาเหตุ พบว่า บางองค์กรการทุจริตมาจากหลายสาเหตุ 4) ด้านอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข พบว่า การทุจริตในบางองค์กรไม่ได้รับการแก้ไขมาจากหลายปัจจัยและอุปสรรคที่ซับซ้อน 5) ด้านเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล พบว่า มักเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ในองค์กรบางส่วน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ไม่ให้ความร่วมมือกับนโยบายและมาตรการต่อต้านการทุจริต

5.1.3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้ 1) แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต พบว่า องค์กรเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน 2) องค์กรของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอย่างไร พบว่า องค์กรจำเป็นต้องอาศัยหลักการสร้างวัฒนธรรมความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ 3) อะไรเป็นแนวทางที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด พบว่า องค์กรต้องมีมาตรการต่อต้านการทุจริตในองค์กรอย่างเป็นระบบ 4) องค์กรของท่านมีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต พบว่า องค์กรมีการส่งเสริมคุณธรรม โดยหลักธรรมาภิบาล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.2.1 ผลการวิจัยด้านศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม พบว่า

1) ผลการวิจัยด้านศึกษาความคิดเห็นของประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม จำนวน 6,336 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน โดยการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ 2. ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ 3. ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม 4. ด้านการมีจิตสาธารณะ 5. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ 7. ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ จากการศึกษาดังกล่าว ยังมี พระครูกิตติวราทร (ทองปั้น), มัทนา พันทวี, รุ่งนภา เวียงสงค์, จิราภรณ์ ผันสว่าง และระพีพัฒน์ หาญโสภาก (2562) ได้ศึกษา “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง” โดยได้ใช้เครื่องมือทางการวิจัยเชิงสำรวจ ด้วยความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ ด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ดังนี้ด้านคุณธรรม ด้านจริยธรรม และด้านธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนนันท สิงหเสน, สมหมาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2558) โดยได้ใช้เครื่องมือทางการวิจัยเชิงสำรวจ เช่นกัน เป็นการศึกษา “แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น” ได้สอบถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม ได้แก่ มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นและข้าราชการส่วนท้องถิ่น อาทิ ด้านยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม และการมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ เป็นต้น

2) ผลการวิจัยด้านการศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ผลการวิจัยด้านศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ และมีความคิดเห็นน้อยที่สุดเท่ากัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังมี โกวิทย์ พวงงาม (2559) ได้การศึกษา “โครงการการจัดการปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า เสนอมาตรการ/แนวทางการส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 มาตรการ/แนวทาง ได้แก่ 1) การใช้หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและปลูกฝังค่านิยมผ่านกระบวนการศึกษา นับเป็นมาตรการที่ใช้หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการหาแนวทางป้องกันทางทุจริตคอร์รัปชันและสนับสนุนให้ อปท. ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาสาสมัครชุมชน โดยการจัดการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชัน 2) การใช้สถาบันการศึกษาเป็นผู้

ขับเคลื่อนในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เป็นมาตรการที่ช่วยเสริมสร้าง ปลูกฝังให้เด็กได้มีจิตสำนึก ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต การดำรงตนให้อยู่ในหลักศีลธรรม โดยสามารถกระทำได้ตั้งแต่ระดับ ปฐมวัยไปจนถึงระดับ 3) การใช้ธรรมะเป็นแนวทางกล่อมเกลาในการปลูกฝังค่านิยมความประพฤติ ปฏิบัติที่ดี แนวทางการใช้ธรรมะเป็นแนวทางกล่อมเกลาในการปลูกฝังค่านิยมความประพฤติปฏิบัติที่ ดีในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ดังนั้น ด้านการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม กล่าวได้ว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรมีคุณธรรมในการทำงานที่ดี โดยได้นำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน อีกครั้งมีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่ ถือว่าส่งผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรและปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ

5.2.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม โดยสรุป ได้ดังนี้

1) ปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต พบว่า เป็นปัญหา การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยเสนอว่า ต้องสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร ส่งเสริม ความรู้และการศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่มีการปกปิดข้อมูลในการดำเนินงานต้องตรวจสอบได้ และ สำคัญเปิดให้ภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าว นอกจากนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, ยงยุทธ ไชยพงศ์ และธานี ชัยวัฒน์ (2557) ได้กล่าวว่า การต่อต้านการทุจริตคอร์รั ปชันเป็นเรื่องที่ยากลำบากมาก ผลการสำรวจทั้งในปี 2542 และปี 2557 ต่างก็ชี้ให้เห็นเหมือนกัน เกือบทั้งหมดว่า ข้าราชการที่ทุจริตคอร์รัปชันควรถูกลงโทษสถานหนักกว่าประชาชนธรรมดา และ รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับปัญหาการปราบปรามคอร์รัปชัน สอดคล้องกับ สมคิด เลิศไพฑูรย์, ศรี นทร์รัตน์ กาญจนกฤษชร์, วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ, นิรมัย พิศแข, อัจจิมา ฉัตรแก้ว (2555) ได้นำเสนอ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาพรวม ซึ่งจากการศึกษาทั่วโลก ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของไทย ยังคงมีปัญหาดังต่อไปนี้ 1) ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 2) ปัญหาการขาดการนำหลักผู้มีส่วนได้เสียหรือการเป็นผู้มีผลประโยชน์ขัดกันมาใช้ในการ ดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) ปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการตรวจสอบการ ดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

ดังนั้น จากการศึกษา ปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ปัจจุบันยังพบว่า ปัญหาโดยภาพรวมกว้าง ๆ นั้น การส่งเสริมยังต้องการการตระหนักรู้ในความสำคัญ อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ไม่ใช่การส่งเสริมแบบเพียงนามธรรม เพื่อให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการกับส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

2) ปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตได้ อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า ปัญหาการจัดสรรทรัพยากรหรืองบประมาณต้องตรวจสอบได้ สร้างการ สนับสนุนการมีส่วนร่วมจากประชาชน รวมไปถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของแต่ละคน อาจทำให้องค์กรไม่ เกิดการส่งเสริมคุณธรรมการต้านทุจริตก็เป็นได้ ยังมี สมคิด เลิศไพฑูรย์, ศรีนทร์รัตน์ กาญจนกฤษชร์,

วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ, นิรมัย พิศแซ, อัจจิมา ฉัตรแก้ว (2555) ได้นำเสนอผลการศึกษา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเทศต่างก็ประสบปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นเดียวกัน โดยจากการศึกษาจะพบถึงปัญหาการทุจริตโดยทั่ว ๆ ไป สำหรับประเภทของการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานการบริหารงานบุคคล โดยการเอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตน

ดังนั้น ปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่า มีหลายปัจจัยที่ทำให้ผลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในองค์กรไม่ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ เพราะว่าการบังคับใช้กฎหมายและข้อบังคับอย่างจริงจัง ทำให้เกิดทุจริตได้ง่ายในองค์กร

3) ปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผลเกิดจากสาเหตุ พบว่า สาเหตุด้านวัฒนธรรมและค่านิยมที่ยอมรับการทุจริต การขาดการเข้าใจและการรับรู้ระบบการตรวจสอบและสมดุล เป็นต้น นอกจากนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล ว่องไวกลยุทธ์ และ กมลพร กัลยาณมิตร (2561) ได้พบว่า สาเหตุการทุจริต/คอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากพฤติกรรมส่วนบุคคล ขาดการบริหารงานและการปฏิบัติงานหลักธรรมาภิบาล การขาดคุณธรรมและจริยธรรม ขาดทัศนคติและค่านิยมที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความซื่อสัตย์ สุจริต โดยมีความเห็นว่าการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สมควรจัดให้มีมาตรการ เช่น จรรยาบรรณ, กฎเกณฑ์ของผู้บริหารที่ชัดเจน มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นต้น

ดังนั้น สาเหตุปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิผล กล่าวได้ว่า เกิดได้จากสาเหตุ อาทิ เช่น วัฒนธรรมและค่านิยมที่ยอมรับการทุจริตในองค์กรนั้น รวมไปถึงการขาดการเข้าใจและการรับรู้โทษการทุจริตและระบบการตรวจสอบและสมดุลที่ยังมองว่าอ่อนแออยู่ ควรได้รับการส่งเสริมการตรวจสอบความต่อเนื่อง

4) อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข พบว่า ไม่เกิดความโปร่งใสในสังคม การปกปิดข้อมูลและการขาดความโปร่งใสการไม่เปิดเผยข้อมูล และผลประโยชน์ส่วนตนและความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เป็นต้น ยังมี ผลการศึกษาของ สรรพสิทธิ์ ชมภูษุช และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2564) ที่พบว่า ระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์การที่อยู่ในทุกพื้นที่และเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคนในประเทศ มีขอบเขตในการบริหารบริการสาธารณะที่กว้างขวาง เพราะฉะนั้นในการบริหารงานจึงประสบปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น ปัญหาเชิงโครงสร้าง ความล่าช้าในการบริหารงาน ระบบอุปถัมภ์ และการทุจริตคอร์รัปชัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขให้หมดไป เพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น อุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไขท้องถิ่น กล่าวได้ว่ายังเป็นปัญหาอยู่ในทางปฏิบัติ อาทิ เช่น การปกปิดข้อมูลและการขาดความโปร่งใสการไม่เปิดเผยข้อมูล รวมไปถึงวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่สนับสนุนความซื่อสัตย์และความโปร่งใสในองค์กร ด้วยปัจจัยเหล่านี้ ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิบัติของเพื่อส่วนรวมส่วนใหญ่

5) องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผลหรือไม่ เพราะเหตุใด สรุปเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 เห็นด้วย พบว่า ขาดความรู้และความเข้าใจ ความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลง การขาดแรงจูงใจ วัฒนธรรมการทำงานที่ไม่ดี การขาดการสนับสนุนและการฝึกอบรม และความกลัว ในการรายงานการทุจริต สอดคล้องกับการศึกษาของ จุมพล ชื่นจิตต์ศิริ, อิศรัฎฐ์ รินโรสง, มิตรชัย จงเขียวชำนาญ, นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า, สิริวิทย์ อิศโร (2565) ได้ศึกษา “โครงการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตจากนโยบายและโครงการของรัฐ” พบว่า มีความกดดันหรือแรงจูงใจส่วนบุคคลของ เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจเกิดจากระบบการบริหารงานหรือการตรวจสอบควบคุมภายในองค์กรที่ขาด ประสิทธิภาพและผู้กระทำผิดมักจะมีข้ออ้างในการกระทำนั้นว่าเป็นเรื่องที่มีการทำกันเป็นปกติหรือไม่ ทราบว่าเป็นความผิด องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ ยังมีส่วนสำคัญ ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้าน การทุจริตในองค์กร เพราะอย่างยิ่งมีบางหน่วยงานเคยปฏิบัติและยังกระทำการทุจริต จนทำให้ถูก ตรวจสอบภายในพบการทุจริตขึ้นอยู่ในบางครั้ง การสร้างวัฒนธรรมการทุจริต ให้เกิดขึ้นในองค์กร ส่งผลให้ภาพลักษณ์องค์กรไม่เกิดประสิทธิผลในการต่อต้านการทุจริต

ประเด็นที่ 2 ไม่เห็นด้วย เพราะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการแก้ไขปัญหา การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผล โดยการให้ความรู้และการ ฝึกอบรม การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การจัดตั้งระบบการรายงานที่ปลอดภัย การสนับสนุนจากผู้นำองค์กร การดำเนินการตามแนวทางเหล่านี้ ช่วยลดปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ และเสริมสร้างการต่อต้านการทุจริตในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ สำนักงาน ป.ป.ช. (2566) ได้มีแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) กำหนดวิสัยทัศน์ เป็น องค์กรนำในการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และได้รับความเชื่อมั่น โดยมี แผนปฏิบัติราชการครอบคลุมการดำเนินงานในทุกภารกิจภายในสำนักงาน ป.ป.ช. รวม 5 เรื่อง ได้แก่ 1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตของประชาชน 2. ส่งเสริมและพัฒนาการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ 3. พัฒนาการป้องกันการทุจริตและประพฤติ มิชอบ 4. พัฒนาประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตและการอำนวยความสะดวก 5. พัฒนาและ บริหารจัดการองค์กร

ดังนั้น ด้วยหลักการและเหตุผล ไม่เห็นด้วยในประเด็นองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วน สำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผล กล่าวได้ว่า ด้วยมี ปัจจัยทุกองค์กรนั้น พบว่า ปัจจุบันมีแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ องค์กร ซึ่งได้นำแนวทางของสำนักงาน ป.ป.ช. มาเป็นหลักการจัดทำประกาศใช้แผนปฏิบัติการป้องกันการ ทุจริตและยังนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้บูรณาการเป็นแนวทางปฏิบัติงานขององค์กร

5.2.3 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

พบว่า ได้แนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมคุณธรรม โดยการ บูรณาการหลักธรรมาภิบาล เพื่อ การต่อต้านการทุจริตหลักการหลักแนวทางปฏิบัติตัวอย่างสร้างวิสัยทัศน์ กำหนดวิสัยทัศน์ที่เน้น คุณธรรมและความโปร่งใส องค์กรมุ่งมั่นต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง พัฒนานโยบาย สร้างและ เผยแพร่เอกสารนโยบายต่อต้านการทุจริตที่ชัดเจน นโยบายการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

การฝึกอบรม จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและคุณธรรม การอบรม การป้องกันการทุจริตในที่ทำงาน สร้างวัฒนธรรม ส่งเสริมค่านิยมที่เน้นคุณธรรมและความซื่อสัตย์ในองค์กร การจัดกิจกรรม คุณธรรมประจำปี ระบบการรายงาน พัฒนาช่องทางการรายงานการทุจริตและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส การตั้งสายด่วนการทุจริต ตรวจสอบและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานและติดตามผลของมาตรการต่อต้านการทุจริต การตรวจสอบประจำปี การสื่อสารข้อมูล สื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต การส่งอีเมลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการทุจริต การจัดเสวนาและประชุมเชิงปฏิบัติการ การประเมินผล ประเมินผลของมาตรการต่อต้านการทุจริตและปรับปรุงตามผลการประเมิน การทบทวนและปรับปรุงนโยบายประจำปี

นอกจากนี้ แนวทางของหลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางลักษณะของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กร สมหมาย แจ่มกระจ่าง, ธนนันท์ สิงหเสม, สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2558) ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พีระ พันธุ์งาม (2561) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังซ้าย มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต้องมีความโปร่งใส มีหลักฐานสามารถตรวจสอบได้ ยังมี กชธัญ อ้นยะ (2564) ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล จึงเป็นหลักการที่สำคัญในการนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กรเพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยส่งเสริมองค์กรให้เกิดศักยภาพและประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแดง (2566) ได้มีแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ดังนั้น หลักธรรมาภิบาล เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการต่อต้านการทุจริตในทุกชนิดขององค์กร มีความสำคัญมากเพราะว่า ในทุกองค์กรพบว่ามีแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต โดยได้กำหนดมาตรฐานและแนวทางที่ชัดเจน หลักธรรมาภิบาลช่วยกำหนดเขตของค่านิยมที่ควรปฏิบัติในองค์กร

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนครปฐม แนวทางลักษณะของการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต
ในองค์กร

ลำดับ	ลักษณะ	แนวทาง	ตัวอย่าง
1	องค์กรสร้างวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจน	กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์และความโปร่งใส	องค์กรของเราจะเป็นผู้นำด้านความโปร่งใสและความซื่อสัตย์ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินการ
2	องค์กรพัฒนานโยบายและกรอบการทำงาน	สร้างนโยบายต่อต้านการทุจริตที่ชัดเจนและมีข้อกำหนดที่เข้มงวด รวมถึงคู่มือ	องค์กรพัฒนานโยบายและกรอบการทำงาน

ลำดับ	ลักษณะ	แนวทาง	ตัวอย่าง
3	องค์กรการศึกษา ฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่	จัดฝึกอบรมและกิจกรรม การศึกษาที่มุ่งเน้นการ เสริมสร้างความรู้และทักษะใน การ	องค์กรการศึกษาฝึกอบรมแก่ เจ้าหน้าที่
4	องค์กรสร้างวัฒนธรรม องค์กรที่เน้นคุณธรรม	ส่งเสริมการปฏิบัติตามค่านิยม ขององค์กรและให้รางวัลสำหรับ การปฏิบัติตาม	องค์กรสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่เน้นคุณธรรม
5	องค์กรจัดตั้งระบบการ รายงานและการจัดการ ข้อร้องเรียน	พัฒนาช่องทางการรายงานข้อ ร้องเรียนและปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการทุจริต พร้อมมาตรการ คุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส	การจัดตั้งสายด่วนสำหรับการ รายงานการทุจริตหรือปัญหา ที่เกี่ยวข้อง
6	องค์กรตรวจสอบและ ติดตามผล	ดำเนินการตรวจสอบภายใน และประเมินผลการดำเนินงาน ของมาตรการต่อต้านการทุจริต อย่างต่อเนื่อง	การจัดทำรายงานการ ตรวจสอบประจำปีที่เกี่ยวข้อง กับการป้องกันการทุจริต
7	องค์กรสื่อสารและ เผยแพร่ข้อมูล	สื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับนโยบาย การฝึกอบรม และการ ดำเนินการต่อต้านการทุจริต อย่างต่อเนื่อง	การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับ การต่อต้านการทุจริตผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ ขององค์กร และป้าย ประชาสัมพันธ์
8	องค์กรส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของทุกภาค ส่วน	กระตุ้นการมีส่วนร่วมของ เจ้าหน้าที่ทุกระดับและผู้มีส่วน ได้เสียในการดำเนินการต่อต้าน การทุจริต	การจัดกิจกรรมเสวนาเกี่ยวกับ การทุจริตที่เปิดโอกาสให้ เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วม
9	องค์กรประเมินผลและ การปรับปรุงมาตรการ อย่างต่อเนื่อง	ทำการประเมินผลการ ดำเนินงานและปรับปรุง มาตรการตามความเหมาะสม	การทบทวนและปรับปรุง นโยบายต่อต้านการทุจริตตาม ผลการประเมินประจำปี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยเพื่อส่งเสริมคุณธรรมและต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการนำผลการวิจัยไปใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

1. แนวทางการสร้างความเข้าใจและการฝึกอบรม ตามหลักธรรมาภิบาล
2. แนวทางการพัฒนานโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อลดความเสี่ยงในการทุจริต
3. แนวทางควรสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างความโปร่งใสในองค์กร

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อมีความเป็นมาตรฐานขององค์กร ควรส่งเสริมการดำเนินการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต โดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล เป็นเรื่องจริงในแนวทางการขับเคลื่อนการทำงานอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

5.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต เป็นรูปธรรมหรือการส่งเสริมการปฏิบัติต่อไป

บรรณานุกรม

- กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ, ทินพันธุ์ นาคะตะ และฤเดช เกิดวิชัย. (2557). การทุจริตในวงวิชาการไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาจากผู้นำและบุคคลสำคัญของประเทศไทย. วารสาร มฉก. วิชาการ, 18(35), 61-74.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท นักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- _____ (2559). โครงการการจัดการปัญหาการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สถาบันพระปกเกล้า.
- เกษม วัฒนชัย. (2560). คุณธรรมสำหรับคุณหมอรุงเทพา: มุลนิธิธรรมาภิบาลทางการแพทย์.
- กฤษณ์ วงศ์วิเศษสร. (2561). การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565, จาก : <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>.
- กรมการศาสนา. (2562). การส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ประจำปี 2562. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กชัญญ์ อ้นยะ. (2564). การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานอัยการสูงสุด กรณีศึกษา สำนักงานอัยการจังหวัดน่าน. โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์. (2556). แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จินตนา บุญงการ. (2558). จริยธรรมทางธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จังหวัดนครปฐม. (2565). ข้อมูลทั่วไปจังหวัด. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565, จาก : <http://www.nakhonpathom.go.th/content/information>.
- จุมพล ชื่นจิตต์ศิริ, อิศรัฎฐ์ รินไธสง, มิตรชัย จงเขียวชำนาญ, นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า, สิริวิทย์ อิศโร. (2565). โครงการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตจากนโยบายและโครงการของรัฐ. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. น. 12-13.
- ฉันทนา โรจน์บูรณวงศ์. (2552). รายงานการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมะกอก โดยบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม รูปแบบเดิมกับแนวทางปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรมของมูลนิธิพุทธฉือจี้ไต้หวัน. จังหวัดนครราชสีมา: โรงเรียนบ้านมะกอก อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- เชิงรัฐภัทร เอียดแก้ว. (2548). กระบวนการและเงื่อนไขการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 1(1), 100-120.

- ชัยพฤกษ์ พูนสวัสดิ์. (2560). การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของ กท. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565 , จาก :
https://sd.mod.go.th/km_sd/km60/AntiCorruptionConcepts60.aspx.
- ณัฐ จันทร์หนูหงส์. (2554). ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1-6 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานครอู่ปลั่ง) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
 ราชวิทยาลัย.
- ณัฐพล ใจจริง และกฤษณ์ วงศ์วิเศษธร. (2561). อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
 สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้น 1 ธันวาคม 2565, จาก :
<http://wiki.kpi.ac.th/index.php>.
- ณัทกวี ศิริรัตน์, จักร ศิริรัตน์, พิมพธิดา ธรรมมีภักดี, วิภาดา ผ่องจิต, โชติ บดิรัตน์
 และวิภาณี เพื่อกบัวขาว. (2565). องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การบริการสาธารณะ.
 วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 12(1).
- เดชชาติ ตริทรัพย์. (2561). แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาล
 ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคใต้. วารสาร มหาจุฬาลงกรณ
 นาคทรธรรม, 5(2).
- ดิยุทธธรรม์ ประทีปพรณรงค์. (2565). การป้องกันการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ:
 บทบาทของผู้สังเกตการณ์อิสระตามแนวทางข้อตกลงคุณธรรม. วารสารสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยนเรศวร 18(1). 177-202.
- ทิพย์ หาสาสน์ศรี. (2553). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
 รามคำแหง. กรุงเทพมหานคร : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2557). คุณธรรม จริยธรรมกับศีลธรรม. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปไฟ.
- ธีรวุฒิ ไศภิชฎิกุล. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. ฉะเชิงเทรา: เอ็มเอ็นคอมพิวออฟเซท.
- ธัชชาพัฒน์ ยุกตานนท์. (2562). พุทธจริยศาสตร์: ทางเลือกของการป้องกันการทุจริต
 คอร์รัปชัน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 6(ฉบับพิเศษ), 630-631.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2553). นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อนการคอร์รัปชันสภาพ
 ปัญหาสาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายธาร.
- ธนันท์ สิงหเสม, สมหมาย แจ่มกระจ่าง, สุวิชัย โกศัลยวัฒน์. (2558). แนวทางการส่งเสริม
 จริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น. วารสารการศึกษาและ
 การพัฒนาสังคม 11(1).
- ธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์ และเอนก นอบเฟือก. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กร
 บริหารส่วนตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
 ยะลา 13(1).

- ธราพงศ์ ลิ้มสุทธิวันภูมิ. (2566). แนวทางการป้องกันการทุจริตของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 7(2).
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540) หมวดทั่วไป เรื่องเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: องค์การคานของครุสภา.
รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์จัดทำโดยสถาบันพระปกเกล้าฯ.
- บวร ชมขุนศรี และยุทธนา ประณีต. (2564). การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบและการตัดสินใจทางการเมืองตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของประชาชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, 5(1), 315-628.
- ปราณี ปริญญาภิ. (2551). การพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานและการติดตามผล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). การบริหารงานภาครัฐกับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้าฯ.
- ประวีณ ณ นคร. (2555). แนวทางการสร้างวินัยข้าราชการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปิยะวรรณ ปานโต. (2558). สังคมไทยกับการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน. คลังสารสนเทศของสภานิติบัญญัติ. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565. จาก :
<https://dl.parliament.go.th/handle/lirt/521167>.
- ประเสริฐ พงศ์สิริวรรณ. (2560). การป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565 จาก :
[http://thachangnyk.go.th/UserFiles/File/041158/E-learning\(EXT\)](http://thachangnyk.go.th/UserFiles/File/041158/E-learning(EXT)).
- ประกายทิพย์ พิชัย และคณะ. (2561). การส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเยาวชนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและทีมเป็นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12 (ฉบับพิเศษ), 117-126.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ : ฉบับประมวลธรรม = Dictionary of buddhism. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรราชวิทยาลัย, 2551.
- พระมหาธรรมาภรณ์ ดอนตะโก. (2551). คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหาสมเจต สมจारी (หลวงกัน). (2559). วิพากษ์แนวคิดสาเหตุของการคอร์รัปชันตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร. 8(2). 136-145.
- ไพศาล วรคำ. (2559). การวิจัยทางการศึกษา (Education Research). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.

- พระครูโกวิทอรธเถาภิ. (2560). การทุจริต: ข้อสังเกตในการแก้ปัญหาของพระพุทธ ศาสนา.
วารสารธาตุพนมปริทรรศน์. 1(1). 62-75.
- พรรณอร อุชุกาพ. (2561). การศึกษาและวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีระ พันธงาม. (2561). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังชาย
อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง. วารสาร บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
16(1).
- ไพศาล ว่องไวกลุฑ์ และกมลพร กัลยาณมิตร. (2561). กลยุทธ์การป้องกันการทุจริต/คอร์รัปชันใน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1. วารสาร
สถาบันวิจัยญาณสังวร. 9(2) Journal of Yanasangvorn Research Institute Vol.9.
- พระครูกิตติวราทร (ทองปิ่น), มัทนา พันทวี, รุ่งนภา เวียงสงค์, จิราภรณ์ ผันสว่าง
และระพีพัฒน์ หาญโสภณ (2562) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลใน
การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง.
วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. 19(2).
- พระครูอุดมเจติยารักษ์ (दनัย นรุตโตโม/สำแดงเดช), อนุชา พลทะกุล, ศิริเพ็ญ สุดแสนสง่า,
มะลิ ทิพย์ประจง, สุบัน สวัสดิ์ประภา. (2562). การเสริมสร้างความรู้
และควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ ภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
จังหวัดเพชรบุรี. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. 6(10).
- พระพลากร สุ่มงศ์โล (อนุพันธ์), สัญญา เคนาภูมิ, ภัคดี โพธิ์สิงห์. (2563). จริยธรรมทางการเมืองของ
ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ 5(7).
- พระณัฐวุฒิ พันทะลี, สุขพัฒน์ อนนันทจารย์, อาทิตย์ แสงแจวก และวีรนุช พรหมจักร. (2565).
การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในสังคมไทย.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร วิทยาเขตอีสาน. 3(3).
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร, ยงยุทธ ไชยพงศ์ และธานี ชัยวัฒน์ (2557). โครงการวิจัยเรื่อง
“คอร์รัปชันในระบบราชการไทยการสำรวจทัศนคติ ประสพการณ์ของหัวหน้าครัวเรือน”.
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร No.2 (July – December 2018).
- มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์. (2554). การศึกษาลักษณะ รูปแบบ และความเสี่ยงต่อการทุจริตในองค์กร
สาธารณะนอกระบบราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตแห่งชาติ.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). ความเป็นครู. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). มาตรา 76(3). พิมพ์ครั้งที่ 5 สถานที่พิมพ์ :
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ปีที่พิมพ์ : 2564.
- รัตนกร วงศ์ศรี, นันทกา โกมลเสน และรุ่งฤดี พรหมแก้วงาม. (2550).

- การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี
จังหวัดลำปาง. ลำปาง: โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์ จำกัด.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2565. จาก :
<https://stopcorruption.moph.go.th/adm.pdf>
- _____. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวดที่ 14 การปกครอง
ส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2565 จาก :
https://www.phonngam.go.th/index/load_data/?doc=13427
- วิทยากร เชียงกูล. (2549). รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2547/2548 : รากเหง้าของปัญหาและ
แนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วัชรมน จันทร์อง, พระมหาสังคม ช่างเหล็ก, ธนวัฒน์ วิชัยสูง และอรพิน พูนประสิทธิ์. (2564).
การแก้ปัญหาคอร์รัปชันในยุคดิจิทัลตามแนวพุทธจริยธรรม. *Journal of Modern
Learning Development* 6(4).
- วัลภา รัศมีโชติ. (2564). การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น.
วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น. 5(2).
- วิษณุพงษ์ โพธิพิรุฬห์ และอังศุร ศรีสุทธิสะอาด. (2563). ราชการไทยไร้คอร์รัปชัน:
การสำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการแจ้งเบาะแสการทุจริต ชุดโครงการสังคมไทย
ไร้คอร์รัปชัน. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.).
- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (2555). สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย. *วารสารวไลยอลงกรณ์
ปริทัศน์*. 2(1).
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2558). คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม. กรุงเทพฯ :
สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศ ป ท.) (2560). สรุปสาระสำคัญแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
(พ.ศ. 2561-2580). ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศ ป ท.) พิมพ์ครั้งที่ 1
- ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน). (2565). องค์การคุณธรรม. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2565. จาก :
<https://member.moralcenter.or.th/>
- ศุภเยาว์ นาคเงินทอง และคณะ. (2561). การป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้วยกลไกพุทธบูรณาการ. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 7(2). 1-11.
- ศิริประภา พัดลม. (2564). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วน

- ตำบลห้วยหิน อำเภอย้ายบาศาล จังหวัดลพบุรี. การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
สถาบันพระปกเกล้า. (2547). ภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1.
สำนักงาน ก.พ. (2555). คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการ
พลเรือน. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565. จาก :
https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/bththii_2.pdf
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. (2561). หลักสูตรวัยใสใจสะอาด
ระดับอุดมศึกษา. นนทบุรี : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2547). กฎหมายการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
_____ ศรีนทร์รัตน์ กาญจนกฤษชร์, วิไลลักษณ์ อยู่สำราญ, นิรมัย พิศเกษ, อัจจิมา ฉัตรแก้ว.
(2555). รายงานการวิจัยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักงาน ป.ป.ช.
สมบัติ จันทร์วงศ์. (2542). เจ้าผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คบไฟ.
สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2552). บทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย” ออกอากาศทางสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 เวลา 7.00-7.30 น.
สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2565. จาก : <http://legacy.orst.go.th/?knowledges=คุณธรรม-๕-พฤษภาคม-๒๕๕๒>.
สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2552). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ชัยศิริการพิมพ์.
สุภัททา ปินตะแพทย์. (2557). หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 คุณธรรม
จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565.
จาก : http://www.supatta.haysamy.com/moral_ethics.html.
สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2559). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม (2560). ศูนย์ข้อมูลระดับจังหวัด
จำนวนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565.
จาก : <http://www.nptlocal.go.th/database/about/personnel?year=2560>
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). รายงานการวิจัยการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของ
ผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
สัมฤทธิ์ น่วมศิริ และคณะ. (2561). การทุจริตคอร์รัปชันกับสังคมไทย. วารสารบัณฑิตศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 16(2). 280-281.
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2562). สารานุกรมเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น.

สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565. จาก :

<http://www.bankaosao.go.th/fileupload/7842.pdf>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). พิมพ์โดย บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.

สรรพสิทธิ์ ชมภูษ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2564). การทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: เจ็อนไขและการป้องกัน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6(10).

สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. (2545). โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีวัดผลการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) พ.ศ. 2564 จัดทำโดย องค์กรโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International).

สำนักงานงบประมาณ. (2565). รายงานแสดงแผนการจัดสรรงบประมาณไปจังหวัด/ต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2565 จังหวัดนครปฐม. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565.

จาก : https://www.bb.go.th/web/budget/province/province_bud65/PDF/item/03730000.pdf

สำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล. (2565). หลักธรรมาภิบาล. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565.

จาก : <https://www.nacc.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2565)

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565.

_____. (2566) แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน). (2566). แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำปี พ.ศ. 2566. สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน).

อุดม รัฐอมฤต, วีรวัดน์ จันทโชติ, ปกป้อง ศรีสนิท, วีระศักดิ์ แสงสารพันธ์, ชาลินี ถนัดงาน และนันทิฤทธิดี (2555). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาความเหมาะสมในการหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. หน้า 12 – 16

อรวรรณ แก้วมาตย์, พระครูวินัยธรวรชิต ปยุตโต, พระมหาวิรุช วิโรจโน, พระครูสังฆรักษ์ทวี อภโย และชนาธิป ศรีโท. (2564). คุณธรรมจริยธรรมของผู้นำท้องถิ่นตามแนววิถีพุทธ ในเขตเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น.

วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. 21(4).

- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแดง. (2566). แผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต (พ.ศ. 2566 – 2570). องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวแดง อำเภอศีลาแลด จังหวัดศรีสะเกษ.
- Best, J.W. (1981). *Research in Education*. New Jersey: Prentice – Hall.
- Holloway, William V. *State and Local Government in the United States*. New York : McGraw- Hill, 1951.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper& Row.
- Wit A. Daniel. (1967). *Comparative Survey of Local Govt. and Administration*, Bangkok : Kurusapha Press, 1967.
- World Bank Report, *Sub-Sahara African : From Crisis to Sustainable Growth*, 1989. and United Nations, *Education for Sustainable Development, SOURCEBOOK* [online] Available from <http://unesdoc.unesco.org/images/0021/002163/216383e.pdf> [15 Mars

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ	ปร.ด. (สหวิทยาการ) สังกัด ศูนย์วิชาการเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
แม่ชีบุญช่วย ศรีเปรม, ดร.	ศน.ด. (พุทธศาสนศึกษา) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สังกัด สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล	ร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สังกัด สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ที่ อว ๗๔๐๘/ว ๐๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถนนสายยานครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารเค้าโครงการวิจัย ๑ ฉบับ

๒. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ๑ ฉบับ

๓. เครื่องมือวิจัย ๑ ฉบับ

ด้วย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการทำวิจัยประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” โดยมีนางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

ในกรณีนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย จึงกราบเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์)

หัวหน้าโครงการวิจัย

สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน. นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

โทรศัพท์. ๐๖๕-๖๔๘-๖๓๕๖

ที่ อว ๗๙๐๘/ว ๐๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถนนศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๖-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๖-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน แม่ชีบุญช่วย ศรีเปรม, ดร.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารเค้าโครงการวิจัย ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือวิจัย ๑ ฉบับ

ด้วย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการทำวิจัยประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม” โดยมีนางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย จึงกราบเรียนมาเพื่อขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์)
หัวหน้าโครงการวิจัย

สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน. นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

โทรศัพท์. ๐๖๔-๖๔๘-๖๓๕๖

ที่ อว ๗๙๐๘/ว ๐๓๔๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๕๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

๑๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

กราบเรียน ดร.นภรัตน์ กิตติรัตนมงคล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารเค้าโครงการวิจัย ๑ ฉบับ
๒. แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือวิจัย ๑ ฉบับ

ด้วย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้อนุมัติให้เงินอุดหนุนการทำวิจัยประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง "การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม" โดยมีนางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดังกล่าวสำเร็จตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ในฐานะหัวหน้าโครงการวิจัย จึงกราบเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

(นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์)
หัวหน้าโครงการวิจัย

สำนักงานคณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน. นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์

โทรศัพท์. ๐๖๕-๖๕๘-๖๓๕๖

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ทำวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง แบบสอบถาม

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรม 2) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น คำตอบของท่านผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์โดยภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด ขอได้โปรดตอบคำถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง เพราะคำตอบของท่านมีความสำคัญยิ่งต่อผลของการวิจัย คำตอบที่ถูกต้องตรงตามข้อเท็จจริงจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ทำให้ทราบการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมโดยภาพรวมอย่างถูกต้อง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้ให้ความกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่าง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ.....ปี (โปรดระบุ)

3. ตำแหน่ง

() ผู้บริหารระดับสูง (นายก, รองนายก, เลขาธิการ, ปลัด)

() ผู้บริหารระดับกลาง (รองปลัด, ผอ.กอง, ผอ.สำนัก)

() เจ้าหน้าที่

4. หน่วยงานที่สังกัด

() อบจ.

() เทศบาล

() อบต.

5. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

() มัธยมศึกษา/ปวช.

() อนุปริญญา/ปวส.

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

6. รายได้ต่อเดือน

() ไม่เกิน 15,000 บาท

() 15,001-20,000 บาท

() 20,001-25,000 บาท

() 25,001-30,000 บาท

() ตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป

7. ประสบการณ์การทำงาน

() ไม่เกิน 2 ปี

() 2 - 5 ปี

() ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม**

ข้อกำหนดในการให้คะแนนต่อระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อ
การต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

5	หมายถึง	มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในระดับน้อยที่สุด

การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ					
1.1 ส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ความเป็นมา เพื่อตระหนักถึง ความสำคัญของสถาบันหลักของประเทศ					
1.2 ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน หลักของประเทศ					
1.3 ส่งเสริมให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					
1.4 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการของศาสนา					
1.5 ส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้อื่นมีความความภักดีต่อสถาบันหลักของ ชาติ					
2. ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่					
2.1 ส่งเสริมให้มีการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้ พัฒนาศักยภาพ					
2.2 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความ รับผิดชอบต่อ					
2.3 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้					
2.4 ส่งเสริมให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อและตระหนักถึงความสำคัญ ของการปฏิบัติหน้าที่					

การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
2.5 ส่งเสริมให้มีวินัย ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด					
3. ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม					
3.1 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ และประกาศเกียรติคุณเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ					
3.2 ส่งเสริมให้กล้าคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มี การแทรกแซงหรือบั่นทอนการตัดสินใจ					
3.3 ส่งเสริมให้ยึดมั่นและกล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดย ปราศจากอคติ					
3.4 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ ปราศจากความกลัว โดยคำนึงถึงความถูกต้อง					
3.5 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายอย่าง ชัดเจน					
4. ด้านการมีจิตสาธารณะ					
4.1 ส่งเสริมให้มีการจัดโครงการอบรมหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิต อาสา					
4.2 ส่งเสริมให้มีน้ำใจ มีความจริงใจช่วยเหลือเกื้อกูล มีความ เสียสละ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น					
4.3 ส่งเสริมรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ประหยัด (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน ฯลฯ)					
4.4 ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อสังคม อย่างต่อเนื่อง					
4.5 ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมชุมชน บ้าน วัด และ โรงเรียน					
5. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน					
5.1 ส่งเสริมเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนา ศักยภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
5.2 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบแบบแผนชัดเจน โดยมีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง					

การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม	ระดับความคิดเห็น				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
5.3 ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสร้างเสริมความรัก ความสามัคคี ระหว่างเจ้าหน้าที่					
5.4 ส่งเสริมเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อ พัฒนางาน					
5.5 ส่งเสริมประกาศ ยกย่อง เชิดชูเจ้าหน้าที่โดยยึดผลงานเป็น สำคัญ					
6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ					
6.1 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้อง ชอบธรรม					
6.2 ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการ ใช้อำนาจกดขี่หรือการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่					
6.3 ส่งเสริมให้มีความขยัน ตั้งใจ และมีความอดทนในการปฏิบัติ หน้าที่อย่างมีกำลังใจ ไม่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่					
6.4 ส่งเสริมให้มีการบริการอย่างรวดเร็วอย่างเสมอภาค ด้วยความมีอัธยาศัยไมตรีและตรงต่อเวลา					
6.5 ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา ไม่ เลือกปฏิบัติ					
7. ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ ของทางราชการ					
7.1 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนา ทางด้านอารมณ์และสติปัญญา					
7.2 ส่งเสริมให้มีความสุภาพเรียบร้อย มีอัธยาศัยที่ดีงาม ไม่ก้าวร้าวรุนแรง					
7.3 ส่งเสริมให้วางตนอย่างเสมอภาคเท่าเทียม รู้จักวางตนได้ อย่างเหมาะสม ไม่ยกตนข่มท่าน					
7.4 ส่งเสริมให้รักษาความสะอาดเรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมในที่ ทำงานที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่					
7.5 ส่งเสริมให้มีการปรับภูมิทัศน์ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการ ทำงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนผู้มารับบริการ					

แบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล วิจัยเรื่อง

“การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการทำวิจัย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2 สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต
- ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อ.....นามสกุล.....
 ตำแหน่ง.....สังกัด.....
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
 วันและเวลาที่ให้สัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

2.1 ท่านคิดว่าปัญหาโดยภาพรวมในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตคืออะไร?

.....

2.2 ท่านคิดว่าปัญหาสำคัญที่สุดที่ทำให้องค์กรไม่สามารถส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพคืออะไร?

.....

2.3 ท่านคิดว่าปัญหาที่ทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตไม่เกิดประสิทธิภาพเกิดจากสาเหตุใด?

.....

2.4. ท่านคิดว่าอะไรเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ปัญหาการทุจริตในองค์กรไม่ได้รับการแก้ไข?

.....

.....

.....

.....

2.5. ท่านคิดว่าองค์กรหรือเจ้าหน้าที่ในองค์กรมีส่วนสำคัญทำให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรไม่เกิดประสิทธิผลหรือไม่? เพราะเหตุใด?

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริต

3.1. ท่านคิดว่าแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตเป็นอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

3.2. องค์กรของท่านมีแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอย่างไร?

.....

.....

.....

.....

3.3. ท่านคิดว่าอะไรเป็นแนวทางที่ช่วยให้การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด?

.....

.....

.....

.....

3.4. องค์กรของท่านมีการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตอะไรบ้าง?

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาให้คำสัมภาษณ์
คณะผู้วิจัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
ผลการหาค่า IOC ของเครื่องมือการวิจัย

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
(Index of item objective congruence: IOC)

โดยผู้เชี่ยวชาญ

ค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัย (Reliability) แบบรายด้าน

การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม	IOC	ความหมาย
1) ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ	.868	ใช้ได้
2) ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่	.868	ใช้ได้
3) ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม	.934	ใช้ได้
4) ด้านการมีจิตสาธารณะ	.934	ใช้ได้
5) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	1	ใช้ได้
6) ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ	1	ใช้ได้
7) ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	.868	ใช้ได้
รวม	.924	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นเครื่องมือวิจัย (Reliability) แบบรายข้อ

สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์		ผลการประเมิน			รวม	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. ด้านการยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ					13	.868	ใช้ได้
1	ส่งเสริมให้ศึกษาเรียนรู้ความเป็นมา เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของประเทศ	-1	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการของศาสนา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมรณรงค์ให้ผู้อื่นมีความความภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2. ด้านการซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อหน้าที่					13	.868	ใช้ได้

สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์		ผลการประเมิน			รวม	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	ส่งเสริมให้มีการเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผยโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ส่งเสริมให้มีจิตสำนึกผู้รับผิดชอบและตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	ส่งเสริมให้มีวินัย ยึดมั่นในระเบียบแบบแผนและปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
3. ด้านการยึดมั่นต่อความถูกต้องชอบธรรม					14	.934	ใช้ได้
1	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ และประกาศเกียรติคุณเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้กล้าคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีการแทรกแซงหรือบั่นทอนการตัดสินใจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้ยึดมั่นและกล้าตัดสินใจกระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยปราศจากอคติ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญปราศจากความกลัว โดยคำนึงถึงความถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4. ด้านการมีจิตสาธารณะ					14	.934	ใช้ได้
1	ส่งเสริมให้มีการจัดโครงการอบรมหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตอาสา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้มีความใจ มีความจริงใจช่วยเหลือเกื้อกูล มีความเสียสละ มีจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์		ผลการประเมิน			รวม	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3	ส่งเสริมรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า ประหยัด (เช่น น้ำ ไฟฟ้า พลังงาน ฯลฯ)	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	ส่งเสริมจัดกิจกรรมให้เจ้าหน้าที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม อย่างต่อเนื่อง	-1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับกิจกรรมชุมชน บ้าน วัด และโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน					15	1	ใช้ได้
1	ส่งเสริมเปิดโอกาสและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพตนเองอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบแบบแผนชัดเจน โดยมีการกำกับติดตามการปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้มีกิจกรรมสร้างเสริมความรัก ความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	ส่งเสริมเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมประกาศ ยกย่อง เชิดชูเจ้าหน้าที่โดยยึดผลงานเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติ					15	1	ใช้ได้
1	ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมทักษะการปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องชอบธรรม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการใช้อำนาจกดขี่หรือการก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้มีความขยัน ตั้งใจ และมีความอดทนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีกำลังใจ ไม่ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์		ผลการประเมิน			รวม	IOC	ความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	ส่งเสริมให้มีการบริการอย่างรวดเร็วอย่าง เสมอภาคด้วยความมีอัธยาศัยไมตรีและตรง ต่อเวลา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา ไม่เลือกปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7. ด้านการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาภาพลักษณ์ของทาง ราชการ					14	.868	ใช้ได้
1	ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาทางด้านอารมณ์และสติปัญญา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	ส่งเสริมให้มีความสุขภาพเรียบริ้อย มีอัธยาศัย ที่ดีงาม ไม่ก้าวร้าวรุนแรง	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	ส่งเสริมให้วางตนอย่างเสมอภาคเท่าเทียม รู้จักวางตนได้อย่างเหมาะสม ไม่ยกตนข่ม ท่าน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
4	ส่งเสริมให้รักษาความสะอาดเรียบริ้อย มี สภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่เหมาะสมแก่การ ปฏิบัติหน้าที่	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	ส่งเสริมให้มีการปรับภูมิทัศน์ และสร้าง บรรยากาศที่ดีในการทำงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่ และประชาชนผู้มารับบริการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
ใบรับรองจริยธรรมวิจัยในคน

ที่ ๖๖, ๒๐๒๔/๒๕๒๖

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม

TITLE : MORALITIES PROMOTING FOR ANTI-CORRUPTION IN LOCAL ADMINISTRATIVE

ORGANIZATIONS, NAKHON PATHOM PROVINCE

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

สุพิศรา สันติรุ่งโรจน์

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๓๖/๒๕๖๖ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ มติที่ ๕๒๐/๒๕๖๖ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรี ในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง และผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

ออกให้ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลงนาม

(พระมหาสมปอง ปุริสุทโธ, ผศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	นางสาวสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ (หัวหน้าโครงการวิจัย)	
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	
การศึกษา	พ.ศ. 2559	ร.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	พ.ศ. 2561	ร.ม. (การเมืองและการจัดการปกครอง) คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
การทำงาน	พ.ศ. 2565 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เลขที่ 248 หมู่ที่ 1 ถนนศาลายา-นครชัยศรี ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73170 โทรศัพท์ : 02-444-6000 ต่อ 1147 โทรสาร : 02-444-6080 โทรศัพท์ : 065-698-6356 E-mail : supattra.san@mbu.ac.th	

ผลงานวิชาการ

- กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์, พระมหาอรุณ ปณญารุโณ และสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. (2562). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 6(8), 3758-3772. (TCI 1)
- กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์, พระมหาอรุณ ปณญารุโณ และสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. (2565). พัฒนาการและความสำคัญของแนวคิดทฤษฎีกระแสหลัก. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. 7(3). (TCI 1)
- พระมหาอรุณ ปณญารุโร, ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์, พระครูธรรมคุณ (สุทธิพนธ์ สุทธิวจโน) และสุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. (2563). การบริหารจัดการภาครัฐของไทยในสถานการณ์วิกฤติ : กรณีศึกษา วิกฤตการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ 5(11). (TCI 1)
- พระครูธรรมคุณ (สุทธิพนธ์ สุทธิวจโน), พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ (คำมาก), ชาตรี สุขสบาย, สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์ และเกษภา ผาทอง. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 5(1). (TCI 2)
- ผลงานวิจัย : สุพัตรา สันติรุ่งโรจน์. (2567). รายงานการวิจัย การส่งเสริมคุณธรรมเพื่อการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม. สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ พระสุธีวีชิรคุณ (นักวิจัย)
ตำแหน่ง รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
การศึกษา ปี 2549 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ)
 ปี 2547 ศาสตรบัณฑิต (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา)
 ปี 2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ปวค.)
การทำงาน รองอธิการบดี ด้านพัฒนานักศึกษาและเทคโนโลยีดิจิทัล
 อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย หัวหน้า
 ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
 กรรมการสภามหาวิทยาลัย
 กรรมการสภาวิชาการ
 กรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์
 กรรมการบริหารงานบุคคล (กบม.)

ผลงานทางวิชาการ

1. พระพุทธศาสนากับการพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมไทย
2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลงานวิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง พระพุทธศาสนากับการพัฒนาการเมืองการปกครองในสังคมไทย
 2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง บทบาทมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกับการพัฒนาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 3. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การขยายตัวของรายจ่ายสาธารณะด้านสวัสดิการสังคมของประเทศไทย
 4. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบป้องกันและแก้ปัญหาทุจริตการทุจริตโดยใช้กิจกรรมฝึกอบรมของนักเรียนมัธยมศึกษาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
 5. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง พระสงฆ์ไทยกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม
 6. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเมืองอู่อารยธรรมแดนพระพุทธศาสนา จังหวัดนครปฐม
- สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	พระมหาอรุณ ปญญารุโณ, ผศ., ดร. (นักวิจัย)
ตำแหน่ง	คณบดีคณะสังคมศาสตร์
ประวัติการศึกษา	ปี 2539 เปรียญธรรม 9 ประโยค (ป.ธ.9) ปี 2549 รัฐศาสตรบัณฑิต (ทฤษฎีและเทคนิคทางรัฐศาสตร์) ปี 2551 รัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศฯ) ปี 2551 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ปี 2565 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการพัฒนางองค์การ)
ประวัติการทำงาน	ปี 2548 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ ปี 2552 - 2556 หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ ปี 2556 - ปัจจุบัน คณบดีคณะสังคมศาสตร์
ผลงานทางวิชาการ	1. The Exploration of Thailand's Referendum of 2016: A Comparison of Case Studies of Students' Behavior and Decision-Making from Faculty of Social Sciences and Faculty of Education within Mahamakut Buddhist University, Thailand. Asian Political Science Review 2. บทบาทพระสงฆ์กับการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด 3. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย 4. การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคมไทย กรณีศึกษาประชาชนในกรุงเทพมหานคร 5. แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุ โดยใช้วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย
ผลงานวิจัย	1. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุโดยใช้วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย 2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของสถานศึกษาในการปฏิบัติงานครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา 3. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การใช้หลักวิริยะและอหิงสาเพื่อได้มาซึ่งโฉนดชุมชน กลุ่มชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม 4. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการสร้างสมานฉันท์สำหรับประชาชนในสังคมไทย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ	ผศ.ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ (นักวิจัย)
ตำแหน่ง	หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์
ประวัติการศึกษา	ปี 2558 ปรัชญาดุสิตบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) ปี 2548 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ปี 2560 รัฐศาสตรบัณฑิต (เทคนิคและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์) ปี 2546 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สุขศึกษา)
ประวัติการทำงาน	ปี 2550 - ถึงปัจจุบัน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผลงานทางวิชาการ	1. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2. นโยบายต่างประเทศของจีนกับความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 3. พรรคการเมือง : กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนรุ่นใหม่ในการเลือกตั้ง 2562 4. ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย 5. สังคมเมืองในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 6. พระพุทธศาสนากับการพัฒนานักการเมือง
ผลงานวิจัย	1.หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง พระสงฆ์ไทยกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม : ศึกษากรณีเคลื่อนไหวให้บรรจุพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ในร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2559 2.หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง นักศึกษากับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวันครบรอบ 1 ปี การทำรัฐประหารของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 3. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง การใช้หลักวิริยะและอหิงสาเพื่อได้มาซึ่งโฉนดชุมชน กลุ่มชุมชนคลองโยง จังหวัดนครปฐม 4. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจผู้สูงอายุ โดยใช้วัดเป็นฐานในการดูแลตนเองของผู้สูงอายุในประเทศไทย 5. ผู้ร่วมวิจัย เรื่อง หลักธรรมาภิบาลในการแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2562
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย